

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

DO PROJEKTU STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY OLSZEWO – BORKI

- ✓ Uchwała nr XLI/254/21 z dnia 30 listopada 2021 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Olszewo – Borki.

Opracowanie:

mgr inż. Sylwia Długosz
Olsztyn, lipiec 2023 r.

Korekta (oznaczona kolorem) w związku z:

- pismem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie z dnia 7 września 2023. (znak: WSTS-O.610.13.20223.AG) oraz
- pismem Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Białymstoku z dnia 28.08.2023 r. (znak: BI.RPP.610.256.20223.PD) .

Olsztyn, lipiec, 2024 r.

SPIS TREŚCI

1	CEL I PODSTAWA PRAWNA OPRACOWANIA	4
2	METODA ZASTOSOWANA PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY	4
3	ROZPOZNANIE I CHARAKTERYSTYKA STANU ORAZ FUNKCJONOWANIA ŚRODOWISKA	5
3.1	Położenie terenu objętego analizą	5
3.2	Budowa geologiczna	6
3.3	Gleby, rolnicza przestrzeń produkcyjna	9
3.4	Wody powierzchniowe i podziemne	10
3.5	Klimat	14
3.6	Zwierzęta i rośliny	15
3.7	Zagrożenia przyrodnicze	18
4	OCHRONA ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO I KULTUROWEGO	21
4.1	Obszary objęte ochroną przyrodniczą	21
4.2	Zabytki	41
5	STAN ŚRODOWISKA I JEGO ZAGROŻENIA	41
5.1	Gospodarka wodno-ściekowa i jakość wód	41
5.2	Powietrze atmosferyczne	44
5.3	Hałas	46
5.4	Gospodarka odpadami	47
5.5	Sieć gazowa	47
5.6	Pole elektromagnetyczne	48
5.7	Poważna awarie	49
6	CHARAKTERYSTYKA USTALEŃ PROJEKTU STUDIUM	49
7	POWIĄZANIA Z INNYMI DOKUMENTAMI	50
8	PRZEWIDYWANE SKUTKI DLA ŚRODOWISKA I JEGO KOMPONENTÓW WYNIKAJĄCE Z PROJEKTOWANEGO PRZEZNACZENIA TERENU	51
8.1	Prognozowany wpływ na komponenty środowiska w tym zdrowie i życie ludzi wynikające z kierunków zagospodarowania: Tereny rozwoju zabudowy mieszkalno-usługowej i zagrodowej; Tereny rozwoju zabudowy mieszkalnej jednorodzinnej i letniskowej; Tereny rozwoju zabudowy usługowej z dopuszczeniem składów i magazynów; Tereny kultury, sportu i rekreacji	51
8.2	Prognozowany wpływ na komponenty środowiska w tym zdrowie i życie ludzi wynikające z kierunku: Tereny rozwoju zabudowy przemysłowo-usługowej	59

8.3	Prognozowany wpływ na komponenty środowiska w tym zdrowie i życie ludzi wynikające z kierunku zagospodarowania: Tereny urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii wykorzystujących energię słońca.....	63
8.4	Prognozowany wpływ na komponenty środowiska w tym zdrowie i życie ludzi wynikające z kierunku zagospodarowania: Tereny cmentarzy	68
8.5	Prognozowany wpływ na komponenty środowiska w tym zdrowie i życie ludzi wynikające z kierunku zagospodarowania: Tereny wydobywania surowców	69
8.6	Prognozowany wpływ na komponenty środowiska w tym zdrowie i życie ludzi wynikające z kierunku zagospodarowania związanego z rozwojem infrastruktury	71
8.7	Prognozowany wpływ na komponenty środowiska w tym zdrowie i życie ludzi wynikające z kierunku zagospodarowania związanego z rozwojem komunikacji	73
8.8	Prognozowany wpływ na komponenty środowiska w tym zdrowie i życie ludzi wynikające z kierunku zagospodarowania: Gazownictwo	75
8.9	Prognozowany wpływ na obszary chronione.....	78
9	ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU OGRANICZANIE NEGATYWNEGO ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU STUDIUM	97
9.1	Zasady zakresie ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody, środowiska i krajobrazu studium	98
9.2	Obszary i zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej	99
9.3	Rolnicza i leśna przestrzeń produkcyjna	100
9.4	Obszary szczególnego zagrożenia powodzią oraz obszary osuwania się mas ziemnych.....	101
10	ISTNIEJĄCE PROBLEMY I CELE OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU	101
11	STAN ŚRODOWISKA NA OBSZARACH PRZEWIDYWANEGO ZNACZĄCEGO ODDZIAŁYWANIA USTALEŃ DOKUMENTU.....	103
12	POTENCJALNE ZMIANY STANU ŚRODOWISKA W PRZYPADKU BRAKU UCHWALENIA STUDIUM .	104
13	PRZEWIDYWANE METODY ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI USTALEŃ STUDIUM	104
14	ODDZIAŁYWANIA TRANSGRANICZNE NA ŚRODOWISKO	105
15	STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM.....	105
16	SPIS RYSUNKÓW:.....	108
17	OŚWIADCZENIE	109

1 CEL I PODSTAWA PRAWNA OPRACOWANIA

Niniejsza prognoza oddziaływania na środowiska dotyczy projektu Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego gminy Olszewo-Borki. Celem prognozy jest określenie skutków wpływu realizacji ustaleń projektu studium zagospodarowania przestrzennego na środowisko, a także przedstawienie rozwiązań minimalizujących potencjalne negatywne skutki ustaleń na poszczególne elementy środowiska.

Podstawa prawna opracowania: Ustawa z dn. 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. 2023 poz.1094).

2 METODA ZASTOSOWANA PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY

Obecnie nie funkcjonują powszechnie ujednolicone metody wykonywania strategicznych ocen oddziaływania na środowisko, dlatego też Prognozę sporządzono przy zastosowaniu metod opisowych, analiz jakościowych wykorzystujących dostępne wskaźniki stanu środowiska oraz identyfikacji i wartościowania skutków przewidywanych zmian w środowisku, na podstawie których wyciągnięto określone wnioski. Ze względu na powszechną ogólność zapisów Studium (nie zawierającego konkretnych rozwiązań realizacyjnych poszczególnych inwestycji, a jedynie przypisującego terenom określone funkcje) brak tu jest informacji o charakterze ilościowym, a Prognoza ma jedynie charakter jakościowy.

Przy sporządzaniu Prognozy korzystano z następujących materiałów:

- Uchwała nr XLI/254/21 z dnia 30 listopada 2021 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Olszewo – Borki,
- projekt Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Olszewo-Borki,
- Opracowanie ekofizjograficzne dla gminy Olszewo-Borki, Opracowanie: PRZESTRZEŃ Pracowania Projektowa s.c., 2011 r.,
- Inwentaryzacje przyrodnicze prowadzone na obszarach Natura 2000 – materiały pozyskane z Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Warszawie – pismo z dnia 16 maja 2023 r. (znak: WOOŚ-IV.402.1154.2022.KW.2),
- Roczna Ocena Jakości Powietrza w województwie mazowieckim. Raport za rok 2022;
- Ocena poziomów elektromagnetycznych w środowisku w roku 2021 w województwie mazowieckim – Główny Inspektorat Ochrony Środowiska, P. Pilaszek-Durlik, Warszawa, 2022 r.
- Regionalna geografia fizyczna Polski, praca zbiorowa pod redakcją: A. Richling, J. Solon. A. Macias, J. Balon, J. Borzyszkowski, M. Kistowski, Poznań 2021,

- ustawy i rozporządzenia, zarządzenia – internetowy system aktów prawnych <https://isap.sejm.gov.pl/>, Dzienniki Urzędowe Województwa Mazowieckiego <https://edziennik.mazowieckie.pl/actbymonths>,
- strony internetowe: www.geoportal.gov.pl, www.psh.gov.pl, www.geoserwis.gdos.gov.pl, www.mapa.plk-sa.pl, www.mapy.isok.gov.pl, www.pgi.gov.pl, www.dane.gov.pl, www.crfop.gdos.gov.pl, www.gov.pl/web/gdos/dostep-do-danych-geoprzestrzennych, <https://apgw.gov.pl/pl/III-cykl-materialy-do-pobrania>, <https://www.geographiapolonica.pl>

3 ROZPOZNANIE I CHARAKTERYSTYKA STANU ORAZ FUNKCJONOWANIA ŚRODOWISKA

3.1 Położenie terenu objętego analizą

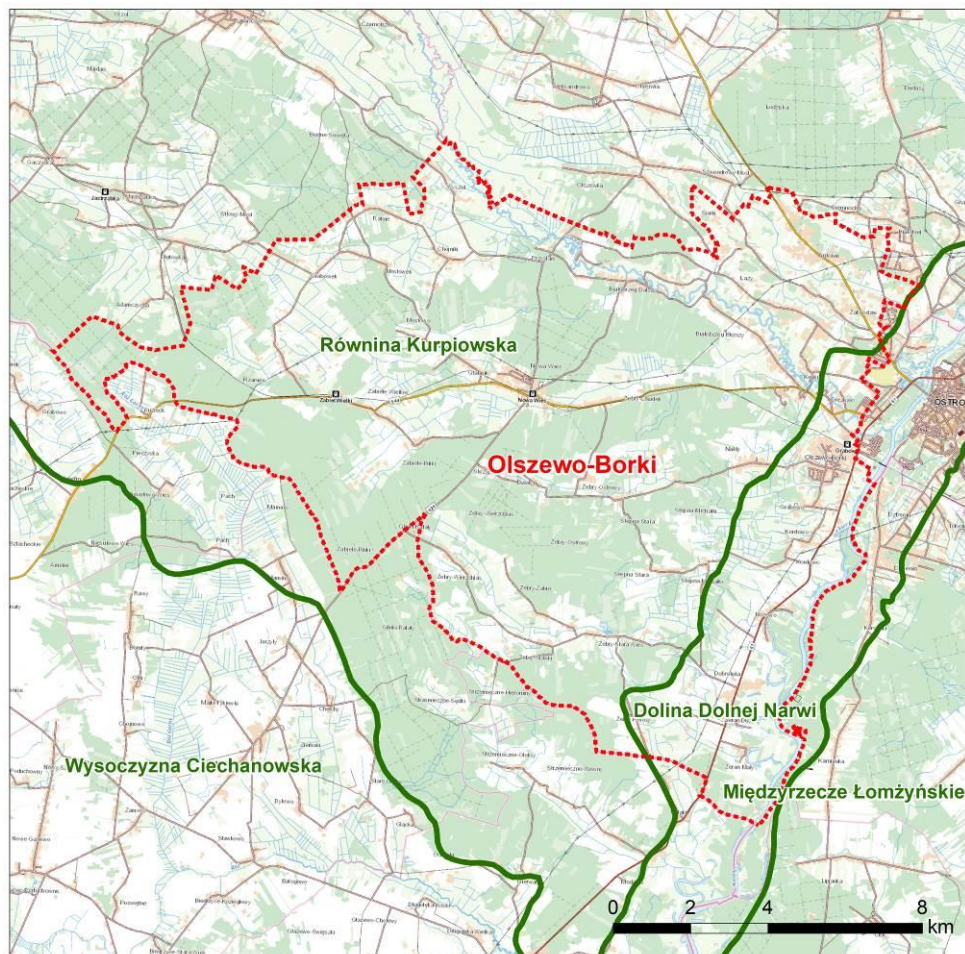
Pod względem administracyjnym gmina Olszewo-Borki zlokalizowana jest w województwie mazowieckim, w powiecie ostrołęckim. Jest gmina o charakterze wiejskim, zajmuje około 197 km², co stanowi około 9,3 % ogólnej powierzchni powiatu i około 0,55 % powierzchni województwa. Mimo, iż gmina jest gminą wiejską, to również ma charakter gminy podmiejskiej z uwagi na bezpośrednie sąsiedztwo z miastem Ostrołęka. Zgodnie z informacjami Głównego Urzędu Statystycznego gmina Olszewo-Borki na koniec 2022 r. liczyła 10 968 mieszkańców.

Gmina Olszewo-Borki jest przykładem gminy rolniczej, w której rolnictwo – choć odgrywa jeszcze ważną rolę – ustępuje miejsca turystyce czy mieszkalnictwu. Wskaźnik rolniczej przestrzeni produkcyjnej gminy wynosi w przedziale 37 – 53,3 punktów, co jest wielkością mniejszą od wartości wskaźnika w województwie (59,9 pkt) oraz w kraju (66,6 pkt). Udział lasów w gminie jest średni – lesistość wynosi ok. 44,5%, i jest ona niewiele większa niż lesistość powiatu ostrołęckiego (ok. 33,7%). Główny układ komunikacyjny gminy stanowią drogi krajowe nr 53 Ostrołęka – Olsztyn oraz 61 Warszawa Augustów, a także drogi wojewódzkie nr 544 Ostrołęka - Brodnica oraz nr 626 Nowa Wieś – Maków Mazowiecki. Łączą one bezpośrednio lub pośrednio gminny układ komunikacyjny z układem zewnętrznym. Przez teren gminy przebiega linia kolejowa nr 35 Ostrołęka – Szczytno. Na terenie gminy zlokalizowanych jest 11 km ścieżek rowerowych.

Według aktualizacji granic mezoregionów fizyczno-geograficznych Polski¹ gmina Olszewo-Borki położona jest na terenie dwóch mezoregionów fizycznogeograficznych: Równina Kurpiowska i Dolina Dolnej Narwi (Rysunek 1).

¹ Źródło: https://www.geographiapolonica.pl/issue/item/91_2.html

Rysunek 1 Położenie administracyjne gminy na tle mezoregionów na podkładzie mapy topograficznej.

Oznaczenia:

- granice gminy Olszewo-Borki
- granice gmin
- granice powiatów
- granice mezoregionów

Źródło: Opracowanie własne na podstawie www.geoportal.gov.pl i www.gov.pl/web/gdos/dostep-do-danych-geoprzestrzennych

3.2 Budowa geologiczna²

Najstarszymi, udokumentowanymi utworami są nawiercone na głębokości 232÷239 margle z rogowcami i margle piaszczyste górnego mastrychtu. Leżą na nich ility, piaski i piaski glaukonitowe eocenu-oligocenu o miąższości 47÷67 m. Piaski, mułki piaszczyste i węgliste oraz ility miocenijskie osiągają miąższość około 50m, zaś wyżej leżące plioceńskie ility pstry i mułki piaszczyste ponad 24 m.

² Opracowano na podstawie: Opracowanie ekofizjograficzne dla gminy Olszewo-Borki, Opracowanie: PRZESTRZEŃ Pracownia Projektowa s.c., 2011 r. oraz projekt Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Olszewo-Borki.

Utwory czwartorzędowe stwierdzono na głębokości 113÷173m - budują je gliny zwałowe zlodowacenia podlaskiego (najstarszego) oraz bezpośrednio na nich leżące gliny zwałowe zlodowaceń południowopolskich (Nidy i Sanu) o łącznej miąższości 20÷70m, lokalnie zerodowane. Sedymentacja osadów zlodowacenia Sanu została zakończona złożeniem około 20m warstwy piasków wodnolodowcowych, występujących w centralnej części obszaru gminy. Na piaskach lub obocznie występują pisaki i mułki jeziorne z okresu interglacjału ferdynandowskiego (o miąższości dochodzącej do 50m) oraz piaski wodnolodowcowe i gliny zwałowe okresu zlodowacenia Wilgi (najmłodszego zlodowacenia południowopolskiego). Strop piasków wodnolodowcowych zlodowacenia Wilgi występuje najczęściej na głębokości 40÷70m ppt., a jego wyłycecie do głębokości 20 m ppt. stwierdzono w obszarze północno-zachodniej części Gminy. Na piaskach spoczywa ciągła, najczęściej 20÷30m (skrajnie 10÷50m) warstwa zastoiskowych mułków, mułków piaszczystych, lokalnie iłw z okresu poprzedzającego zlodowacenia Odry. Strop serii zastoiskowej znajduje się najczęściej na głębokości 20÷50m.

W strefie do głębokości 20÷50m dominują wodnolodowcowe piaski i piaski ze żwirem z okresu zlodowaceń środkowopolskich Odry i Warty. W dolinie Narwi, w okresie zlodowacenia Bałtyckiego, zostały one wymienione na piaski rzeczne.

W centralnej części terenu serie piaszczyste rozdzielone są iłami, mułkami i piaskami pylastymi z okresu zlodowacenia Warty, zaś w części północno- zachodniej i północnowschodniej - glinami zwałowymi stadiału Wkry.

Powierzchnię terenu budują przekształcone eolicznie piaski sandrowe z okresu stadiału mławskiego, a w zagłębieniach wytopiskowych wykształciły się utwory organiczne. W okresie zlodowacenia bałtyckiego zostały złożone około 10m mułki zastoiskowe w tzw. zagłębieniu sypniewskim, zaś w północnowschodniej części terenu piaski wodnolodowcowe oraz piaski rzeczne tarasów nadzalewowych Narwi i Omulwi.

Teren gminy w większości został zwaloryzowany. Waloryzacja pod kątem warunków podłoża budowlanego i przydatności dla budownictwa, w obszarach istniejącej zabudowy, w większości określa te warunki jako korzystne, nie utrudniające budownictwa. Położenie w obrębie wielkiego sandru, znajdującego się na przedpolu Pojezierza Mazurskiego, zbudowanego z gruntów niespoistych (piasków wodnolodowcowych zlodowacenia Warty) średniozagęszczonych i zagęszczonych stwarza dobre warunki dla rozwoju budownictwa, poza terenami, gdzie zwierciadło wody występuje płycej niż 2 m. Korzystne dla budownictwa tereny występują w południowo-zachodniej części gminy (za wyjątkiem rejonów występowania gruntów organicznych), gdzie podłoże budują piaski zastoiskowe, sporadycznie ily i mułki zastoiskowe zlodowacenia Warty. Iły i mułki zastoiskowe to utwory nieskonsolidowane lub słabokonsolidowane, wykazujące obniżone parametry geotechniczne (większe odkształcenia i ograniczenia nośności), jednak ocenione zostały jako korzystne dla budownictwa.

Nie wszystkie tereny proponowane do przekształcenia pod zabudowę charakteryzują się korzystnymi warunkami podłoża budowlanego. Warunki niekorzystne dla rozwoju budownictwa występują przede wszystkim w dolinie Narwi, Omulwi oraz w dolinach innych, mniejszych cieków wodnych.

Teren niższych tarasów w dolinie Narwi, chociaż zbudowany z gruntów generalnie ocenianych jak korzystne dla rozwoju budownictwa (piaski rzeczne zlodowacenia północnopolskiego) jest niekorzystny pod zabudowę. Charakteryzuje się wysokim poziomem wód gruntowych i jest narażony na zalewanie w okresach wiosennych przyborów wody w rzekach (brak wałów ochronnych wzdłuż Narwi). Stałe niebezpieczeństwo powodzi istnieje także dla terenów położonych w bezpośrednim sąsiedztwie Omulwi.

Warunki niekorzystne dla rozwoju budownictwa związane są również z występowaniem gruntów organicznych - torfów i namulów organicznych na obszarze zastoiska sypniewskiego i w dolinach rzecznych.

Charakterystycznym osadem są utwory akumulacji eolicznej, a zwłaszcza wydmy, zbudowane z piasków należących do gruntów niespoistych, luźnych, które mogą dawać zwiększone osiadanie oraz ograniczoną nośność. Podczas oceny warunków geologiczno-inżynierskich wszystkie występujące poza lasami obszary występowania piasków wydmowych zostały sklasyfikowane jako niekorzystne dla rozwoju budownictwa.

Na obszarze gminy Olszewo-Borki położone są następujące udokumentowane złoża surowców mineralnych:

ID złoża	Nazwa złoża	Rodzaj kopaliny
2735	Grabowo-Kruki Wydma W-4	piaski kwarcowe d/p cegły wapienno-piaskowej
2735	Grabowo-Kruki Wydma W-5	piaski kwarcowe d/p cegły wapienno-piaskowej
2735	Grabowo-Kruki Wydma W-3	piaski kwarcowe d/p cegły wapienno-piaskowej
2734	Grabowo-Kruki II	piaski kwarcowe d/p cegły wapienno-piaskowej
16086	Grabnik	torfy

Na obszarze gminy występują dwa tereny górnicze i obszary górnicze:

- Grabowo Kruki: Wydma W-4/I-1 Pole A (numer w rejestrze - 10-7/11/1139/a, ID terenu – 10490) dla złoża o nazwie Grabowo-Kruki;
- Grabowo Kruki: Wydma W-4/I-1 Pole B (numer w rejestrze - 10-7/11/1139/b, ID terenu – 10491) dla złoża o nazwie Grabowo-Kruki II.

Gmina Olszewo-Borki położona jest w całości na obszarze nieudokumentowanego głównego zbiornika wód podziemnych nr 215 Subniecka warszawska.

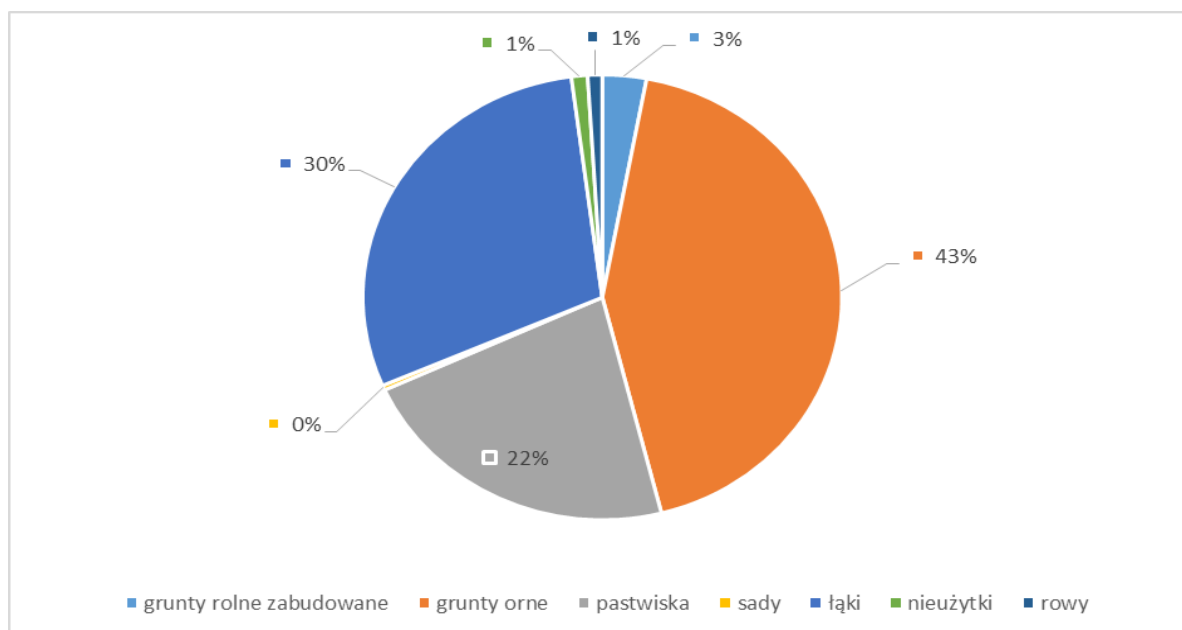
3.3 Gleby, rolnicza przestrzeń produkcyjna³

Wskaźnik rolniczej przestrzeni produkcyjnej gminy wynosi w przedziale 37 – 53,3 punktów, co jest wielkością mniejszą od wartości wskaźnika w województwie (59,9 pkt) oraz w kraju (66,6 pkt).

Pod kątem warunków wodnych dla rolnictwa w pięciostopniowej skali Instytutu Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa gmina Olszewo-Borki znajduje się wśród gmin o wskaźniku z przedziału 2,3 – 3, a zatem słabszych. Z kolei w pięciostopniowej skali pod kątem oceny agroklimatu IUNG klasyfikuje Olszewo-Borki wśród gmin najstabszych ze wskaźnikiem w przedziale 8 – 9,7. Jedynie ocena przydatności rzeźby terenu do celów rolniczych w pięciostopniowej skali plasuje gminę wśród gmin o średnim wskaźniku w przedziale 3,9 – 4,1. Ogółem przydatność gminy dla rolnictwa oceniona została jako mała. Pod kątem rolniczej przydatności gleb zdecydowanie dominują użytki zielone. Występują one zarówno w grupach bardzo dobrych i dobrych, jak i średnich, słabych oraz bardzo słabych.

Wśród kompleksów rolniczej przydatności gleb w gminie można spotkać przede wszystkim kompleksy żytnie słabe i bardzo słabe (żytnio-łubinowe). Typy gleb to głównie gleby murszowo-mineralne i murszowate, czarne ziemie zdegradowane i gleby szare, gleby torfowe i murszowo-torfowe oraz brunatne wylugowane i kwaśne. Wśród użytków zielonych zdecydowanie dominują kompleksy słabe i bardzo słabe.

Wykres 1 Udział poszczególnych użytków w powierzchni użytków rolnych

Wśród użytków rolnych dominują grunty orne – stanowią one 43% wszystkich użytków rolnych w gminie. Pozostałe grunty to łąki, które stanowią 30% powierzchni, pastwiska, które stanowią 22% i grunty rolne zabudowane z trzyprocentowym udziałem. Udział pozostałych grup nie przekracza 1%.

³ Źródło: projekt Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Olszewo-Borki

Gmina Olszewo-Borki wyróżnia się słabymi glebami. Wśród gruntów rolnych w podziale na klasy nie występują klasy gruntów objętych ochroną (I-III), dominuje natomiast klasa V, która stanowi 50% wszystkich gruntów rolnych. Kolejno za nią jest klasa VI – 41%, natomiast klasa IV stanowi tylko 9% użytków.

Według stanu z ostatniego Powszechnego Spisu Rolnego (2020 r.) w gminie funkcjonowały 902 gospodarstwa rolne. Pod względem wielkości największe gospodarstwa (39%) mieściło się w przedziale do 5 ha. Nieco mniej (28%) było gospodarstw o powierzchni 5 – 10 ha, natomiast gospodarstwa o powierzchni powyżej 10 – 15 i powyżej 15 ha notują udział na poziomie po 16%. 23,6% (2705 ha) powierzchni gospodarstw rolnych przeznaczonych było pod zasiewy zbóż, w tym aż 56% to zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi. Oprócz tego uprawiane były ziemniaki, mieszanki zbożowe, kukurydza oraz warzywa gruntowe. Pod względem produkcji zwierzęcej dominuje hodowla bydła, którego ilość szacuje się na 6285 (średnio ok. 7 sztuk/gospodarstwo), z czego 53,8% (3382 sztuki) to hodowla krów. Pogłowie drobiu wynosi w gminie 47751, z czego kury stanowią zaledwie 5%.

3.4 Wody powierzchniowe i podziemne

Gmina Olszewo-Borki położona jest w zasięgu zlewni II, III i IV rzędu. Sieć hydrograficzna obejmuje ciek wodne: rzekę Narew, Omulew, Piasecznicę i Jastrząbkę.

Teren gminy Olszewo-Borki położony jest w obszarze zlewni II rzędu rzeki Narwi, która stanowi prawostronny dopływ Wisły i jest zaklasyfikowana jako ciek II rzędu. Łączna długość Narwi wynosi 448,1 km, w tym na terenie gminy około 10km - koryto rzeki wyznacza wschodnią granicę gminy. Działy wodne III rzędu dzielą zlewnię Narwi na obszary odwadniane bezpośrednio przez jej dopływy.

W obszarze gruntów gminy są to: Rozoga, Omulew i Róż.

Największym prawostronnym dopływem Narwi jest rzeka Omulew, w której zlewni znajduje się większość obszaru gminy (tereny północne, zachodnie i centralne). Omulew wpada do Narwi w 147,5 km jej biegu. Ogólna długość rzeki wynosi 113,7 km, w tym w województwie mazowieckim 78,5 km. Omulew należy do nielicznych już rzek o zachowanym charakterze naturalnym, dzikim, o wielkich walorach krajobrazowych. Rzeka Omulew wypływa z jeziora Omulew (woj. warmińsko-mazurskie) i jest ciekami o zróżnicowanym charakterze łóżyska, trasy przebiegu, spadków - od biegu chaotycznego do spokojnego i regularnego. Zasilana jest wodami z dopływów oraz licznych kanałów sieci melioracyjnej. W obszarze gminy Olszewo-Borki do Omulwi włączają się ciek:

prawostronne

- Płodownica - wypływa spod Wielbarka. Długość rzeki około 30 km, powierzchnia zlewni A=220,5km². Jest ciekami sztucznym, w wyniku zabiegów regulacyjnych prowadzonych na terenach bagiennych jej dorzecza przed 1939 r. Ujście rzeki dla skutecznego odwodnienia doliny Budne Sowięta-Zimna Woda zostało skierowane na Olkową Kępę (stare ujście było ponad kilometr

wyżej). Rzeka włącza się do Omulwi w km 23+000 jej biegu (teren gminy Baranowo).

- Ruczaj Zabel - niewielki ciek spod Zabiela Wielkiego o długości około 12 km i pow. zlewni A=35 km². Przepływa przez Nową Wieś Zachodnią i na wysokości wsi Białostrzeg Bliższy włącza się do Omulwi (km 7+000)
- Ruczaj Rżaniec - wypływa spod Rżańca. Długość cieków około 12 km, powierzchnia zlewni A=22km². Przepływa przez Mostowo i włącza się do Omulwi na wysokości wsi Białostrzeg Dalszy (km
- Jastrząbka - wypływa spod Gaczysk. Długość około 15 km, powierzchnia zlewni A=65 km². Przepływa przez miejscowości: Jastrząbka, Dłutówka, Witowy Most, Grabówek, Mostówek, Chojniki i wpada do Omulwi na wysokości wsi Przystań (km 17+900).

lewostronne

- Omulewka - wypływa spod Olkowej Kępy. Długość rzeki około 16 km, powierzchnia zlewni A=18,5km². Przepływa przez Karaszkę, Olszewkę i włącza się do Omulwi na wysokości wsi Białostrzeg Dalszy (km 10+250)
- Piasecznica - wypływa spod Kadzidła. Długość rzeki około 38 km, powierzchnia zlewni A=8,73km². Przepływa przez Dylewo, Szwendrowy Most, Antonie, Łazy, Kruki i na wysokości Drężewa wpada do Omulwi (km 3+250)

Główne cieków obszaru gminy (Narew i Omulew) zasilane są wodami bocznych dopływów, niewielkich bezimiennych cieków i rozbudowanego systemu rowów odwadniających.⁴

Gmina Olszewo-Borki zlokalizowane jest w zasięgu następujących Zlewni Jednolitych Części

Wód:

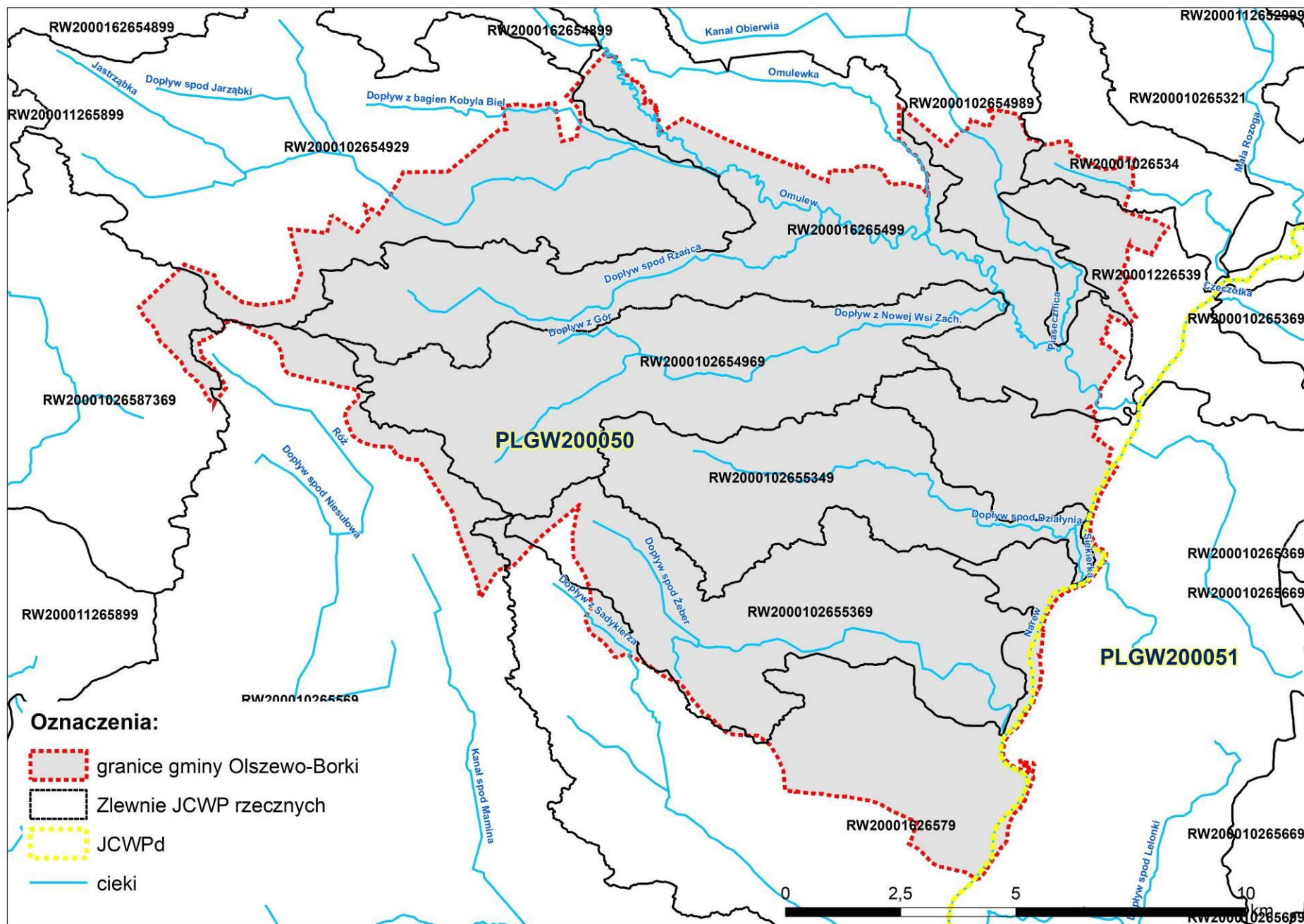
⇒ powierzchniowych rzecznych (JCWP) o nazwie:

RW20001026534	Dopływ spod Białobiela
RW2000102654929	Jastrząbka
RW2000102654969	Dopływ z Nowej Wsi Zach.
RW2000102654989	Piasecznica
RW2000102655349	Siekierka
RW2000102655369	Dopływ spod Żeber
RW200010265569	Róż
RW20001026587369	Dopływ spod Bagienic-Folwarku
RW200016265499	Omulew od Wałpuszy do ujścia
RW20001626579	Narew od Omulwi do Orzyca
RW20001226539	Narew od Biebrzy do Omulwi

⇒ podziemnych (JCWPd) o kodzie **PLGW200050** i **PLGW200051**.

⁴ Źródło: Opracowanie ekofizjograficzne dla gminy Olszewo-Borki, Opracowanie: PRZESTRZEŃ Pracowania Projektowa s.c., 2011 r.

Rysunek 2 JCWP i JCWPd w obrębie i otoczeniu gminy Olszewo-Borki, wody powierzchniowe.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie <https://apgw.gov.pl/pl/III-cykl-materialy-do-pobrania-ora-z-vektorowej-mapy-podzialu-hydrograficznego-polski-10k>.

Według podziału hydrogeologicznego Polski teren gminy Olszewo-Borki znajduje się w obrębie rejonu mazowiecko-podlaskiego regionu mazowieckiego.

Teren gminy położony jest w zasięgu trzeciorzędowego zbiornika wód podziemnych Subniecka Warszawska - GZWP 215, którego strop występuje na głębokości ponad 150 m, przewodność jest na ogół niższa niż 100m³/dobę, a wydajność typowej studni nie przekracza 30 m/h, jakość jest średnia (woda nadaje się do celów pitnych po uzdatnieniu) przede wszystkim ze względu na barwę trudną do usunięcia. Poziom ten nie jest eksploatowany.

Głównym poziomem użytkowym jest poziom czwartorzędowy z uwagi na największe zasoby, najłatwiejszą ich odnawialność oraz najpłytsze - dogodne dla budowy ujęć występowanie. Charakteryzuje się on zmienną głębokością występowania (od kilku do 150 m), różną miąższością, zmiennym stopniem izolacji od wpływu czynników powierzchniowych, jak też zróżnicowaną wydajnością eksploatacyjną uzyskiwaną z poszczególnych źródeł. Stwierdzone w czwartorzędowym poziomie zanieczyszczenia najczęściej wiążą się z obszarami, gdzie brak jest izolacji w stropie. Długotrwałe procesy urbanizacji i uprzemysłowienia mogą również spowodować zanieczyszczenia warstw wodonośnych uznawanych za dobrze izolowane przez nadległe utwory słabo przepuszczalne.

W rejonie gminy występują trzy poziomy wód podziemnych związanych z utworami czwartorzędowymi:

- Pierwsza warstwa wodonośna występuje w warstwie piasków drobnych, średnich i pylastych oraz żwirów budujących stropowe partie podłoża w rejonie doliny rzeki Narwi i jej dopływów oraz w piaskach eolicznych na obszarze wysoczyzny. Miąższość tej warstwy jest rzędu od kilku do dwudziestu metrów. Są to płytkie wody gruntowe, zawieszane na soczewkach i przewarstwieniach gruntów nieprzepuszczalnych. Posiadają zwierciadło swobodne, stabilizujące się na głębokości od około 0,20 m do 2,5 m ppt. Zasilanie odbywa się drogą infiltracji opadów atmosferycznych. Wody pierwszej warstwy posiadają bezpośredni kontakt hydrauliczny z wodami powierzchniowymi. Rzeki mają charakter drenująco-zasilający - w okresach niskich poziomów wód w rzekach poziom ten jest drenowany, natomiast w okresach wysokich poziomów wód zachodzi zjawisko zasilania. Na terenie gminy gospodarcze studnie kopane ujmują najczęściej ten poziom wodonośny.
- Druga warstwa wodonośna występuje na głębokości około 10 - 30 m ppt. Jest dwudzielna, związana z piaskami i żwirami oraz osadami wodnolodowcowymi wyższych stadiów zlodowacenia środkowopolskiego. Zalega na kompleksie utworów słaboprzepuszczalnych zbudowanych z glin zwałowych, iłów i mułków zastoiskowych zlodowacenia środkowopolskiego. Miąższość tego kompleksu izolacyjnego waha się w granicach 10 - 40 m. Druga warstwa wodonośna znajduje się w bezpośrednim kontakcie hydraulicznym z wodami pierwszej warstwy wodonośnej w obrębie doliny Narwi oraz z wodami rzeki Narwi. Zasilanie odbywa się poprzez infiltrację wód opadowych za pośrednictwem pierwszej warstwy wodonośnej oraz dopływ lateralny z terenu wysoczyzny. Wody tego poziomu eksploatowane są przez nieliczne studnie gospodarskie wiercone o głębokości nie przekraczających 30 m, o wydajności potencjalnej studni typowej 50÷70 m³/h.
- Trzecia zasadnicza warstwa wodonośna jest dwudzielna i występuje w piaszczysto-żwirowych utworach wodnolodowcowych zlodowacenia środkowopolskiego w strefie głębokości rzędu 50 - 70 m ppt. oraz

w piaskach i żwirach rzecznych w strefie głębokości rzędu 80 - 120 m ppt. Utwory wodonośne rozdziela nieciągła warstwa glin zwałowych oraz iłów i mułków o miąższości rzędu od kilku do trzydziestu metrów. Są to wody o charakterze subartezyjskim - zwierciadło wody stabilizuje się na poziomie rzędu 4 - 10 m ppt., uzależnionym od morfologii terenu. Zasilanie warstwy wodonośnej następuje przez dopływ wód z warstwy drugiej oraz dodatkowo przez dopływ wód z utworów czwartorzędowych i trzeciorzędowych zalegających głębiej. Trzecia warstwa wodonośna jest główną warstwą użytkową eksploatowaną przez wszystkie większe ujęcia. Przewodność poziomu użytkowego w piaskach wodnolodowcowych wynosi od 100 do 480 m³/dobę, zaś wydajność potencjalna typowej studni od 22 do 120m³/h, najczęściej 30÷70 m³/h.

Zwierciadło wód podziemnych głównego poziomu użytkowego w płytszej warstwie piasków wodnolodowcowych ma charakter swobodny w obszarach odkrytego sandru, niezupełnie swobodny, gdy występuje w obrębie piasków i mułków jeziornych, zaś napięty - w spągu mułków i iłów zastoiskowych. Głębokość do napiętego zwierciadła wody tego poziomu nie przekracza 20 m, jedynie w obrębie wałów wydmyowych może osiągać większe wartości. Zwierciadło wody głębszego poziomu piasków wodnolodowcowych ma charakter napięty i znajduje się w spągu iłów i mułków zastoiskowych na głębokości 40÷70m.

Położenie zwierciadła wody oceniane na podstawie obserwacji posterunku IMiGW w Zabieli Wielkim, założonym w studni kopanej o głębokości 3,6 m, wykazuje zmienność o maksymalnej amplitudzie wahań 2,7m i sezonowej nie przekraczającej 1,3 m. Głębszy poziom nie był oceniany. Różnice wysokości hydraulicznej w obydwu poziomach układają się zgodnie ze strefami hydrodynamicznymi. W dolinie Narwi i Omulwi wysokość hydrauliczna w poziomie dolnym jest wyższa niż w poziomie górnym, zaś w strefach lokalnych wododziałów odwrotnie. Gradient hydrauliczny nie przekracza 3 m. Kierunki spływu wód podziemnych wymuszone są przez położenie obszarów zasilania wód podziemnych oraz stref drenażu. Generalnie wody podziemne odpływają do doliny Narwi i Omulwi.

Zasoby dyspozycyjne głównego poziomu użytkowego oszacowane z uwzględnieniem średniego modułu odpływu podziemnego w zlewni dolnej Omulwi, wymagań środowiskowych określonych koniecznością zachowania przepływu nienaruszalnego w Omulwi oraz stopnia izolacji tego poziomu. Dla całego obszaru przyjęto moduł zasobów odnawialnych wód podziemnych równy średniemu z wielolecia jednostkowemu odpływowi podziemnemu $q_g = mm/r = 345 \text{ m}^3/\text{d} \cdot \text{km}^2$. Zasoby odnawialne dla obszarów pozbawionych izolacji w wysokości 345m³/d·km² i moduł zasobów dyspozycyjnych 227m³/d·km². W obszarach o częściowej lub pełnej izolacji poziomu głównego i słabym wykształceniu poziomów płytszych przyjęto wartości obu modułów zmniejszone o 60%: 138 m³/ d·km² i 91m³/ d·km², zaś w obszarach o dobrej izolacji poziomu użytkowego i współwystępowaniu poziomu płytszego - wartości zmniejszone o 80%: 70m³/d·km² i 45m³/d·km². Gmina Olszewo-Borki posiada udokumentowane zasoby eksploatacyjne w ilości 205 m³/h.⁵

3.5 Klimat⁶

Ważniejsze cechy klimatu na omawianym obszarze gminy to:

- okres wegetacyjny - wystarczający dla rozwoju większości roślin uprawnych (średnia

⁵ Źródło: Opracowanie ekofizjograficzne dla gminy Olszewo-Borki, Opracowanie: PRZESTRZEŃ Pracownia Projektowa s.c., 2011 r.

⁶ Źródło: Opracowanie ekofizjograficzne dla gminy Olszewo-Borki, Opracowanie: PRZESTRZEŃ Pracownia Projektowa s.c., 2011 r.

temperatura powyżej 5°C) trwa ok. 200-210 dni,

- przeciętna liczba dni mroźnych (poniżej zera) w roku wynosi 45-50 ze średnią temp. 4÷5,5°C (najwięcej w styczniu i lutym) i ponad 120 dni z przymrozkami (od września do maja),
- dni gorące, z temperaturą powyżej 25°C (i średnią 17,5 -18°C) notowane są średnio 30 razy w roku (czerwiec, lipiec i sierpień),
- średnio w roku notuje się 50 dni z mgłą.

Najkorzystniejsze warunki termiczne posiadają tereny dostatecznie nasłonecznione i przewietrzane, o głębokim zaleganiu wód gruntowych, czyli środkowa i południowa część gminy Olszewo-Borki.

Średnia roczna suma opadów, na przeważającym obszarze gminy, jest niższa od 550 mm.

Rozkład kierunków wiatru w roku wiąże się z warunkami ogólnocyrkulacyjnymi oraz lokalnymi (rzeźbą terenu i pokryciem podłoża). Topografia terenu i układ głównych dolin rzek (Omulwi i Narwi) sprzyjają napływowi powietrza z kierunku zachodniego i północnego. Do dolin o przebiegu równoleżnikowym dostosowują się także wiatry z innych kierunków, przy czym wiatry północne i południowe ulegają znacznemu osłabieniu.

Na obszarze gminy przeważają wiatry zachodnie (udział sięga 16,4 %) oraz południowo - zachodnie (15,3%). Najmniej wiatrów wieje z północy (N) i północnego wschodu (NE), co decyduje o niewielkim napływie powietrza znad Ostrołęki, gdzie występuje koncentracja emitorów zanieczyszczeń powietrza.

Warunki wietrzne na obszarze gminy ocenia się jako sprzyjające, charakteryzujące się dostatecznym przewietrzaniem i niezbyt intensywnym nawietrzaniem. Latem i jesienią dominują wiatry zachodnie (W), wiosną znaczny udział mają wiatry z sektora północnego (NW, N), w zimie częste są wiatry południowo - wschodnie (SE). Cisze atmosferyczne (ca 7% dni) obserwowane są najczęściej w miesiącach letnich i jesiennych.

3.6 Zwierzęta i rośliny⁷

Szata roślinna

Zbiorowiska roślinne towarzyszące dolinom rzeczonym

W obszarze gminy Olszewo-Borki obejmują dolinę Narwi oraz dolny fragment Omulwi (do ujścia) i dolny fragment Piasecznicy (do ujścia). Cechuje je kompleks przestrzenny zbiorowisk roślinnych charakterystycznych dla rzek nizinnych reprezentujących pełną skalę wilgotnościową.

Siedliska wodne w starorzeczach, korytach rzek oraz innych zbiornikach wodnych - terenów ze stagnującą wodą, rowów wykazują podobieństwo do klasy *Potametea*, rzędu *Potametalia*, typu starorzeczka i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nympheion*, *Potamion*, ze

⁷ Źródło: Opracowanie ekofizjograficzne dla gminy Olszewo-Borki, Opracowanie: PRZESTRZEŃ Pracownia Projektowa s.c., 2011 r.

zespołami: *Hydrocharitetum morsus-ranae* - żabiścieku pływającego i *Spirodeletum polyrhizae* - spirodelli wielokorzeniowej. Zbiorniki wodne-starorzecza w dolinie Narwi (Żerań Duży, Dobrołęka) w znacznym stopniu porośnięte są *Stratiotes aloides* L. osoką aloesowatą, co wskazuje na rozpoczęty proces łądowacenia. Proces ten jednak nie przebiega gwałtownie i wydaje się, że od ponad 30 lat granice oraz głębokość tych zbiorników utrzymują się w niezmiennym stanie.

Strefę stykową łączącą ekosystemy zbiorników wodnych z ekosystemem łądowym oraz wilgotne, lokalne obniżenia terenu porastają szuwały, najczęściej fitocenozy z klasy *Phragmitetea* - zbiorowiska z tatarakiem (*Acorus calamus*) i pałką szerokolistną (*Typha latifolia* L.).

Drzewostan jest pochodzenia wtórnego i odbiega swą strukturą od zbiorowisk naturalnych. Krajobraz w obrębie tarasu zalewowego dopełniają zarośla wierzbowe *Salicetum pentandro-cinereae* oraz łągi olszowo-jesionowe *Fraxino-Alnetum* i wierzbowe *Salicetum* albo - *fragilis*. W obszarze zadrzewień dominuje najczęściej *Alnus glutinosa* (L.) Gaertn. olsza czarna, z udziałem *Salix fragilis* L. wierzba krucha, *Salix viminalis* L. wierzba wiciowa. Dość często występuje *Acer negundo* L. klon jesionolistny (jesioklon).

Łąki i pastwiska

Bardzo istotnym elementem krajobrazu gminy są łąki i pastwiska stanowiące bazę pokarmową dla zwierząt hodowlanych.

W obszarze łąk kośnych występują siedliska roślinne zbliżone do 38.2 Nizinne łąki kośne. W krajobrazie dolin rzecznych oraz terenów ze stagnującą wodą dominują łąki wilgotne rdestowo - wyczyńcowe, łąki jaskrowe oraz łąki ze śmiałkiem darniowym.

W obszarze łąk użytkowanych ekstensywnie siedliska nawiązują do zespołu *Junco-Molinietum* (syn. *Succisetum pratensis*) łąka sitowo-trzęślicowa, związku *Molinion caeruleae* - KOD: 6410-2 zmiennowilgotne łąki sitowo-trzęślicowe, ale jest to głównie podobieństwo fizjonomiczne, bez udziału *Molinia caerulea* (L.) Moench trzęślicy modrej oraz innych gatunków reprezentatywnych dla tego biotopu.

Krajobraz obszaru łąk i pastwisk uzupełniają zadrzewienia najczęściej olszowo-wierzbowe z dominującą olszą czarną (*Alnus glutinosa*). W zbiorowiskach zadrzewień pojawia się też nielicznie brzoza brodawkowata (*Betula pendula*), jesion wyniosły (*Fraxinus excelsior* L.), wierzba iwa (*Salix caprea*), wierzba krucha (*Salix fragilis*) i nierzadko kruszyna pospolita (*Frangula alnus* Mill.), czy czeremcha późna (*Prunus serotina* Ehrh.).

Lasy

Zgodnie z regionalizacją przyrodniczo-leśną gmina Olszewo-Borki znajduje się w IV Krainie Mazowiecko - Podlaskiej, w dzielnicach: 1-Niziny Północno-Mazowieckiej, w Mezoregionie Wysoczyzny Ciechanowsko-Płońskiej, 4-Puszczy Kurpiowskiej, 5-Niziny Podlaskiej i Wysoczyzny Siedleckiej,

w Mezzoregionie Dolnej Narwi i Wysoczyzny Łomżyńskiej

W centralnej, zachodniej i południowo-zachodniej części obszaru gminy Olszewo-Borki występują zwarte kompleksy leśne - pozostałość Puszczy Kurpiowskiej. Lesistość gminy wynosi 43%.

Na terenie gminy Olszewo-Borki (obręb leśny Seboriki) lasy ochronne (ustanowione decyzją Ministra Środowiska z dnia 20.12.2001 roku) zajmują powierzchnie około 736 ha, z czego:

- położone na obrzeżach rzek - lasy wodochronne - około 22 ha,
- drzewostany nasienne - około 10 ha,
- lasy położone w odległości do 10 km od granic miast liczących ponad 50 tys. mieszkańców - około 704 ha.

Niekorzystne warunki glebowe i klimatyczne sprawiły, że znaczącą przewagę w strukturze leśnej mają ubogie siedliska borowe, a podstawowym gatunkiem lasotwórczym jest sosna z domieszką brzozy, osiki i dębu.

Zbiorowiska towarzyszące polom uprawnym

Uprawom zbożowym często towarzyszą zbiorowiska zbliżone do *Centauretalia cyanii* R.Tx.- zbiorowiska chwastów upraw roślin zbożowych i Inu - z makiem polnym (*Papaver rhoeas* L.), kąkolem polnym (*Agrostemma githago* L.), chabrem bławatkiem (*Agrostemma githago* L.), czy też wyką drobnokwiatową (*Vicia hirsuta* (L.) S.F. Gray)._Uprawom okopowym często towarzyszą zbiorowiska zbliżone do rzędu *Polygono-Chenopodietalia* (R.Tx. et Lohm. 1950) J.Tx. 1961 zbiorowiska chwastów upraw okopowych i ogrodowych - z przedstawicielami następujących gatunków: *Galinsoga parviflora* Cav. żóttlica drobnokwiatowa, *Euphorbia helioscopia* L. wilczomlec obrotny, *Sonchus oleraceus* L. mlecz zwyczajny (mlecz warzywny), *Chenopodium album* s.str. L. komosa biała (s.str.), *Polygonum aviculare* L. rdest ptasi, *Polygonum lapathifolium* L. ssp. *pallidum* (With.) Fr. rdest szczawiolistny gruczołowaty (rdest gruczołowaty), *Capsella bursa-pastoris* (L.) Medik. tasznik pospolity, *Raphanus raphanistrum* L. rzodkiew świrzepa (łopucha), *Thlaspi arvense* L. tobołki polne.

Zieleń urządzona

Na terenie gminy zieleń urządzona reprezentowana jest przede wszystkim przez zbiorowiska roślinności towarzyszącej zabudowie jednorodzinnej, gdzie dominują drzewa i krzewy owocowe z niewielką ilością drzew i krzewów ozdobnych. Poza obszarem zabudowy występują grupy i kępy zadrzewień, zarośli jesionowych, olchowych, wierzbowo-topolowych lub brzożowych.

Skupiskami roślinności o charakterze unikatowym, gdzie dominuje starodrzew, na terenie gminy są:

- skupiska zieleni pochodzenia kultowego - cmentarze i zieleń przykościelna, gdzie występują: topole, robinie akacjowe, klony, lipy i jesiony
- park podworski w miejscowości Przysań, gdzie spotkać można takie gatunki drzew jak: graby

pospolite, lipy drobnolistne, kasztanowce, klony, modrzewie, jesiony, świerki.

Świat zwierzęcy

Wysoki stopień naturalności i zróżnicowana siedlisk doliny Narwi i Omulwi sprzyja różnorodności gatunkowej świata zwierzęcego.

Najcenniejszą grupę stanowią ptaki, szczególnie gatunków, dla ochrony których wyznaczono obszary specjalnej ochrony ptaków Natura 2000.

W wyniku rozpoznania ornitologicznego stwierdzono występowanie (poza granicami wyznaczonych obszarów Natura 2000) gatunków ptaków wymienionych w załącznikach Nr I i Nr II Dyrektywy Ptasiej, tj.: czapla biała (*Ergetta alba*), derkacz (*Crex crex*), dzięcioł średni (*Dendrocopos medius*), gąsiorek (*Lanius collurio*), świergotek polny (*Anthus campestris*), żuraw (*Grus grus*), czajka (*Vanellus vanellus*), kawka (*Corvus monedula*), kos (*Turdus merula*), kszyc (*Gallinago gallinago*), kropiatka (*Porzana porzana*), krzyżówka (*Anas platyrhynchos*), kuropatwa (*Perdix perdix*), łabędź niemy (*Cygnus olor*), paszkot (*Turdus viscivorus*), sierpówka (*Streptopelia decaocto*), sójka (*Garrulus glandarius*), sroka (*Pica pica*), szpak (*Sturnus vulgaris*).

Na terenach znajdujących się w granicach wyznaczonych obszarów Natura 2000 stwierdzono występowanie następujących gatunków ptaków, z załącznika Nr I i Nr II D.P.: bąk (*Botaurus stellaris*), błotniak łąkowy (*Circus pygargus*), błotniak stawowy (*Circus aeruginosus*), dubelt (*Gallinago media*), rybitwa czarna (*Chlidonias niger*), rybitwa rzeczna (*Sterna hirundo*), zimorodek (*Alcedo atthis*), żuraw (*Grus grus*), kawka (*Corvus monedula*), kos (*Turdus merula*), krzyżówka (*Anas platyrhynchos*), kszyc (*Gallinago gallinago*), łabędź niemy (*Cygnus olor*), sójka (*Garrulus glandarius*), szpak (*Sturnus vulgaris*). Dość liczny w obszarze gminy jest bocian biały (*Ciconia ciconia*) - stwierdzono 43 stanowiska lęgowe.

Powszechnie występujące ssaki to: bóbr, sarna, lis, zając, a rzadziej: wydra, łось czy jeleni.

3.7 Zagrożenia przyrodnicze

W warunkach przyrodniczych naturalne zjawiska katastroficzne, mogące mieć wpływ na bezpieczeństwo i działalność ludzi to:

- powódzie,
- ruchy masowe wierzchniej warstwy litosfery (nie występują na terenie gminy Olszewo-Borki).

Zagrożenie powodziowe

Obszary szczególnego zagrożenia powodzią zgodnie z ustawą Prawo wodne z dnia 18 lipca 2001 r. (t.j. Dz. U. 2022 r., poz. 2625) to:

- obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi 1 %;
- obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi 10%;

- obszary, między linią brzegu a wałem przeciwpowodziowym lub naturalnym wysokim brzegiem, w który wbudowano wał przeciwpowodziowy, a także wyspy i przymuliska, stanowiące działki ewidencyjne;
- pas techniczny.

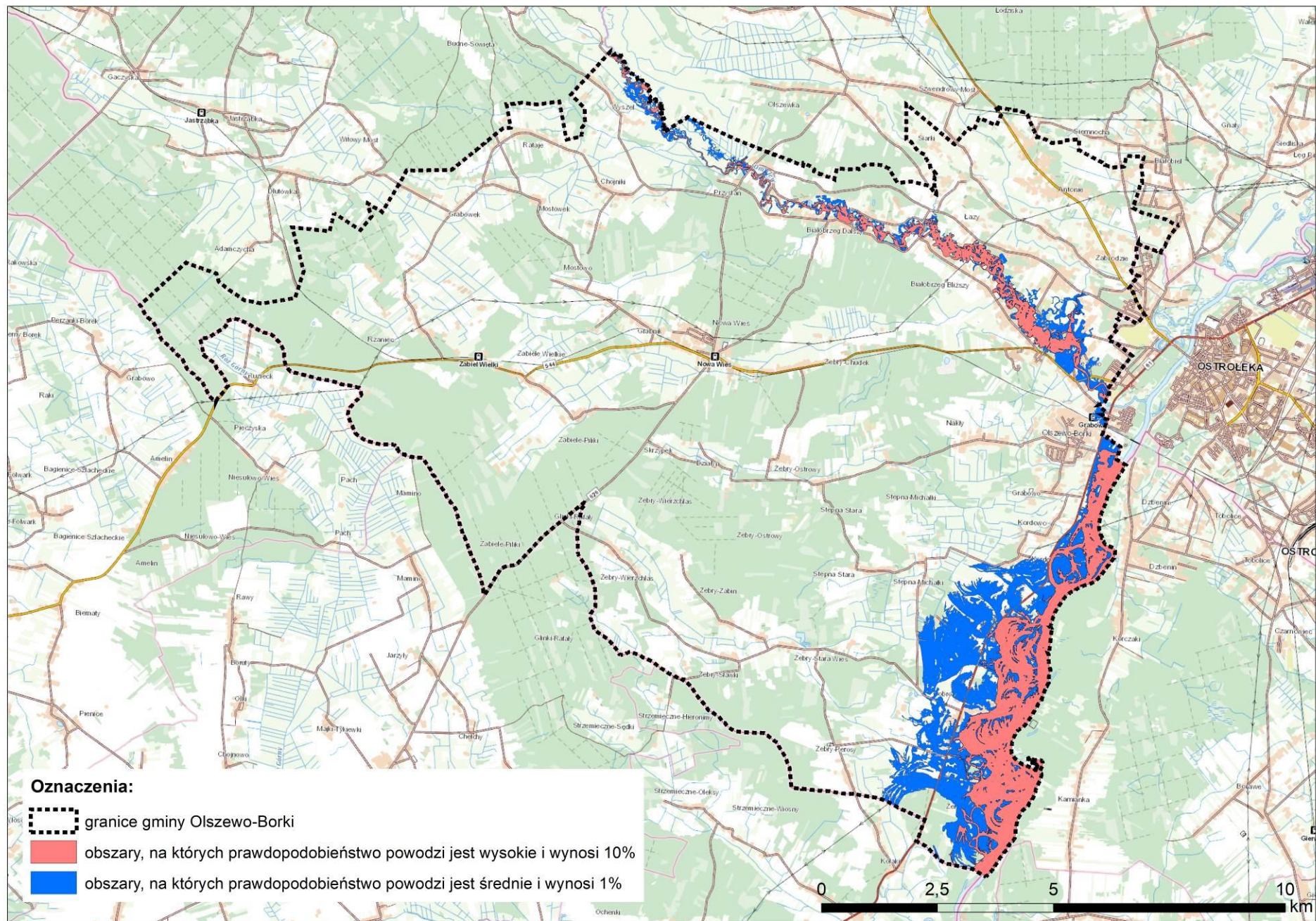
Dla obszarów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi, wskazanych we wstępnej ocenie ryzyka powodziowego, tj. obszarów na których stwierdza się istnienie znaczącego ryzyka powodziowego lub jego wystąpienie jest prawdopodobne sporządza się mapy zagrożenia powodziowego. Dla obszarów wskazanych na mapach zagrożenia powodziowego sporządza się mapy ryzyka powodziowego.

Mapy zagrożenia powodziowego i mapy ryzyka powodziowego w wersji kartograficznej w formacie pdf zostały opublikowane na Hydroportalu (<http://mapy.isok.gov.pl>).

Na obszarze gminy Olszewo-Borki występują obszary szczególnego zagrożenia powodzią obejmujące rzeki Narew, Omulew i ich sąsiedztwo. Zasięg obszaru szczególnego zagrożenia powodzią wskazano na poniższym Rysunku 3 - obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi 1 % i obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i 10%.

Wyznaczony zasięg obszarów powodziowych w części obejmuje tereny już zabudowane lub przeznaczone w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania pod zabudowę.

Rysunek 3 Obszary szczególnego zagrożenia powodzią na terenie gminy Olszewo-Borki.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie <https://isok.gov.pl/hydroportal.html>

4 OCHRONA ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO I KULTUROWEGO

4.1 Obszary objęte ochroną przyrodniczą

Natura 2000

Europejska Sieć Ekologiczna Natura 2000 to sieć obszarów chronionych na terenie Unii Europejskiej. Celem wyznaczania tych obszarów jest ochrona cennych, pod względem przyrodniczym i zagrożonych, składników różnorodności biologicznej. W skład sieci Natura 2000 wchodzi:

- obszary specjalnej ochrony ptaków (OSO) – Dyrektywa Rady 2009/4147/WE w sprawie ochrony dzikiego ptactwa, tzw. „Ptasia”,
- specjalne obszary ochrony siedlisk (SOO) – Dyrektywa Rady 92/43/EWG w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory, tzw. „Siedliskowa”.

Na terenie gminy Olszewo-Borki występują dwa obszary Natura 2000:

Obszar Natura 2000 Dolina Dolnej Narwi PLB 140014

Obszar leży na Nizinie Północnomazowieckiej pomiędzy Łomżą a Pułtuskiem - długości nurtu rzeki wynosi ok.140 km, a szerokość doliny zmienia się w zakresie 1,5-7 km. Niemal na całym odcinku rzeka silnie meandruje. Brzegi rzeki są generalnie strome, szerokość nurtu wynosi 80-100 m, występują tu wypłylenia i łachy, liczne są starorzecza. W dolinie występują zadrzewienia wierzbowe i olchowe oraz niewielkie połacie borów sosnowych. Obszary leśne są poprzepłatane terenami otwartymi, na których dominują pastwiska. W obszarze PLB140014 zinwentaryzowano 55 gatunków ptaków, w tym 32 jako przedmiot ochrony.⁸

Dla przedmiotowego obszaru został ustanowiony plan zadań ochronnych Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie i Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Olsztynie z dnia 23 kwietnia 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Dolnej Narwi PLB140014 (Dz. Urz. Woj. Maz. z 2014 r. Poz. 4462 ze zmianami w roku 2015, 2016 i 2023).

Plan ten podkreśla działania ochronne ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów wdrażania oraz istniejące i potencjalne zagrożenia, wskazana w poniższej tabeli.

---

⁸ Źródło: Standardowy Formularz Danych PLB140014 Dolina Dolnej Narwi (dostęp lipiec 2023 r.)

Poniżej w tabeli wymieniono gatunki stanowiące przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 wraz ze wskazaniem istniejących i potencjalnych zagrożeń według ww. PZO.

Lp.	Przedmiot ochrony	Zagrożenia		Opis zagrożenia
		Istniejące	Potencjalne	
1	A036 Łąbedź niemy <i>Cygnus olor</i>	brak	E01.04 Inne typy zabudowy D02.01.01 Napowietrzne linie energetyczne i telefoniczne H01 Zanieczyszczenia wód powierzchniowych	Rozwój zabudowy letniskowej prowadzi do zwiększenia antropopresji i ograniczenia dostępności siedlisk. Napowietrzne linie energetyczne zlokalizowane w dolinach rzecznych stwarzają ryzyko kolizji. Zanieczyszczenie wód prowadzi do zubożenia bazy pokarmowej i zmian w strukturze siedlisk (na przykład nadmiernej eutrofizacji) oraz spadku przejrzystości wody.
2	A043 Gęgawa <i>Anser anser</i>	brak	E01.04 Inne typy zabudowy A02 Zmiana sposobu uprawy A04.03 Zarzucenie pasterstwa, brak wypasu A03.03 Zaniechanie/brak koszenia F02.03 Wędkarstwo K03.04 Drapieżnictwo F03.01 Polowanie D02.01.01 Napowietrzne linie energetyczne i telefoniczne G.01.05 Lotniarstwo, szybownictwo, paralotniarstwo, baloniarstwo	Rozwój zabudowy letniskowej prowadzi do zwiększenia antropopresji i ograniczenia dostępności siedlisk. Zmiana sposobu użytkowania łąk i pastwisk (na przykład zamiana na grunty orne lub zalesianie) prowadzi do fragmentacji i utraty żerowisk. Zmiany w użytkowaniu trwałych użytków zielonych prowadzą do zarastania otwartych pastwisk i łąk, stanowiących żerowiska gęsi. Intensywna penetracja brzegów starorzeczy może doprowadzić do płoszenia ptaków i obniżenia jakości siedlisk łęgowych. Presja lisa, jenota i norki amerykańskiej zarówno w stosunku do ptaków dorosłych jak i piskląt może prowadzić do wzrostu śmiertelności i ograniczenia sukcesu lęgowego. Polowania na tym terenie mogą prowadzić do płoszenia ptaków oraz wzrostu śmiertelności w wyniku zabijania, zranienia oraz połykania śrucin ołowianych. Napowietrzne linie energetyczne zlokalizowane w dolinach rzecznych stwarzają ryzyko kolizji z ptakami o szybkim locie. Wykonywanie lotów (między innymi balonami, motolotniami) nad miejscami żerowania i odpoczynku ptaków migrujących, a także łęgowiskami ptaków wodno-błotnych może prowadzić do płoszenia, ograniczenia dostępności siedlisk, a w skrajnym wypadku do porzucenia łągów.
3	A051 Krakwa <i>Anas strepera</i>	brak	G01 Sporty i różne formy czynnego wypoczynku i rekreacji uprawiane w plenerze F02.03 Wędkarstwo E01.04 Inne typy zabudowy F03.01 Polowanie G.01.05 Lotniarstwo, szybownictwo, paralotniarstwo, baloniarstwo D02.01.01 Napowietrzne linie energetyczne i telefoniczne K03.04 Drapieżnictwo	Intensywna penetracja (piesi, samochody) zwłaszcza w dni wolne od pracy może prowadzić do niepokojenia, porzucania łągów oraz obniżenia jakości siedlisk. Intensywna penetracja brzegów starorzeczy przez wędkarzy może doprowadzić do płoszenia ptaków i obniżenia jakości siedlisk łęgowych. Rozwój zabudowy letniskowej prowadzi do zwiększenia antropopresji i ograniczenia dostępności siedlisk. Polowania na tym terenie mogą prowadzić do płoszenia ptaków oraz wzrostu śmiertelności w wyniku połykania śrucin ołowianych oraz pomyłkowych odstrzałów. Zbyt wczesny jesienny termin rozpoczęcia polowań na kaczki może skutkować płoszeniem samic wodzących jeszcze młode z późnych łągów. Wykonywanie lotów (między innymi balonów, motolotni) nad miejscami żerowania i odpoczynku ptaków migrujących, a także łęgowiskami ptaków wodno-błotnych może prowadzić do

Lp.	Przedmiot	Zagrożenia	Opis zagrożenia
			płoszenia, ograniczenia dostępności siedlisk, a w skrajnym wypadku do porzucenia łągów. Napowietrzne linie energetyczne zlokalizowane w dolinach rzecznych stwarzają ryzyko kolizji z ptakami o szybkim locie. Presja lisa, jenota i norki amerykańskiej zarówno w stosunku do ptaków dorosłych jak i piskląt może prowadzić do wzrostu śmiertelności i ograniczenia sukcesu łągowego.
4	A052 Cyraneczka <i>Anas crecca</i>	brak	G01 Sporty i różne formy czynnego wypoczynku i rekreacji uprawiane w plenerze F02.03 Wędkarstwo G.01.05 Lotniarstwo, szybownictwo, paralotniarstwo, baloniarstwo D02.01.01 Napowietrzne linie energetyczne i telefoniczne E01.04 Inne typy zabudowy F03.01 Polowanie K03.04 Drapieźnictwo Intensywna penetracja (piesi, samochody) zwłaszcza w dni wolne od pracy może prowadzić do niepokożenia, porzucania łągów oraz obniżenia jakości siedlisk. Intensywna penetracja brzegów starorzeczy przez wędkarzy może doprowadzić do płoszenia ptaków i obniżenia jakości siedlisk łągowych. Wykonywanie lotów nad miejscami żerowania i odpoczynku ptaków migrujących, a także łągowiskami ptaków wodno-błotnych może prowadzić do płoszenia, ograniczenia dostępności siedlisk, a w skrajnym wypadku do porzucenia łągów. Napowietrzne linie energetyczne zlokalizowane w dolinach rzecznych stwarzają ryzyko kolizji z ptakami o szybkim locie. Rozwój zabudowy letniskowej prowadzi do zwiększenia antropopresji i ograniczenia dostępności siedlisk. Polowania na tym terenie mogą prowadzić do płoszenia ptaków oraz wzrostu śmiertelności w wyniku zabijania, zranienia oraz połykania śrucin ołowianych. Presja lisa, jenota i norki amerykańskiej zarówno w stosunku do ptaków dorosłych jak i piskląt może prowadzić do wzrostu śmiertelności i ograniczenia sukcesu łągowego.
5	A055 Cyranka <i>Anas querquedula</i>	A04.03 Zarzucenie pasterstwa, brak wypasu A03.03 Zaniechanie/brak koszenia K03.04 Drapieźnictwo	F03.01 Polowanie E01.04 Inne typy zabudowy J02.04.02 Brak zalewania G01 Sporty i różne formy czynnego wypoczynku i rekreacji uprawiane w plenerze D02.01.01 Napowietrzne linie energetyczne i telefoniczne G.01.05 Lotniarstwo, szybownictwo, paralotniarstwo, baloniarstwo D01.02 Drogi, autostrady Zmiany w użytkowaniu trwałych użytków zielonych prowadzą do zarastania otwartych łąk i pastwisk w pobliżu starorzeczy, stanowiących siedliska łągowe. Presja lisa, jenota i norki amerykańskiej zarówno w stosunku do ptaków dorosłych jak i piskląt może prowadzić do wzrostu śmiertelności i ograniczenia sukcesu łągowego. Polowania na tym terenie mogą prowadzić do płoszenia ptaków oraz wzrostu śmiertelności w wyniku połykania śrucin ołowianych oraz pomyłkowych odstrzałów. Rozwój zabudowy letniskowej prowadzi do zwiększenia antropopresji i ograniczenia dostępności siedlisk. Zmiany naturalnego reżimu hydrologicznego skracające częstość i długość zalewów wpływają na obniżenie jakości i powierzchni siedlisk łągowych. Intensywna penetracja (piesi, samochody) zwłaszcza w dni wolne od pracy może prowadzić do niepokożenia, porzucania łągów oraz obniżenia jakości siedlisk. Napowietrzne linie energetyczne zlokalizowane w dolinach rzecznych stwarzają ryzyko kolizji z ptakami o szybkim locie. Wykonywanie lotów balonami, motolotniami nad miejscami żerowania i odpoczynku ptaków migrujących, a także łągowiskami ptaków wodno-błotnych może prowadzić do płoszenia, ograniczenia dostępności

Lp.	Przedmiot	Zagrożenia	Opis zagrożenia	
			siedlisk, a w skrajnym wypadku do porzucenia łągów. Budowa drogi ekspresowej „Via Baltica” może doprowadzić do fragmentacji i ograniczenia powierzchni siedlisk łągowych.	
6	A056 Płaskonos <i>Anas clypeata</i>	A04.03 Zarzucenie pasterstwa, brak wypasu A03.03 Zaniechanie/brak koszenia K03.04 Drapieżnictwo	F03.01 Polowanie E01.04 Inne typy zabudowy J02.04.02 Brak zalewania D02.01.01 Napowietrzne linie energetyczne i telefoniczne G.01.05 Lotniarstwo, szybownictwo, paralotniarstwo, baloniarstwo G01 Sporty i różne formy czynnego wypoczynku i rekreacji uprawiane w plenerze D01.02 Drogi, autostrady	Zmiany w użytkowaniu trwałych użytków zielonych prowadzą do zarastania otwartych łąk i pastwisk w pobliżu starorzeczy, stanowiących siedliska łągowe. Presja lisa, jenota i norki amerykańskiej zarówno w stosunku do ptaków dorosłych jak i piskląt może prowadzić do wzrostu śmiertelności i ograniczenia sukcesu łągowego. Polowania na tym terenie mogą prowadzić do płoszenia ptaków oraz wzrostu śmiertelności w wyniku połykania śrucin ołowianych oraz pomyłkowych odstrzałów. Rozwój zabudowy lotniskowej prowadzi do zwiększenia antropopresji i ograniczenia dostępności siedlisk. Zmiany naturalnego reżimu hydrologicznego skracające częstość i długość zalewów wpływają na obniżenie jakości i powierzchni siedlisk łągowych. Napowietrzne linie energetyczne zlokalizowane w dolinach rzecznych stwarzają ryzyko kolizji z ptakami o szybkim locie. Wykonywanie lotów (między innymi balonami, motolotniami) nad miejscami żerowania i odpoczynku ptaków migrujących, a także łągowiskami ptaków wodno-błotnych może prowadzić do płoszenia, ograniczenia dostępności siedlisk, a w skrajnym wypadku do porzucenia łągów. Intensywna penetracja (piesi, samochody) zwłaszcza w dni wolne od pracy może prowadzić do niepokojenia, porzucenia łągów oraz obniżenia jakości siedlisk. Budowa drogi ekspresowej „Via Baltica” może doprowadzić do fragmentacji i ograniczenia powierzchni siedlisk łągowych.
7	A067 Gągoł <i>Bucephala clangula</i>	brak	F02.03 Wędkarstwo B02.02 Wycinka lasu E01.04 Inne typy zabudowy H01 Zanieczyszczenia wód powierzchniowych G.01.05 Lotniarstwo, szybownictwo, paralotniarstwo, baloniarstwo D02.01.01 Napowietrzne linie energetyczne i telefoniczne G01.01 Żeglarstwo	Intensywna penetracja brzegów rzeki może doprowadzić do płoszenia ptaków i obniżenia jakości siedlisk łągowych. Wyrąb starych drzewostanów oraz pojedynczych drzew może doprowadzić do utraty siedlisk gniazdowych. Rozwój zabudowy lotniskowej prowadzi do zwiększenia antropopresji i ograniczenia dostępności siedlisk. Zanieczyszczenie wód prowadzi do zubożenia bazy pokarmowej oraz spadku przejrzystości wody. Wykonywanie lotów (między innymi balonami, motolotniami) nad miejscami żerowania i odpoczynku ptaków migrujących, a także łągowiskami ptaków wodno-błotnych może prowadzić do płoszenia, ograniczenia dostępności siedlisk, a w skrajnym wypadku do porzucenia łągów. Napowietrzne linie energetyczne zlokalizowane w dolinach rzecznych stwarzają ryzyko kolizji z ptakami o szybkim locie. Nadmierna presja łodzi motorowych oraz kajaków (płoszenie, niepokojenie) może lokalnie przyczynić się do spadku sukcesu łągowego lub porzucenia łągów.
8	A070 Nurogęś	brak	F02.03 Wędkarstwo	Intensywna penetracja brzegów rzeki przez wędkarzy może doprowadzić

Lp.	Przedmiot	Zagrożenia		Opis zagrożenia
	<i>Mergus merganser</i>		B02.02 Wycinka lasu E01.04 Inne typy zabudowy G.01.05 Lotnictwo, szybownictwo, paralotniarstwo, baloniarstwo D02.01.01 Napowietrzne linie energetyczne i telefoniczne H01 Zanieczyszczenia wód powierzchniowych G01.01 Żeglarstwo	do płoszenia ptaków i obniżenia jakości siedlisk lęgowych. Wyręb starych drzewostanów oraz pojedynczych drzew dziuplastych (żywych lub martwych) prowadzi do utraty siedlisk gniazdowych. Rozwój zabudowy letniskowej prowadzi do zwiększenia antropopresji i ograniczenia dostępności siedlisk. Wykonywanie lotów (między innymi balonami, motolotniami) nad miejscami żerowania i odpoczynku ptaków migrujących, a także lęgowiskami ptaków wodno-błotnych może prowadzić do płoszenia, ograniczenia dostępności siedlisk, a w skrajnym wypadku do porzucenia lęgów. Napowietrzne linie energetyczne zlokalizowane w dolinach rzecznych stwarzają ryzyko kolizji z ptakami o szybkim locie. Zanieczyszczenie wód prowadzi do zubożenia bazy pokarmowej oraz spadku przejrzystości wody. Nadmierna presja łodzi motorowych oraz kajaków (płoszenie, niepokojenie) może lokalnie przyczynić się do spadku sukcesu lęgowego lub porzucenia lęgów.
9	A081 Błotniak stawowy <i>Circus aeruginosus</i>	brak	E01.04 Inne typy zabudowy F02.03 Wędkarstwo A04.03 Zarzucenie pasterstwa, brak wypasu A03.03 Zaniechanie/brak koszenia G.01.05 Lotnictwo, szybownictwo, paralotniarstwo, baloniarstwo G01 Sporty i różne formy czynnego wypoczynku i rekreacji uprawiane w plenerze	Rozwój zabudowy letniskowej prowadzi do zwiększenia antropopresji i ograniczenia dostępności siedlisk. Intensywna penetracja brzegów starorzeczy przez wędkarzy może doprowadzić do płoszenia ptaków i obniżenia jakości siedlisk lęgowych. Zmiany w użytkowaniu trwałych użytków zielonych prowadzą do zarastania otwartych łąk i pastwisk, stanowiących żerowiska. Wykonywanie lotów (między innymi balonów, motolotni) nad miejscami żerowania i odpoczynku ptaków migrujących, a także lęgowiskami ptaków wodno-błotnych, może prowadzić do płoszenia, ograniczenia dostępności siedlisk, a w skrajnym wypadku do porzucenia lęgów. Intensywna penetracja (piesi, samochody) zwłaszcza w dni wolne od pracy może prowadzić do niepokojenia, porzucenia lęgów oraz obniżenia jakości siedlisk.
10	A409 Cietrzew <i>Tetrao tetrix</i>	Nie zidentyfikowano zagrożeń ze względu na planowane usunięcie gatunku ze standardowego formularza danych spowodowane brakiem stwierdzeń gatunku w obszarze po wstąpieniu Polski do Unii Europejskiej.		
11	A119 Krociatka <i>Porzana porzana</i>	brak	J02.04.02 Brak zalewania A03.03 Zaniechanie/brak koszenia A02 Zmiana sposobu uprawy	Zmiany reżimu hydrologicznego skracają częstość i długość zalewów wpływając na obniżenie jakości i powierzchni siedlisk lęgowych. Zmiany w użytkowaniu prowadzą do zarastania otwartych łąk stanowiących siedliska lęgowe. Zmiana sposobu użytkowania łąk i pastwisk (na przykład zamiana na grunty orne lub zalesianie) prowadzi do fragmentacji i utraty siedlisk.
12	A122 Derkacz <i>Crex crex</i>	J02.01 Zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie - ogólnie	A03.01 Intensywne koszenie lub intensyfikacja A03.03 Zaniechanie/brak koszenia A02 Zmiana sposobu uprawy D01.02 Drogi, autostrady	Nadmierne odwodnienie terenu rowami melioracyjnymi skutkuje spadkiem jakości siedliska lęgowego. Wczesny termin koszenia, a także jego sposób (do środka) i bardzo niska wysokość zagrażają lęgom. Zmiany w użytkowaniu prowadzą do zarastania otwartych łąk stanowiących siedliska lęgowe. Zmiana sposobu użytkowania łąk i pastwisk (na przykład zamiana na grunty orne lub zalesianie) prowadzi

Lp.	Przedmiot	Zagrożenia	Opis zagrożenia
			do fragmentacji i utraty żerowisk. Budowa drogi ekspresowej „Via Baltica” może doprowadzić do fragmentacji i ograniczenia powierzchni siedlisk.
13	A127 Żuraw <i>Grus grus</i>	brak	J02.04.02 Brak zalewania E01.04 Inne typy zabudowy G.01.05 Lotniarstwo, szybownictwo, paralotniarstwo, baloniarstwo G01 Sporty i różne formy czynnego wypoczynku i rekreacji uprawiane w plenerze
14	A133 Kulon <i>Burhinus oedicnemus</i>	E01.04 Inne typy zabudowy G01 Sporty i różne formy czynnego wypoczynku i rekreacji uprawiane w plenerze F02.03 Wędkarstwo K02 Ewolucja biocenotyczna, sukcesja	G01.03 Pojazdy zmotoryzowane K03.04 Drapieżnictwo G.01.05 Lotniarstwo, szybownictwo, paralotniarstwo, baloniarstwo B01 Zalesianie terenów otwartych
15	A136 Sieweczka rzeczna <i>Charadrius dubius</i>	F02.03 Wędkarstwo G01 Sporty i różne formy czynnego wypoczynku i rekreacji uprawiane w plenerze K03.04 Drapieżnictwo K02 Ewolucja biocenotyczna, sukcesja	E01.04 Inne typy zabudowy B01 Zalesianie terenów otwartych J02.05 Modyfikowanie funkcjonowania wód -ogólnie G.01.05 Lotniarstwo, szybownictwo, paralotniarstwo, baloniarstwo C01.01 Wydobywanie piasku i żwiru

Lp.	Przedmiot	Zagrożenia	Opis zagrożenia	
			krzewiastymi wierzbami, osiką oraz samosiejkami sosny prowadzi do negatywnych zmian w siedlisku, które staje się nieodpowiednie dla gatunku. Rozwój zabudowy letniskowej prowadzi do zwiększenia antropopresji i ograniczenia dostępności siedlisk. Zalesianie mało produktywnych terenów piaszczystych może prowadzić do fragmentacji i ograniczenia powierzchni siedlisk łągowych. Prace regulacyjne mogą prowadzić do zakłócenia naturalnego reżimu hydrologicznego, co może skutkować brakiem siedlisk łągowych (piaszczystych odsypów wewnątrz zakoli rzeki). Wykonywanie lotów (między innymi balonów, motolotni) nad miejscami żerowania i odpoczynku ptaków migrujących, a także łągowiskami ptaków wodno-błotnych może prowadzić do płoszenia, ograniczenia dostępności siedlisk, a w skrajnym wypadku do porzucenia łągów. Wydobycie piasku i żwiru na terenach łągowych w czasie sezonu łągowego grozi zniszczeniem lub porzuceniem łągów.	
16	A137 Sieweczka obrożna <i>Charadrius hiaticula</i>	F02.03 Wędkarstwo G01 Sporty i różne formy czynnego wypoczynku i rekreacji uprawiane w plenerze K03.04 Drapieżnictwo K02 Ewolucja biocenotyczna, sukcesja	G.01.05 Lotniarstwo, szybownictwo, paralotniarstwo, baloniarstwo E01.04 Inne typy zabudowy B01 Zalesianie terenów otwartych C01.01 Wydobycie piasku i żwiru	Intensywna penetracja brzegów zbiorników wodnych przez wędkarzy może doprowadzić do płoszenia ptaków i obniżenia jakości siedlisk łągowych. Intensywna penetracja (piesi, samochody), zwłaszcza w dni wolne od pracy prowadzi do niepokojenia, porzucania łągów oraz obniżenia jakości siedlisk. Presja lisa, jenota i norki amerykańskiej oraz wrony zarówno w stosunku do ptaków dorosłych jak i piskląt prowadzi do wzrostu śmiertelności i ograniczenia sukcesu łągowego. Zarastanie krzewiastymi wierzbami, osiką oraz samosiejkami sosny prowadzi do negatywnych zmian w siedlisku, które staje się nieodpowiednie dla gatunku. Rozwój zabudowy letniskowej prowadzi do zwiększenia antropopresji i ograniczenia dostępności siedlisk. Zalesianie mało produktywnych terenów piaszczystych może prowadzić do fragmentacji i ograniczenia powierzchni siedlisk łągowych. Wykonywanie lotów (między innymi balonów, motolotni) nad miejscami żerowania i odpoczynku ptaków migrujących, a także łągowiskami ptaków wodno-błotnych może prowadzić do płoszenia, ograniczenia dostępności siedlisk, a w skrajnym wypadku do porzucenia łągów. Wydobycie piasku i żwiru na terenach łągowych w czasie sezonu łągowego grozi zniszczeniem lub porzuceniem łągów.
17	A151 Batalion <i>Philomachus pugnax</i> (populacja łągowa)	K03.04 Drapieżnictwo G01 Sporty i różne formy czynnego wypoczynku i rekreacji uprawiane w plenerze F02.03 Wędkarstwo A04.03 Zarzucenie pasterstwa, brak wypasu A03.03	G.01.05 Lotniarstwo, szybownictwo, paralotniarstwo, baloniarstwo D01.02 Drogi, autostrady	Presja lisa, jenota i norki amerykańskiej oraz wrony zarówno w stosunku do ptaków dorosłych jak i piskląt prowadzi do wzrostu śmiertelności i ograniczenia sukcesu łągowego. Intensywna penetracja (piesi, samochody) zwłaszcza w dni wolne od pracy może prowadzić do niepokojenia, porzucania łągów oraz obniżenia jakości siedlisk. Intensywna penetracja brzegów zbiorników wodnych przez wędkarzy może doprowadzić do płoszenia ptaków i obniżenia jakości siedlisk

Lp.	Przedmiot	Zagrożenia	Opis zagrożenia
		Zaniechanie/brak koszenia	łęgowych. Zmiany w użytkowaniu trwałych użytków zielonych prowadzące do zarastania otwartych łąk i pastwisk, stanowiących siedliska gatunku. Wykonywanie lotów (między innymi balonów, motolotni) nad łęgowskimi ptaków wodno-błotnych może prowadzić do płoszenia, ograniczenia dostępności siedlisk, a w skrajnym wypadku do porzucenia łęgów. Budowa drogi ekspresowej „Via Baltica” może doprowadzić do fragmentacji i ograniczenia powierzchni siedlisk łęgowych oraz płoszenia ptaków.
18	A151 Batalion <i>Philomachus pugnax</i> (populacja migrująca)	brak	J02.04.02 Brak zalewania A04.03 Zarzucenie pasterstwa, brak wypasu A03.03 Zaniechanie/brak koszenia A02 Zmiana sposobu uprawy D02.01.01 Napowietrzne linie energetyczne i telefoniczne G.01.05 Lotnictwo, szybownictwo, paralotniarstwo, baloniarstwo D01.02 Drogi, autostrady
19	A153 Kszyk <i>Gallinago gallinago</i>	brak	E01.04 Inne typy zabudowy G.01.05 Lotnictwo, szybownictwo, paralotniarstwo, baloniarstwo D02.01.01 Napowietrzne linie energetyczne i telefoniczne J02.04.02 Brak zalewania
20	A154 Dubelt <i>Gallinago media</i>	A04.03 Zarzucenie pasterstwa, brak wypasu G01 Sporty i różne formy czynnego wypoczynku i rekreacji uprawiane w plenerze	K03.04 Drapieżnictwo B01 Zalesianie terenów otwartych E01.04 Inne typy zabudowy D01.02 Drogi, autostrady

Lp.	Przedmiot	Zagrożenia	Opis zagrożenia
			Baltica” może doprowadzić do fragmentacji i ograniczenia powierzchni siedlisk.
21	A156 Rycyk <i>Limosa limosa</i>	K03.04 Drapieżnictwo A04.03 Zarzucenie pasterstwa, brak wypasu A03.01 Intensywne koszenie lub intensyfikacja G01 Sporty i różne formy czynnego wypoczynku i rekreacji uprawiane w plenerze F02.03 Wędkarstwo A03.03 Zaniechanie/brak koszenia J02.01 Zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie - ogólnie	G.01.05 Lotniarstwo, szybownictwo, paralotniarstwo, baloniarstwo D02.01.01 Napowietrzne linie energetyczne i telefoniczne E01.04 Inne typy zabudowy D01.02 Drogi, autostrady
22	A160 Kulik wielki <i>Numenius arquata</i>	Nie zidentyfikowano zagrożeń ze względu na planowane usunięcie gatunku ze standardowego formularza danych spowodowane brakiem stwierdzeń gatunku w obszarze po wstąpieniu Polski do Unii Europejskiej.	
23	A162 Krwawo- dziób <i>Tringa totanus</i>	K03.04 Drapieżnictwo A04.03 Zarzucenie pasterstwa, brak wypasu A03.01 Intensywne koszenie lub intensyfikacja G01 Sporty i różne formy czynnego wypoczynku i rekreacji uprawiane w plenerze F02.03 Wędkarstwo A03.03 Zaniechanie/brak koszenia J02.01 Zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie - ogólnie	G.01.05 Lotniarstwo, szybownictwo, paralotniarstwo, baloniarstwo D02.01.01 Napowietrzne linie energetyczne i telefoniczne E01.04 Inne typy zabudowy D01.02 Drogi, autostrady

Lp.	Przedmiot	Zagrożenia		Opis zagrożenia
				zlokalizowane w dolinach rzecznych stwarzają ryzyko kolizji z ptakami o szybkim locie. Rozwój zabudowy letniskowej prowadzi do zwiększenia antropopresji i ograniczenia dostępności siedlisk. Nadmierne odwodnienie terenu rowami melioracyjnymi skutkuje spadkiem jakości siedliska łęgowego. Budowa drogi ekspresowej „Via Baltica” może doprowadzić do fragmentacji i ograniczenia powierzchni żerowisk oraz płoszenia ptaków.
24	A168 Brodziec piskliwy <i>Actitis hypoleucos</i>	brak	J02.05 Modyfikowanie funkcjonowania wód -ogólnie F02.03 Wędkarstwo G01 Sporty i różne formy czynnego wypoczynku i rekreacji uprawiane w plenerze E01.04 Inne typy zabudowy K03.04 Drapieźnictwo G.01.05 Lotniarstwo, szybownictwo, paralotniarstwo, baloniarstwo G01.01 Żeglarstwo	Prace regulacyjne mogą prowadzić do zakłócenia naturalnego reżimu hydrologicznego rzeki, co może skutkować brakiem siedlisk łęgowych i żerowisk (na przykład piaszczystych odsypów wewnątrz zakoli rzeki). Intensywna penetracja brzegów rzeki przez wędkarzy może doprowadzić do płoszenia ptaków i obniżenia jakości siedlisk łęgowych. Intensywna penetracja (piesi, samochody) brzegów rzeki może prowadzić do niepokojenia, porzucania łęgów oraz obniżenia jakości siedlisk. Rozwój zabudowy letniskowej prowadzi do zwiększenia antropopresji i ograniczenia dostępności siedlisk. Presja lisa, jenota i norki amerykańskiej zarówno w stosunku do ptaków dorosłych jak i piskląt może prowadzić do wzrostu śmiertelności i ograniczenia sukcesu łęgowego. Wykonywanie lotów (między innymi balonów, motolotni) nad łęgowiskami ptaków wodno-błotnych może prowadzić do płoszenia, ograniczenia dostępności siedlisk, a w skrajnym wypadku do porzucenia łęgów. Intensyfikacja (w sezonie łęgowym) żegluga motorowej i kajakowej może prowadzić do płoszenia ptaków, a w konsekwencji do spadku sukcesu łęgowego i liczebności populacji.
25	A193 Rybitwa rzeczna <i>Sterna hirundo</i>	K03.04 Drapieźnictwo G01 Sporty i różne formy czynnego wypoczynku i rekreacji uprawiane w plenerze F02.03 Wędkarstwo K02 Ewolucja biocenotyczna, sukcesja	J02.05 Modyfikowanie funkcjonowania wód -ogólnie E01.04 Inne typy zabudowy G.01.05 Lotniarstwo, szybownictwo, paralotniarstwo, baloniarstwo B01 Zalesianie terenów otwartych	Presja lisa, jenota, norki amerykańskiej oraz wrony zarówno w stosunku do ptaków dorosłych jak i piskląt może prowadzić do wzrostu śmiertelności i ograniczenia sukcesu łęgowego. Intensywna penetracja (piesi, samochody) zwłaszcza w dni wolne od pracy może prowadzić do niepokojenia, porzucania łęgów oraz obniżenia jakości siedlisk. Intensywna penetracja brzegów zbiorników wodnych przez wędkarzy może doprowadzić do płoszenia ptaków i obniżenia jakości siedlisk łęgowych. Zarastanie krzewiastymi wierzbami, osiką oraz samosiejkami sosny prowadzi do negatywnych zmian w siedlisku, które staje się nieodpowiednie dla gatunku. Prace regulacyjne mogą prowadzić do zakłócenia naturalnego reżimu hydrologicznego rzeki, co może skutkować brakiem potencjalnych siedlisk łęgowych (na przykład piaszczystych odsypów wewnątrz zakoli rzeki). Rozwój zabudowy letniskowej prowadzi do zwiększenia antropopresji i ograniczenia dostępności siedlisk. Wykonywanie lotów (między innymi balonów, motolotni) nad łęgowiskami ptaków wodno-błotnych może prowadzić do

Lp.	Przedmiot	Zagrożenia	Opis zagrożenia	
			płoszenia, ograniczenia dostępności siedlisk, a w skrajnym wypadku do porzucenia łęgów. Zalesianie mało produktywnych terenów piaszczystych może prowadzić do fragmentacji i ograniczenia powierzchni siedlisk łęgowych.	
26	A195 Rybitwa białoczarna <i>Sternula albifrons</i>	K03.04 Drapieźnictwo G01 Sporty i różne formy czynnego wypoczynku i rekreacji uprawiane w plenerze F02.03 Wędkarstwo K02 Ewolucja biocenotyczna, sukcesja	J02.05 Modyfikowanie funkcjonowania wód -ogólnie E01.04 Inne typy zabudowy G.01.05 Lotniarstwo, szybownictwo, paralotniarstwo, baloniarstwo B01 Zalesianie terenów otwartych	Presja lisa, jenota, norki amerykańskiej oraz wrony zarówno w stosunku do ptaków dorosłych jak i piskląt może prowadzić do wzrostu śmiertelności i ograniczenia sukcesu łęgowego. Intensywna penetracja (piesi, samochody) zwłaszcza w dni wolne od pracy może prowadzić do niepokojenia, porzucania łęgów oraz obniżenia jakości siedlisk. Intensywna penetracja brzegów zbiorników wodnych przez wędkarzy może doprowadzić do płoszenia ptaków i obniżenia jakości siedlisk łęgowych. Zarastanie krzewiastymi wierzbami, osiką oraz samosiejkami sosny prowadzi do negatywnych zmian w siedlisku, które staje się nieodpowiednie dla gatunku. Prace regulacyjne mogą prowadzić do zakłócenia naturalnego reżimu hydrologicznego rzeki, co może skutkować brakiem potencjalnych siedlisk łęgowych (na przykład piaszczystych odsypów wewnątrz zakoli rzeki). Rozwój zabudowy letniskowej prowadzi do zwiększenia antropopresji i ograniczenia dostępności siedlisk. Wykonywanie lotów (między innymi balonów, motolotni) nad łęgowiskami ptaków wodno-błotnych może prowadzić do płoszenia, ograniczenia dostępności siedlisk, a w skrajnym wypadku do porzucenia łęgów. Zalesianie mało produktywnych terenów piaszczystych może prowadzić do fragmentacji i ograniczenia powierzchni siedlisk łęgowych.
27	A197 Rybitwa czarna <i>Chlidonias niger</i>	brak	F02.03 Wędkarstwo G01 Sporty i różne formy czynnego wypoczynku i rekreacji uprawiane w plenerze K03.04 Drapieźnictwo J02.04.02 Brak zalewania G.01.05 Lotniarstwo, szybownictwo, paralotniarstwo, baloniarstwo A03.03 Zaniechanie/brak koszenia A04.03 Zarzucenie pasterstwa, brak wypasu	Intensywna penetracja brzegów starorzeczy przez wędkarzy może doprowadzić do płoszenia ptaków i obniżenia jakości siedlisk łęgowych. Intensywna penetracja (piesi, samochody) terenów w pobliżu starorzeczy może prowadzić do niepokojenia, porzucania łęgów oraz obniżenia jakości siedlisk. Presja norki amerykańskiej zarówno w stosunku do ptaków dorosłych jak i piskląt i jaj może prowadzić do wzrostu śmiertelności i ograniczenia sukcesu łęgowego. Zmiany naturalnego reżimu hydrologicznego skracające częstość i długość zalewów oraz brak przemywania starorzeczy wpływają (poprzez nadmierne zarastanie starorzeczy) na obniżenie jakości i powierzchni siedlisk łęgowych. Wykonywanie lotów (między innymi balonów, motolotni) nad łęgowiskami ptaków wodno-błotnych może prowadzić do płoszenia, ograniczenia dostępności siedlisk, a w skrajnym wypadku do porzucenia łęgów. Zmiany w użytkowaniu łąk i pastwisk, prowadzące do zarastania brzegów starorzeczy, co w dłuższej perspektywie może powodować spadek jakości siedlisk łęgowych.

Lp.	Przedmiot	Zagrożenia	Opis zagrożenia	
28	A198 Rybitwa białoskrzydła <i>Chlidonias leucopterus</i>	brak	J02.04.02 Brak zalewania A03.03 Zaniechanie/brak koszenia G.01.05 Lotniarstwo, szybownictwo, paralotniarstwo, baloniarstwo K03.04 Drapieźnictwo	Zmiany reżimu hydrologicznego skracające częstość i długość zalewów wpływają na obniżenie jakości i powierzchni siedlisk lęgowych. Zmiany w użytkowaniu prowadzą do zarastania otwartych łąk, stanowiących siedliska lęgowe przy wysokich stanach wód. Wykonywanie lotów (między innymi balonów, motolotni) nad lęgówiskami ptaków wodno-błotnych może prowadzić do płoszenia, ograniczenia dostępności siedlisk, a w skrajnym wypadku do porzucenia lęgów. Presja lisa, jenota i norki amerykańskiej zarówno w stosunku do ptaków dorosłych jak i piskląt może prowadzić do wzrostu śmiertelności i ograniczenia sukcesu lęgowego.
29	A229 Zimorodek <i>Alcedo atthis</i>	brak	J02.05 Modyfikowanie funkcjonowania wód -ogólnie F02.03 Wędkarstwo G01 Sporty i różne formy czynnego wypoczynku i rekreacji uprawiane w plenerze E01.04 Inne typy zabudowy G01.01 Żeglarstwo	Prace regulacyjne mogą prowadzić do zakłócenia naturalnego reżimu hydrologicznego rzeki, co może skutkować brakiem siedlisk lęgowych (piaszczystych skarp). Intensywna penetracja brzegów rzeki przez wędkarzy może doprowadzić do płoszenia ptaków i obniżenia jakości siedlisk lęgowych. Intensywna penetracja (piesi, samochody) brzegów rzeki zwłaszcza w dni wolne od pracy może prowadzić do niepokojenia, porzucania lęgów oraz obniżenia jakości siedlisk. Rozwój zabudowy letniskowej prowadzi do zwiększenia antropopresji i ograniczenia dostępności siedlisk. Intensyfikacja (w sezonie lęgowym) żeglugi motorowej i kajakowej może prowadzić do płoszenia ptaków, a w konsekwencji do spadku sukcesu lęgowego populacji jej liczebności.
30	A231 Kraska <i>Coracias garrulus</i>	XE Zagrożenia i naciski spoza terytorium UE A11 Inne rodzaje praktyk rolniczych A04.03 Zarzucenie pasterstwa, brak wypasu A02.01 Intensyfikacja rolnictwa	A03.03 Zaniechanie/brak koszenia	Odstrzały na trasie migracji i pogorszenie jakości siedlisk żerowiskowych na zimowiskach prowadzą do fizycznej eliminacji osobników z populacji (mniej ptaków powraca na lęgowiska). Wycinka dziuplastych drzew w krajobrazie rolniczym prowadzi do zaniku miejsc lęgowych, a w konsekwencji do zaniku gatunku na danym terenie. Zmiany w użytkowaniu prowadzą do zarastania otwartych pastwisk i łąk stanowiących żerowiska. Zamiana ubogich pastwisk, łąk i ugorów na grunty orne (zwłaszcza uprawy kukurydzy) prowadzi do zaniku optymalnych żerowisk i spadku sukcesu lęgowego, a w konsekwencji zaniku poszczególnych stanowisk.
31	A232 Dudek <i>Upupa epops</i>	A04.03 Zarzucenie pasterstwa, brak wypasu A02.01 Intensyfikacja rolnictwa A11 Inne rodzaje praktyk rolniczych	E01.04 Inne typy zabudowy	Zmiany w użytkowaniu prowadzą do zarastania otwartych pastwisk, stanowiących żerowiska. Zamiana ubogich pastwisk, łąk i ugorów na grunty orne (zwłaszcza uprawy kukurydzy) prowadzi do zaniku optymalnych żerowisk. Wycinka dziuplastych drzew w krajobrazie rolniczym prowadzi do zaniku miejsc lęgowych. Rozwój zabudowy letniskowej i mieszkaniowej prowadzi do zwiększenia antropopresji i ograniczenia dostępności siedlisk.
32	A249 Brzegówka <i>Riparia riparia</i>	brak	J02.05 Modyfikowanie funkcjonowania wód -ogólnie	Prace regulacyjne mogą prowadzić do zakłócenia naturalnego reżimu hydrologicznego rzeki, co może skutkować brakiem siedlisk lęgowych

Lp.	Przedmiot	Zagrożenia	Opis zagrożenia
		F02.03 Wędkarstwo G01 Sporty i różne formy czynnego wypoczynku i rekreacji uprawiane w plenerze E01.04 Inne typy zabudowy G01.01 Żeglarstwo K03.04 Drapieżnictwo	(piaszczystych skarp). Intensywna penetracja brzegów rzeki przez wędkarzy może doprowadzić do płoszenia ptaków i obniżenia jakości siedlisk lęgowych. Intensywna penetracja (piesi, samochody) brzegów rzeki może prowadzić do niepokojenia, porzucania lęgów oraz obniżenia jakości siedlisk. Rozwój zabudowy letniskowej prowadzi do zwiększenia antropopresji i ograniczenia dostępności siedlisk. Intensyfikacja (w sezonie lęgowym) żeglugi motorowej i kajakowej może prowadzić do płoszenia ptaków, a w konsekwencji do spadku sukcesu lęgowego populacji. Presja drapieżnych ssaków (rozkopywanie nor w koloniach) może prowadzić do wzrostu śmiertelności i ograniczenia sukcesu lęgowego.
33	A371 Dziwonia <i>Carpodacus erythrinus</i>	brak	B07 Inne rodzaje praktyk leśnych Usuwanie zakrzaczeń w pobliżu rzeki i starorzeczy, stanowiących siedlisko lęgowe gatunku.
34	Wszystkie gatunki	brak	C03.03 Produkcja energii wiatrowej Budowa farm wiatrowych w obszarze lub jego sąsiedztwie stwarza ryzyko kolizji i płoszenia ptaków oraz ograniczenia dostępności ich siedlisk.

Źródło: Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie i Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Olsztynie z dnia 23 kwietnia 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Dolnej Narwi PLB140014 (Dz. Urz. Woj. Maz. z 2014 r. Poz. 4462 ze zmianami w roku 2015, 2016 i 2023).

Obszar Natura 2000 Dolina Omulwi i Płodownicy PLB 140005

W ostoi Doliny Omulwi i Płodownicy stwierdzono 26 lęgowych gatunków ptaków z Zał. I Dyrektywy Ptasiej. Ponadto wykazano występowanie szeregu gatunków Ptaków Migrujących nie wymienionych w Załączniku I. Jako przedmioty ochrony uznanych zostało 19 gatunków. Spośród nich 12 to gatunki z I załącznika DP. Na terenie obszaru występuje kilka gatunków silnie zagrożonych wyginięciem (kraska, wodniczka i cietrzew). Obszar ma kluczowe znaczenie dla ochrony kulika wielkiego, będąc jedną z największych krajowych ostoi gatunku. Przedmiotami ochrony są gatunki zajmujące różnorodne siedliska. Na terenach łąk i turzycowisk są to: kropiatka, kulik wielki, rycyk, krwawodziób, dubelt, kszyk, błotniak łąkowy, wodniczka i cietrzew. W urozmaiconym krajobrazie kulturowym powszechnie występują: bocian biały, lerka, świergotek polny, dudek oraz ginąca kraska. Z kolei ze stawami rybnymi związane są: wąsatka i pliszka cytrynowa. Na terenach leśnych (ubogie bory sosnowe na piaszczystych glebach) powszechnie występuje lelek.⁹

Dla przedmiotowego obszaru został ustanowiony plan zadań ochronnych Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie i Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Olsztynie z dnia 31 marca 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Omulwi i Płodownicy PLB140005 (Dz. Urz. Woj. Maz. z 2014 r. poz. 3721 ze zmianami w roku 2014, 2016 i 2017).

Plan ten podkreśla działania ochronne ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów wdrażania oraz istniejące i potencjalne zagrożenia, wskazana w poniższej tabeli.

---

⁹ Źródło: Standardowy Formularz Danych PLB140005 Dolina Omulwi i Płodownicy (dostęp lipiec 2023 r.)

Poniżej w tabeli wymieniono gatunki stanowiące przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 wraz ze wskazaniem istniejących i potencjalnych zagrożeń według ww. PZO.

Lp.	Przedmiot ochrony	Zagrożenia		Opis zagrożenia
		Istniejące	Potencjalne	
1	A031 Bocian biały <i>Ciconia ciconia</i>	D02.01.01 Napowietrzne linie elektryczne i telefoniczne E06.01 Rozbiórka budynków i obiektów wybudowanych przez człowieka A03.03 Zaniechanie/ brak koszenia	Nie zidentyfikowano zagrożeń dla gatunku	Gniazda zakładane na czynnych słupach energetycznych są niebezpieczne dla ptaków oraz powodują problemy w dopływie prądu (awarie). Wymagają interwencji w postaci zakładania platform gniazdowych oraz usuwania części materiału gniazdowego w przypadku wysokich gniazd. Transformatory i skierowane do góry rozłączniki położone w pobliżu zajętych gniazd powodują porażenie prądem młodych bocianów uczących się latać. Zbyt duże gniazda wymagają zrzucenia części materiału, stare gniazda wymagają założenia lub wymiany platform gniazdowych. W przypadku konieczności rozbiórki lub remontu budynku, na którym jest gniazdo wymagane jest postawienie wolnostojącego słupa z platformą gniazdową. Zarastanie łąk na skutek zaprzestania wykaszania.
2	A084 Błotniak łąkowy <i>Circus pygargus</i>	K03.04 Drapieżnictwo K01.04 Zatopienie A03.01 Intensywne koszenie lub intensyfikacja	A02 Zmiana sposobu uprawy	Drapieżnictwo, głównie ze strony lisa i dzika - błotniak jako gatunek gniazdujący na ziemi jest szczególnie narażony na utratę łągów. Ulewne deszcze powodujące zalewanie gniazd położonych w nieckach terenu. Prace polowe - sianokosy (w przypadku gniazd zakładanych na łąkach) i żniwa (w przypadku gniazd zakładanych w uprawach zbóż i rzepaku). Żniwa rzepaku, które rozpoczynają się zwykle w pełni okresu lęgowego tych ptaków. Bez czynnej ochrony (grodzenie gniazd) lęgi zakładane w tych uprawach skazane są na nieumyślne zniszczenie.
3	A122 Derkacz <i>Crex crex</i>	K03.04 Drapieżnictwo K01.04 Zatopienie A03.01 Intensywne koszenie lub intensyfikacja	A03.01 Intensywne koszenie lub intensyfikacja J02.03.02 Regulowanie (prostowanie) koryt rzecznych	Drapieżnictwo, głównie ze strony lisa i dzika - derkacz jako gatunek gniazdujący na ziemi jest szczególnie narażony na utratę łągów. Ulewne deszcze powodujące zalewanie gniazd położonych w nieckach terenu. Intensywne użytkowanie łąk (częste koszenie)- będące przyczyną utraty łągów. Zwiększenie areału intensywnie użytkowanych łąk (częste koszenie). Możliwość prostowania koryt rzecznych, włącznie z pogłębianiem koryta, powodujące osuszenie terenów przyległych.
4	A127 Żuraw <i>Grus grus</i>	G05 Inna ingerencja i zakłócenia powodowane przez działalność człowieka	F03.01 Polowanie	Płoszenie podczas polowań na kaczki prowadzone na obiekcie i w okresie, gdzie znajduje się noclegowisko żurawi. Polowania na kaczki mogące skutkować przypadkowymi trafieniami odlatujących wcześniej rano z noclegowiska żurawi.
5	A224 Lelek <i>Caprimulgus europaeus</i>	K03.04 Drapieżnictwo	B07 Inne rodzaje praktyk leśnych	Drapieżnictwo ze strony zwierząt dzikich (kuna, lis) jak i wążsających się psów i kotów mogą zagrażać temu gatunkowi w okresie lęgowym. Zmniejszenie powierzchni otwartych (zręby,

				uprawy wielkopowierzchniowe) w efekcie eutrofizacji siedlisk leśnych i zmian w ich klasyfikacji.
6	A231 Kraska <i>Coracias garrulus</i>	E01.04 Inne typy zabudowy B02.04 Usuwanie martwych i umierających drzew	A10 Restrukturyzacja gospodarstw rolnych B01 Zalesianie terenów otwartych G05.06 Chirurgia drzewna, ścinanie na potrzeby bezpieczeństwa, usuwanie drzew przydrożnych G02.09 Obserwowanie przyrody	Nielegalna zabudowa, a tym samym wzrost penetracji na terenach żerowiskowych kraski. Zaorywanie ugorów (atrakcyjnych miejsc żerowiskowych). Zalesianie ugorów i muraw napiaskowych. Wycinanie starych dziuplastych drzew, głównie wierzb i topól, usuwanie niewielkich kęp zadrzewień w sąsiedztwie zabudowań wiejskich i łąk. Wycinanie lub przycinka przydrożnych drzew mogących być miejscem gniazdowania krasek. Obserwowanie przyrody - głównie fotografowanie ptaków przy gniazdach.
7	A246 Lerka <i>Lullula arborea</i>	K03.04 Drapieżnictwo	B01 Zalesianie terenów otwartych E01.03 Zabudowa rozproszona	Drapieżnictwo ze strony dzikich i domowych zwierząt (kuny, lisy, psy, koty). Zalesienia gruntów piaszczystych w sąsiedztwie lasów, jak również wśród terenów rolnych. Zabudowa terenów przyleśnych zwłaszcza na obszarach suchych, piaszczystych. Ubytek terenów rolnych w efekcie ich zabudowy.
8	A409 Cietrzew <i>Tetrao tetrix tetrix</i>	K03.04 Drapieżnictwo	A03.01 Intensywne koszenie lub intensyfikacja A03.03 Zaniechanie/brak koszenia	Drapieżnictwo, głównie ze strony lisa i dzika -cietrzew, jako gatunek gniazdujący na ziemi jest szczególnie narażony na utratę łągów. Intensywne wykaszanie łąk z jednoczesnym stosowaniem kosiarek rotacyjnych mogących powodować niszczenie łągów. Zarastanie miejsc będących potencjalnymi tokowiskami poprzez naturalną sukcesję.
9	A153 Kszyk <i>Gallinago gallinago</i>	K03.04 Drapieżnictwo K01.04 Zatopienie A03.01 Intensywne koszenie lub intensyfikacja	A03.01 Intensywne koszenie lub intensyfikacja J02.03.02 Regulowanie (prostowanie) koryt rzecznych	Drapieżnictwo, głównie ze strony lisa i dzika - kszyk, jako gatunek gniazdujący na ziemi jest szczególnie narażony na utratę łągów. Ulewne deszcze powodujące zalewanie gniazd położonych w nieckach terenu. Intensywne użytkowanie łąk (częste koszenie)- będące przyczyną utraty łągów. Zwiększenie arealu intensywnie użytkowanych łąk (częste koszenie). Możliwość prostowania koryt rzecznych, włącznie z pogłębianiem koryta, co powoduje osuszenie terenów przyległych.
10	A156 Rycyk <i>Limosa limosa</i>	K03.04 Drapieżnictwo K01.04 Zatopienie A03.01 Intensywne koszenie lub intensyfikacja	A03.01 Intensywne koszenie lub intensyfikacja J02.03.02 Regulowanie (prostowanie) koryt rzecznych	Drapieżnictwo, głównie ze strony lisa i dzika - rycyk jako gatunek gniazdujący na ziemi jest szczególnie narażony na utratę łągów. Ponadto silne oddziaływanie ptaków krukowatych. Ulewne deszcze powodujące zalewanie gniazd położonych w nieckach terenu. Intensywne użytkowanie łąk (częste koszenie)- będące przyczyną utraty łągów. Zwiększenie arealu intensywnie użytkowanych łąk (częste koszenie). Możliwość prostowania koryt rzecznych, włącznie z pogłębianiem koryta, co powoduje osuszenie terenów przyległych.
11	A162 Krwawodziób <i>Tringa totanus</i>	K03.04 Drapieżnictwo K01.04 Zatopienie	A03.01 Intensywne koszenie lub intensyfikacja	Drapieżnictwo, głównie ze strony lisa i dzika -krwawodziób jako gatunek gniazdujący na ziemi jest szczególnie narażony na utratę

		A03.01 Intensywne koszenie lub intensyfikacja	J02.03.02 Regulowanie (prostowanie) koryt rzecznych	łęgów. Ponadto silne oddziaływanie ptaków krukowatych. Ulewne deszcze powodujące zalewanie gniazd położonych w nieckach terenu. Intensywne użytkowanie łąk (częste koszenie)- będące przyczyną utraty łęgów. Zwiększenie areалу intensywnie użytkowanych łąk (częste koszenie). Możliwość prostowania koryt rzecznych, włącznie z pogłębianiem koryta, co powoduje osuszanie terenów przyległych.
12	A160 Kulik wielki <i>Numenius arquata</i>	K01.04 Zatopienie A03.01 Intensywne koszenie lub intensyfikacja	A03.01 Intensywne koszenie lub intensyfikacja	Ulewne deszcze powodujące zalewanie gniazd położonych w nieckach terenu. Intensywne użytkowanie łąk (częste koszenie)- będące przyczyną utraty łęgów. Zwiększenie areálu intensywnie użytkowanych łąk (częste koszenie).
13	A608 Pliszka cytrynowa <i>Motacilla citreola</i>	Nie zidentyfikowano zagrożeń dla gatunku	Nie zidentyfikowano zagrożeń dla gatunku	Nie zidentyfikowano zagrożeń dla gatunku.
14	A232 Dudek <i>Upupa epops</i>	B02.04 Usuwanie martwych i umierających drzew	A10 Restrukturyzacja gospodarstw rolnych B01 Zalesianie terenów otwartych	Wycinanie starych dziuplastych drzew, głównie wierzb i topól, usuwanie niewielkich kęp zadrzewień w sąsiedztwie zabudowań wiejskich i łąk. Zaorywanie ugorów (atrakcyjnych miejsc żerowiskowych). Zalesianie ugorów i muraw napiaskowych.
15	A294 Wodniczka <i>Acrocephalus paludicola</i>	U Nieznane zagrożenie lub nacisk	J02.03.02 Regulowanie (prostowanie) koryt rzecznych A03.03 Zaniechanie/brak koszenia	Brak wiedzy o rozmieszczeniu i liczebności gatunku w obszarze. Zmiana stosunków wodnych. Naturalna sukcesja terenów gniazdowania wodniczki.
16	A255 Świergotek polny <i>Anthus campestris</i>	Nie zidentyfikowano zagrożeń dla gatunku	B01 Zalesianie terenów otwartych E01.03 Zabudowa rozproszona	Zalesienia gruntów piaszczystych w sąsiedztwie lasów, jak również wśród terenów rolnych. Zabudowa terenów przyległych zwłaszcza na obszarach suchych, piaszczystych. Ubytek terenów rolnych w efekcie ich zabudowy.
17	A323 Wąsatka <i>Panurus biarmicus</i>	J02.05.03 Modyfikowanie akwenów wód stojących	Nie zidentyfikowano zagrożeń dla gatunku	Radykalne zmniejszenie powierzchni wysokich szuwarów na stawach.
18	A119 Kropiatka <i>Porzana porzana</i>	K01.04 Zatopienie A03.01 Intensywne koszenie lub intensyfikacja U Nieznane zagrożenie lub nacisk	A03.01 Intensywne koszenie lub intensyfikacja J02.03.02 Regulowanie (prostowanie) koryt rzecznych	Ulewne deszcze powodujące zalewanie gniazd położonych w nieckach terenu. Intensywne użytkowanie łąk (częste koszenie)- będące przyczyną utraty łęgów. Zwiększenie areálu intensywnie użytkowanych łąk (częste koszenie). Możliwość prostowania koryt rzecznych, włącznie z pogłębianiem koryta, powodujące osuszanie terenów przyległych. Brak dokładnej wiedzy o liczebności gatunku w obszarze.
19	A154 Dubelt <i>Gallinago media</i>	U Nieznane zagrożenie lub nacisk	Nie zidentyfikowano zagrożeń dla gatunku	Brak dokładnej wiedzy o występowaniu gatunku w obszarze.

Źródło: Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie i Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Olsztynie z dnia 31 marca 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Omulwi i Płodownicy PLB140005 (Dz. Urz. Woj. Maz. z 2014 r. poz. 3721 ze zmianami w roku 2014, 2016 i 2017).

Pomniki przyrody

Na terenie miasta znajduje się 6 pomników przyrody obejmujących drzewa, wymienionych w poniżej tabeli.

Obiekt	Gatunek	Data utworzenia
drzewo	Dąb szypułkowy - <i>Quercus robur</i>	20.12.1977 r.
drzewo	Dąb szypułkowy - <i>Quercus robur</i>	20.12.1977 r.
drzewo	Dąb szypułkowy - <i>Quercus robur</i>	20.09.1974 r.
głaz narzutowy		5.06.1973 r.
drzewo	Dąb szypułkowy - <i>Quercus robur</i>	20.12.1977 r.
drzewo	Dąb szypułkowy - <i>Quercus robur</i>	3.03.1975 r.

Źródło: Centralny Rejestr Form Ochrony przyrody <http://crfop.gdos.gov.pl/CRFOP> (dostęp: lipiec 2023 r.)

Gatunki roślin i zwierząt objęte ochroną

W przypadku stwierdzenia stanowisk gatunków chronionych należy zastosować właściwe przepisy. W stosunku do chronionych gatunków zwierząt oraz roślin obowiązują następujące przepisy prawne: Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz.U. 2016 poz. 2183 ze zm.), Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz.U. 2014 poz. 1409) oraz Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz.U. 2014 poz. 1408).

W przypadku konieczności złamania któregokolwiek z zakazów obowiązujących w stosunku do gatunków chronionych przed uzyskaniem pozwolenia na budowę, wymagane będzie uzyskanie pozwolenia Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska lub/i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie (w zależności od zakazu) na odstępstwa od zakazów wymienionych w art. 51 i art. 52 ustawy o ochronie przyrody.

Zgodnie z pismem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie z dnia 16 maja 2023 r. (znak: WOOŚ-IV.402.11.54.2022.KW.2) na terenie gminy Olszewo-Borki nie występują strefy ochrony ostoi, miejsc żerowania, rozrodu lub regularnego przebywania zwierząt, nie występują również strefy ochrony ostoi i stanowisk roślin i grzybów.

Korytarze ekologiczne

Ustawa o ochronie przyrody z 16 kwietnia 2004 r. definiuje korytarz ekologiczny jako *obszar umożliwiający migrację roślin, zwierząt lub grzybów* (art. 5, pkt 2). Stanowi on istotny, z punktu widzenia funkcjonowania środowiska, element przestrzeni, gwarantujący (poprzez zachowanie warunków migracji organizmów) utrzymanie możliwości wymiany i istnienia określonej puli genetycznej, liczebności osobników i gatunków, a w konsekwencji zachowanie różnorodności biologicznej środowiska. Korytarze ekologiczne są niezwykle ważne, szczególnie dla populacji gatunków wędrownych i leśnych, w których zachowania wpisane jest naturalne przemieszczanie się

w celach poszukiwania nowego terytorium dla życia lub schronienia (w tym wędrówki codzienne i sezonowe) lub w celach rozrodczych czy pokarmowych.

Zgodnie z danymi serwisu <https://www.gov.pl/web/gdos/dostep-do-danych-geoprzestrzennych> przez teren gminy przebiegają następujące korytarze ekologiczne: Dolina Omulwi Południowo-Zachodni i Dolina Omulwi Północno-Wschodni.

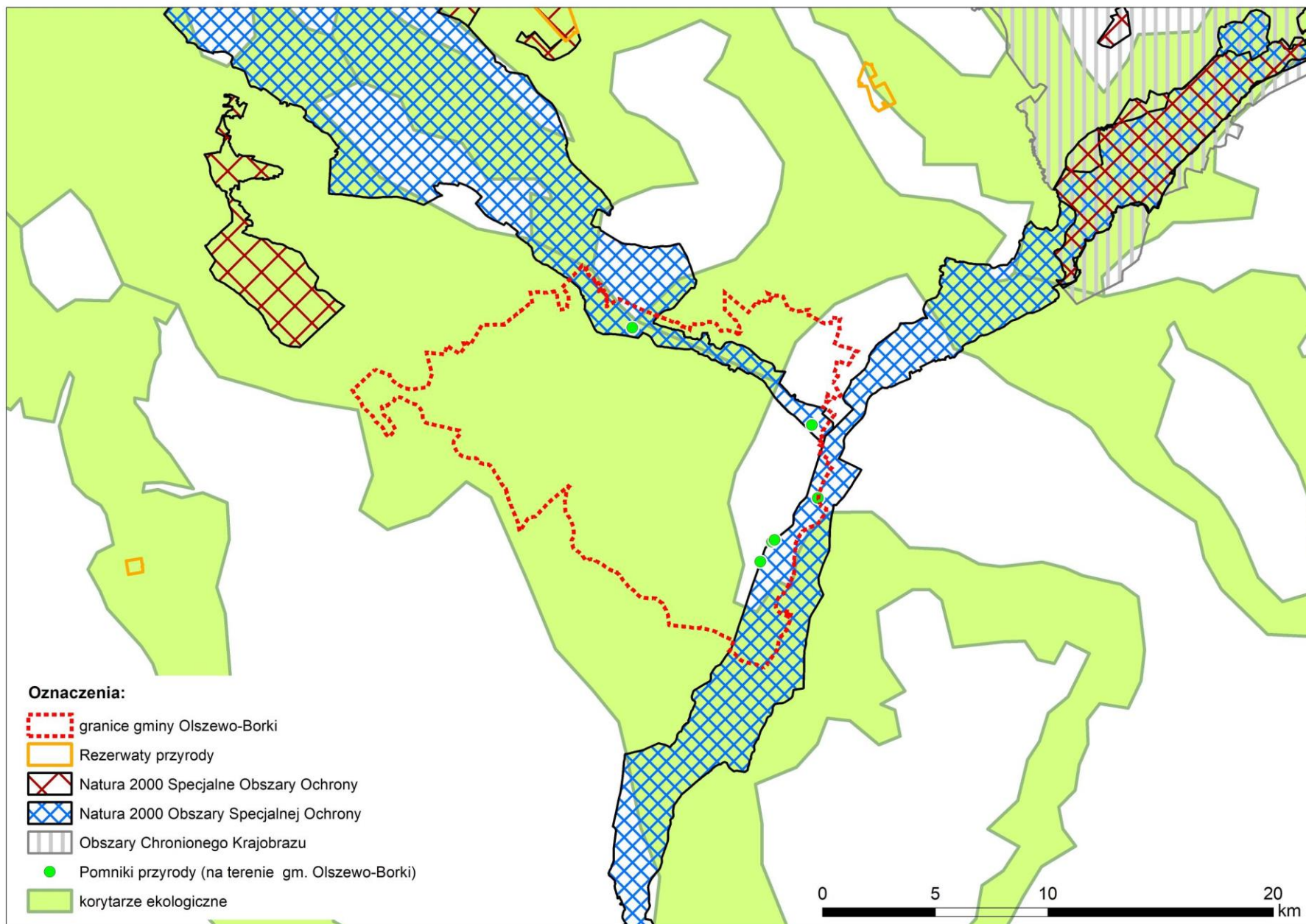
Wyznaczenie i ochrona korytarzy ekologicznych zapewnia zachowanie funkcjonalnej łączności w warunkach powszechnej obecnie fragmentacji środowiska. Korytarze ekologiczne to obszary umożliwiające przemieszczanie się roślin i zwierząt pomiędzy siedliskami. Korytarze to drogi życia, dzięki którym wiele gatunków może egzystować pomimo niekorzystnych zmian w środowisku a cenne europejskie siedliska nadal cechuje wysoka bioróżnorodność. Główne cele wyznaczania i ochrony korytarzy to:

- przeciwdziałanie izolacji obszarów przyrodniczo cennych i zapewnienie funkcjonalnych połączeń między poszczególnymi regionami kraju,
- zapewnienie możliwości funkcjonowania stabilnych populacji gatunków roślin i zwierząt,
- ochrona i odbudowa bioróżnorodności w kraju i Europie,
- stworzenie spójnej sieci obszarów chronionych, które zapewnią optymalne warunki do życia możliwie dużej liczbie gatunków.¹⁰

---

¹⁰ Źródło: <https://korytarze.pl/mapa/cel-i-zalozenia-merytoryczne-wyznaczania-korytarzy>

Rysunek 4 Obszary chronione oraz przebieg korytarzy ekologicznych w obrębie i otoczeniu gminy Olszewo-Borki.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie <https://www.gdos.gov.pl/dane-i-metadata>.

4.2 Zabytki

Gmina Olszewo-Borki posiada założoną Gminną Ewidencję Zabytków w myśl przepisów o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, będącą częścią Programu Opieki nad zabytkami, przyjętego uchwałą Nr XXXV/231/17 Rady Gminy Olszewo-Borki z dnia 28 czerwca 2017 r.

Zabytki wpisane do rejestru zabytków, pozostałe zabytki ujęte w Gminnej Ewidencji Zabytków oraz zabytki archeologiczne zostały wskazane w treści projektu Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Olszewo-Borki.

5 STAN ŚRODOWISKA I JEGO ZAGROŻENIA

5.1 Gospodarka wodno-ściekowa i jakość wód

Gminna sieć wodociągowa obejmuje głównie miejscowości po północnej i wschodniej stronie gminy: Przysań, Antonie, Siarki, Zabrodzie, Białobrzeg Bliższy, Białobrzeg Dalszy, Batlaki, Kruki, Drężewo, Olszewo-Borki, Grabowo, Kordowo, Stepna Stara, Stepna-Michałki, Nożewo, Dobrołęka, Żerań Duży, a także miejscowości położone wzdłuż drogi wojewódzkiej 544: Żebry-Chudek, Grabnik, Mostowo.

Liczba przyłączy z roku na rok wzrasta i w 2021 r. wynosiła 2183 sztuki. Ludność korzystająca z sieci wodociągowej wynosi ok. 6,74 tys. osób, co stanowi ok. 62% ludności w gminie. Długość czynnej sieci rozdzielczej wynosi 132,2 km. Woda do sieci dostarczana jest z trzech ujęć: dwóch gminnych w Nowej Wsi i Stepnie Starej oraz jednego należącego do miasta Ostrołęka. Na terenie gminy funkcjonują także indywidualne ujęcia wód.

Skanalizowane wsie w gminie, podobnie, jak w przypadku wodociągów, znajdują się przede wszystkim na ścianie wschodniej (Zabrodzie, Białobrzeg Bliższy, Białobrzeg Dalszy, Kruki, Drężewo, Olszewo-Borki, Grabowo) oraz wzdłuż drogi wojewódzkiej (Żebry-Chudek, Nowa Wieś, Grabnik, Mostowo, Przysań). W zakresie zbiorczej kanalizacji sanitarnej gmina obsługiwana jest przez oczyszczalnię ścieków w Nowej Wsi o przepustowości 250 m³/dobę. Wraz z rozwojem zabudowy i zwiększaniem się ilości ścieków, oczyszczalnia ścieków pozwoli osiąga swoje maksymalne moce, zatem wraz z rozbudową sieci kanalizacyjnej konieczna będzie w przyszłości modernizacja i rozbudowa oczyszczalni, budowa nowej oczyszczalni lub skupienie się na stosowaniu rozwiązań indywidualnych w zakresie gospodarki ściekowej. Pokrycie obszaru gminy siecią kanalizacyjną jest jednak na tyle niewielkie (ok. 41% mieszkańców), że głównym sposobem odprowadzania ścieków są rozwiązania indywidualne w zakresie zbiorników bezodpływowych i przydomowych oczyszczalni ścieków.

Gmina Olszewo-Borki należy wspólnie z miastem Ostrołęka i gminami Rzekuń i Lelis do aglomeracji Ostrołęka, która została w wyznaczona w uchwale Nr 373/XXXVIII/2020 Rady Miasta

Ostrołęki z dnia 30 grudnia 2020 r. w sprawie wyznaczenia obszaru i granic aglomeracji Ostrołęka (Dz. Urz. Woj. Maz. Z 2021 r. poz. 430).¹¹

Jakość wód powodziowych i podziemnych

Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza (PGW) jest podstawowym dokumentem planistycznym gospodarki wodnej według Ramowej Dyrektywy Wodnej. Zgodnie z założeniami dyrektywy, plany gospodarowania miały być tworzone dla potrzeb osiągnięcia dobrego stanu wód i utrzymania lub poprawy tego stanu w dalszym okresie. Plany gospodarowania wodami w dorzeczach przyjmowane są na kolejne sześcioletnie cykle planistyczne (2003-2009; 2009-2015; 2015-2021; 2021-2027). PGW powinien stanowić podstawę podejmowania wszelkich decyzji mających wpływ na stan zasobów wodnych oraz zasady gospodarowania nimi w przyszłości. Utrzymanie dobrego stanu i potencjału ekologicznego wód powierzchniowych, podziemnych, obszarów chronionych wynika z wypełniania celów środowiskowych i zasad ochrony wód, obowiązek ten wynika z przepisów odrębnych (Ustawa Prawo wodne t.j. Dz.U. z 2021 r., poz.2233 ze zm.). Obecnie obowiązuje Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (Dz.U. 2023 poz. 300). Cele środowiskowe według ww. PGW z 2023 r.:

JEDNOLITA CZĘŚĆ WÓD POWIERZCHNIOWYCH RZEKI		OCENA STANU (2014-2019)			CELE ŚRODOWISKOWE	
NAZWA JCWP	KOD JCWP	STAN WÓD	STAN/POTENCJAŁ EKOLOGICZNY	STAN CHEMICZNY		
Dopływ spod Białobiela	RW20001026534	zły stan wód	słaby stan ekologiczny	stan chemiczny poniżej dobrego	umiarkowany stan ekologiczny, zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny	dobry stan chemiczny
Jastrzębka	RW2000102654929	zły stan wód	umiarkowany potencjał ekologiczny	stan chemiczny poniżej dobrego	umiarkowany stan ekologiczny, zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny	dobry stan chemiczny
Dopływ z Nowej Wsi Zach.	RW2000102654969	brak danych	nie można dokonać oceny stanu/potencjału (brak badań biologicznych w JCWP)	stan chemiczny dobry	dobry stan ekologiczny, zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny	dobry stan chemiczny
Piasecznica	RW2000102654989	zły stan wód	umiarkowany potencjał ekologiczny	stan chemiczny poniżej dobrego	dobry potencjał ekologiczny	dobry stan chemiczny
Siekierka	RW2000102655349	brak danych	nie można dokonać oceny stanu/potencjału (brak badań biologicznych w JCWP)	stan chemiczny dobry	dobry stan ekologiczny, zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny	dobry stan chemiczny

¹¹ Źródło: projekt Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Olszewo-Borki

JEDNOLITA CZĘŚĆ WÓD POWIERZCHNIOWYCH RZEKI		OCENA STANU (2014-2019)			CELE ŚRODOWISKOWE	
NAZWA JCWP	KOD JCWP	STAN WÓD	STAN/POTENCJAŁ EKOLOGICZNY	STAN CHEMICZNY		
Dopływ spod Żeber	RW2000102655369	brak danych	nie można dokonać oceny stanu/potencjału (brak badań biologicznych w JCWP)	stan chemiczny dobry	dobry stan ekologiczny, zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny	dobry stan chemiczny
Róż	RW200010265569	zły stan wód	słaby potencjał ekologiczny	stan chemiczny poniżej dobrego	umiarkowany potencjał ekologiczny	dobry stan chemiczny
Dopływ spod Bagienic-Folwarku	RW20001026587369	brak danych	nie można dokonać oceny stanu/potencjału (brak badań biologicznych w JCWP)	stan chemiczny dobry	dobry stan ekologiczny, zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny	dobry stan chemiczny
Omulew od Wałpuszy do ujścia	RW200016265499	zły stan wód	dobry stan ekologiczny	stan chemiczny poniżej dobrego	dobry stan ekologiczny, zapewnienie drożności cieku dla migracji gatunków o znaczeniu gospodarczym na odcinku cieku głównego Omulew w obrębie JCWP (dla węgorza europejskiego)	dobry stan chemiczny
Narew od Omulwi do Orzyca	RW20001626579	zły stan wód	umiarkowany stan ekologiczny	stan chemiczny poniżej dobrego	dobry stan ekologiczny, zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny na odcinku cieku istotnego Narew w obrębie JCWP (dla jesiotra), zapewnienie drożności cieku dla migracji gatunków o znaczeniu gospodarczym na odcinku cieku głównego Narew w obrębie JCWP (dla węgorza europejskiego)	dobry stan chemiczny
Narew od Biebrzy do Omulwi	RW20001226539	zły stan wód	umiarkowany stan ekologiczny	stan chemiczny poniżej dobrego	dobry stan ekologiczny, zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny na odcinku cieku istotnego Narew w obrębie JCWP (dla jesiotra), zapewnienie drożności cieku według wymagań gatunków chronionych, zapewnienie drożności cieku dla migracji gatunków o znaczeniu gospodarczym na odcinku cieku głównego Narew w obrębie JCWP (dla węgorza europejskiego)	dobry stan chemiczny

Źródło: opracowanie własne na podstawie Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (Dz.U. 2023 poz. 300).

Cele środowiskowe z poprzedniego cyklu planistycznego nie zostały osiągnięte. Zazwyczaj pogarszanie się jakości wód powierzchniowych następuje przede wszystkim w wyniku ich

zanieczyszczania ściekami bytowo-gospodarczymi, wynikającego z niedostatku sieci kanalizacyjnych, spływu zanieczyszczeń z terenów użytkowanych rolniczo.

Zgodnie z Art. 56 i 57 Ustawy prawo wodne celem środowiskowym dla jednolitych części wód powierzchniowych niewyznaczonych jako sztuczne lub silnie zmienione, jest ochrona oraz poprawa ich stanu ekologicznego i stanu chemicznego, tak aby osiągnąć co najmniej dobry stan ekologiczny i dobry stan chemiczny wód powierzchniowych, a także zapobieganie pogorszeniu ich stanu ekologicznego i stanu chemicznego. Celem środowiskowym dla sztucznych i silnie zmienionych jednolitych części wód powierzchniowych jest ochrona tych wód oraz poprawa ich potencjału ekologicznego i stanu chemicznego, tak aby osiągnąć dobry potencjał ekologiczny i dobry stan chemiczny wód powierzchniowych, a także zapobieganie pogorszeniu ich potencjału ekologicznego oraz stanu chemicznego.

Zgodnie z Art. 59 ww. Wstawy celem środowiskowym dla jednolitych części wód podziemnych jest:

- zapobieganie lub ograniczanie wprowadzania do nich zanieczyszczeń;
- zapobieganie pogorszeniu oraz poprawa ich stanu;
- ich ochrona i podejmowanie działań naprawczych, a także zapewnianie równowagi między poborem a zasilaniem tych wód, tak aby osiągnąć ich dobry stan.

Rejon gminy Olszewo-Borki objęty jest Państwowym Monitoringiem Jakości Wód Podziemnych. Celem monitoringu jest dostarczenie informacji o stanie chemicznym wód podziemnych, śledzenie jego zmian oraz sygnalizacja zagrożeń w skali kraju, na potrzeby zarządzania zasobami wód podziemnych i oceny skuteczności podejmowanych działań ochronnych (Program PMŚ). Monitoring wód podziemnych jest w Polsce prowadzony w sieciach: krajowej, regionalnych i lokalnych. Przedmiotem monitoringu jest są 172 jednostki jednolitych części wód podziemnych (JCWPd) – gmina niemal w całości objęta jest **jednostką JCWPd nr 20** oraz w niewielkim fragmencie po stronie wschodniej **jednostką nr 51**. Stan chemiczny oraz jakościowy wód podziemnych na terenie ww. jednostek został oceniony jako dobry. Celem środowiskowym według Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły jest utrzymanie dobrego stanu chemicznego i ilościowego. Cel nie jest zagrożony.

5.2 Powietrze atmosferyczne

Główny Inspektorat Ochrony Środowiska w Warszawie opracował ocenę roczną jakości powietrza w województwie mazowieckim dotyczącą roku 2022. Ocenę przeprowadzono w odniesieniu do stref z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych ze względu na ochronę zdrowia ludzi oraz ze względu na ochronę roślin.

W województwie mazowieckim klasyfikację wykonano w 4 strefach: miasto Płock, miasto Radom, aglomeracja warszawska i strefa mazowiecka, do której zalicza się gmina Olszewo-Borki.

Wynikiem oceny, zarówno pod kątem kryteriów dla ochrony zdrowia jak i kryteriów dla ochrony roślin, dla wszystkich substancji podlegających ocenie, jest zaliczenie strefy do jednej z poniższych klas:

- do klasy A – jeżeli stężenia zanieczyszczenia na terenie strefy nie przekraczają odpowiednio poziomów dopuszczalnych, poziomów docelowych;
- do klasy B – jeżeli stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy przekraczają poziomy dopuszczalne, lecz nie przekraczają poziomów dopuszczalnych powiększonych o margines tolerancji;
- do klasy C – jeżeli stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy przekraczają poziomy dopuszczalne, poziomy docelowe powiększone o margines tolerancji, a w przypadku gdy margines tolerancji nie jest określony – poziomy dopuszczalne, poziomy docelowe;

Wyniki klasyfikacji stref – cel: ochrona zdrowia

W wyniku oceny rocznej jakości powietrza za 2022 rok, dla zanieczyszczeń mających określone poziomy dopuszczalne benzen, dwutlenek siarki, dwutlenek azotu, ozon, tlenek węgla, pył PM10, pył PM2.5 oraz kadm, nikiel, ołów, arsen i benzo(a)piren w pyłe zawieszonym PM10. W obrębie strefy mazowieckiej stwierdzono obszary przekroczenia standardów imisyjnych dla benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM10. Według kryterium ochrony zdrowia strefa została zakwalifikowana do klasy C.

Wyniki klasyfikacji stref – cel: ochrona roślin

W wyniku oceny rocznej jakości powietrza za 2022 rok, dla zanieczyszczeń mających określone poziomy dopuszczalne (dwutlenek siarki, tlenek azotu, ozon), według kryterium ochrony roślin strefa mazowiecka otrzymała klasę A dla wszystkich ww. zanieczyszczeń.

Największym problemem w skali województwa mazowieckiego są podwyższone stężenia benzo(a)pirenu zawartego w pyłe zawieszonym PM10. Podobnie jak w latach poprzednich, wysokie wartości stężeń tego zanieczyszczenia rejestrowano w okresach grzewczych (styczeń-marzec, październik-grudzień). Przekroczenie poziomu docelowego benzo(a)pirenu zawartego w pyłe zawieszonym PM10 zarejestrowano w 2022 r. na połowie stacji pomiarowych w województwie mazowieckim. Główną przyczyną przekroczeń była emisja pochodząca z indywidualnego ogrzewania budynków.

Poprawa jakości powietrza w roku 2022 jest wypadkową działań na rzecz ochrony powietrza wynikających m.in. z realizacji programu ochrony powietrza (POP) dla województwa mazowieckiego – *Uchwała nr 115/20 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 8 września 2020 r. w sprawie programu ochrony powietrza dla stref w województwie mazowieckim, w których zostały przekroczone poziomy dopuszczalne i docelowe substancji w powietrzu* (Dz. U. Woj. Maz. z 2020, poz. 9595) i uchwały antysmogowej – *Uchwała nr 162/17 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 24 października 2017 r. w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa mazowieckiego ograniczeń*

i zakazów w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw (Dz. U. Woj. Maz. z 2017, poz. 9600 ze zm.) oraz korzystnych warunków meteorologicznych. Ciepłejsze, w porównaniu z danymi wieloletnimi, miesiące zimowe skutkowały mniejszymi emisjami do powietrza, zwłaszcza z indywidualnych źródeł grzewczych. Jednocześnie, wystąpienie w miesiącach zimowych (styczeń-luty) opadów przewyższających normy wieloletnie oraz częstsze występowanie okresów wietrznych, skutkowało mniejszymi niż w latach wcześniejszych stężeniami zanieczyszczeń, zwłaszcza pyłu zawieszonego PM10 i PM2,5 oraz zawartego w pyłe zawieszonym benzo(a)pirenu.

Wpływ na poprawę sytuacji w zakresie poprawy jakości powietrza atmosferycznego zgodnie z ww. dokumentami miałyby przedsięwzięcia związane m.in. z wymianą starych, niskosprawnych i nieekologicznych kotłów i pieców węglowych bądź związane z wykorzystaniem źródeł energii odnawialnej (m.in. energia wiatrowa, słoneczna). Istotne jest również podejmowanie działań skierowanych na większe uświadomienie społeczeństwa i propagowanie szerszego wykorzystania paliw typu gaz ziemny, olej opałowy, brykiet, energię elektryczną lub energię odnawialną, bardziej przyjaznych środowisku, których wykorzystanie przyczyni się do zmniejszenia tzw. niskiej emisji, jak również wyeliminuje problem spalania odpadów. W celu zmniejszenia emisji zanieczyszczeń pochodzących z dróg zaleca propagowanie wykorzystania mniej uciążliwych dla środowiska form ruchu, np. ruch rowerowy, pieszy (budowa ścieżek rowerowych, budowa chodników, remont poboczy dróg) oraz rozwój transportu zbiorowego.

5.3 Hałas

Głównym czynnikiem degradującym klimat akustyczny w środowisku jest hałas komunikacyjny emitowany w szczególności przez środki transportu drogowego. Dotyczy to głównie odcinków dróg krajowych i wojewódzkich na terenach zabudowy mieszkaniowej. Źródłem hałasu na terenie gminy są drogi (krajowa nr 61 i 53 oraz wojewódzkie – 544 i 626). Pozostałe ciągi komunikacyjne nie powinny stanowić uciążliwości. Na obszarach przylegających do dróg przede wszystkim krajowych może wystąpić okresowo, dość uciążliwy (dla mieszkańców) hałas komunikacyjny.

Działania zmierzające do poprawy klimatu akustycznego powinny koncentrować się na:

- utrzymaniu dróg w należyłym stanie technicznym,
- eliminowaniu z ruchu będących w złym stanie technicznym i nie odpowiadających normom pojazdów mechanicznych,
- ograniczenie prędkości pojazdów poruszających się w miejscowościach
- kontrolowanie przestrzegania ograniczenia prędkości oraz dopuszczalnej ładowności pojazdów.¹²

---

¹² Źródło: Program ochrony środowiska gminy Olszewo – Borki do roku 2011.

Na terenie województwa mazowieckiego na niektórych odcinkach dróg krajowych i wojewódzkich prowadzone były badania hałasu komunikacyjnego na potrzeby opracowania: *Uchwała nr 27/20 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 3 marca 2020 r. w sprawie określenia programu ochrony środowiska przed hałasem dla terenów poza aglomeracjami, tj. obszarów dróg krajowych zaliczanych do obiektów, których eksploatacja może powodować negatywne oddziaływanie akustyczne* (Dz. U. Woj. Maz. 2020, poz. 3354) i *UCHWAŁA nr 48/18 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 24 kwietnia 2018 r. w sprawie określenia programu ochrony środowiska przed hałasem dla terenów poza aglomeracjami, o których mowa w art. 179 ust. 1 ustawy Prawo ochrony środowiska, tj. obszarów dróg wojewódzkich zaliczanych do obiektów, których eksploatacja może powodować negatywne oddziaływanie akustyczne* (Dz. U. Woj. Maz. 2018, poz. 5525).

Zgodnie z powyższymi dokumentami na terenie gminy Olszewo-Borki badany był odcinek drogi krajowej nr 53 na odcinku Ostrołęka-Kadzidło, gdzie zidentyfikowano przekroczenia dopuszczalnych wartości poziomu hałasu. W związku z tym, na części badanego odcinka zaplanowano podjęcie działań związanych z realizacją inwestycji, w tym zabezpieczeń akustycznych (wskazany termin – „do 2023 r.”).

Odcinki dróg wojewódzki zlokalizowane na terenie gminy nie były objęte badaniami.

Źródłem hałasu są także linie kolejowe. Przez teren gminy przebiega jednotorowa, niezelektryfikowana linia kolejowa nr 35 Ostrołęka – Szczytno¹³. Linia ta nie została objęta badaniami w zakresie poziomów hałasu.

5.4 Gospodarka odpadami¹⁴

Gospodarka odpadami jest obecnie realizowana w oparciu o przepisy odrębne, w tym Plan Gospodarki Odpadami Województwa Mazowieckiego 2024, zaktualizowany uchwałą Nr 91/19 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 18 czerwca 2019 r. oraz Regulamin utrzymania czystości i porządku w gminie, przyjęty Uchwałą Nr LVIII/355/23 Rady Gminy Olszewo-Borki z dnia 29 marca 2023 r. (Dz. Urz. Woj. Maz. Poz. 4793). Gmina Olszewo-Borki pod względem regionalizacji położona jest w Regionie Wschodnim. Obecnie odpady zwożone są do regionalnej instalacji przetwarzania odpadów komunalnych w Ostrołęce. Gmina posiada własny Punkt Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych w Nowej Wsi.

5.5 Sieć gazowa¹⁵

Gmina Olszewo-Borki jest częściowo zgazyfikowana. Do sieci gazowej przyłączonych jest ok. 25% mieszkańców. Mimo, że liczba przyłączy gazowych rokrocznie się zwiększa (w ciągu dziesięciu lat liczba przyłączy gazowych zwiększyła się ponad dwukrotnie), to jednak zaopatrzenie w gaz

---

¹³ Źródło: <http://mapa.plk-sa.pl/>

¹⁴ Źródło: projekt Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Olszewo-Borki.

¹⁵ Źródło: projekt Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Olszewo-Borki.

gospodarstw domowych odbywa się głównie za pomocą butli gazowych. Przez gminę przebiega sieć gazowa wysokiego ciśnienia, zlokalizowana w północnej jej części, w okolicach wsi Zabrodzie i Antonie, jak również sieci średniego i niskiego ciśnienia. Dla gazociągów obowiązują stosowne strefy kontrolowane w odległościach zgodnych z przepisami odrębnymi. Ich szerokość jest uzależniona od przewidywanej formy zagospodarowania terenu. Uszczegółowienia szerokości stref, w zależności o konkretnego, docelowego przeznaczenia terenu, należy dokonać w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

5.6 Pole elektromagnetyczne

Na terenie gminy głównymi liniami elektroenergetycznymi są linia 110 kV relacji Ostrołęka - Przasnysz oraz linia 110 kV relacji Ostrołęka – Maków Mazowiecki. Są one ważnym elementem zarówno gminnej, jak i regionalnej sieci przesyłowej i pełnią strategiczną rolę w zapewnieniu bezpieczeństwa energetycznego regionu. Linie przecinają gminę w jej centralnej części ze wschodu na zachód oraz w południowo – wschodnim narożniku.

Na gminną sieć elektroenergetyczną składają się w głównej mierze linie średniego napięcia, które z głównego punktu zasilającego 110/15 kV w Ostrołęce rozprawdają energię na terenie gminy, a następnie przy pomocy stacji 15/0,4 kV zapewniają zasilenie końcowych odbiorców. Rozprawdzenie sieci średniego napięcia w gminie jest w miarę równomierne. Stan techniczny sieci jest zadowalający.¹⁶

Głównymi źródłami promieniowania niejonizującego w środowisku są elektroenergetyczne linie napowietrzne wysokiego napięcia, stacje radiowo-telewizyjne, łączność radiowa, radiotelefony i telefonia komórkowa, stacje radiolokacyjne i radionawigacyjne. Znaczenie tych oddziaływań systematycznie wzrasta. Powodem jest intensywny rozwój radiokomunikacji oraz powstawanie coraz większej liczby nadawczych stacji radiowych i telewizyjnych. Dodatkowymi źródłami promieniowania niejonizującego są stacje bazowe telefonii komórkowej.

Według opracowania *Ocena poziomów elektromagnetycznych w środowisku w roku 2021 w województwie mazowieckim (GIOŚ Warszawa, 2022 r.)* na obszarze województwa mazowieckiego Centralne Laboratorium Badawcze GIOŚ wykonało monitoringowe pomiary PEM w 149 punktach pomiarowych, z czego w 95 punktach stałej sieci monitoringu i w 54 punktach monitoringu badawczego. Na terenie gminy pomiary w 2021 r. nie były wykonywane. Najbliższe punkty objęte badaniami znajdują się na terenie miasta Ostrołęka. Na terenie gminy, w miejscowości Olszewo-Borki zlokalizowany jest jeden punkt pomiarowy, na którym wykonano badanie w wrześniu 2022 r.¹⁷ W wyniku przeprowadzonych pomiarów nie stwierdzono przekroczeń wartości dopuszczalnych pól elektromagnetycznych w środowisku na wszystkich ww. punktach pomiarowych.

¹⁶ Źródło: projekt Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Olszewo-Borki.

¹⁷ <https://www.gov.pl/web/gios/pola-elektromagnetyczne-mazowieckie-2022>

5.7 Poważna awarie

Na terenie gminy nie ma zakładów, które mogą być sprawcą poważnej awarii w myśl przepisów ustawy z dnia 27 kwietnia 2001r. Prawo ochrony środowiska (t. j. Dz.U.2022, poz. 2556) – czyli zakładów stwarzających zagrożenie wystąpienia poważnej awarii przemysłowej – przez co rozumie się zakład o zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej lub zakład o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej.

6 CHARAKTERYSTYKA USTALEŃ PROJEKTU STUDIUM¹⁸

Przedmiotowe opracowanie jest w całości dokumentem nowym (niebędącym zmianą poprzedniego), niemniej jednak z uwagi na ciągłość pewnych elementów polityki przestrzennej – zarówno tych niezależnych od władz lokalnych, wynikających np. z lokalizacji inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, jak i tych, co do których samorząd gminny podejmuje samodzielne decyzje – nie ulega wątpliwości, że nowa edycja studium powinna uwzględniać te elementy poprzedniej, które, nie będąc zdezaktualizowanymi, odpowiadają wymaganiom stawianym przed gminnymi studiami oraz oczekiwaniom władz gminnych.

Z analizy uwarunkowań wyłaniają się najważniejsze elementy polityki przestrzennej gminy:

- lokalizowanie nowych terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową, usługową czy produkcyjną w sąsiedztwie wykształconych już ciągów komunikacyjnych, uzbrojonych w infrastrukturę lub niewymagających istotnych nakładów na jej wybudowanie, w celu ograniczenia kosztów budowy i utrzymania infrastruktury technicznej, a także w nawiązaniu do już wyznaczonych (w dotychczas obowiązującym studium) obszarów rozwoju zabudowy jako jej uzupełnianie i kontynuacja,
- adaptacja istniejącej zabudowy, kolidującej z wyznaczonym kierunkiem zagospodarowania, w tym w szczególności zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej położonej poza jednostkami osadniczymi gminy,
- poprawa stanu i rozwój systemów komunikacji kołowej, w tym w szczególności dróg gminnych,
- zdecydowany rozwój sieci infrastruktury technicznej, ze szczególnym naciskiem na sieć wodociągową i kanalizacyjną,
- wyznaczenie terenów aktywności gospodarczej, które wzmocnią atrakcyjność inwestycyjną gminy, wokół głównych istniejących i projektowanych szlaków komunikacyjnych,
- wyznaczenie nowych terenów pod lokalizację urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł, w szczególności ze słońca,
- racjonalne wykorzystanie rolniczej przestrzeni produkcyjnej,

---

¹⁸ Źródło: projekt Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Olszewo-Borki

- ustalone zasady zagospodarowania na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią obowiązują niezależnie od ustaleń dotyczących zagospodarowania poszczególnych terenów.

Szczegółowe rozwiązania powinny pojawić się w obowiązujących i sporządzanych w przyszłości miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

Obowiązuje dostosowanie formy nowych bądź rozbudowywanych lub nadbudowywanych obiektów do charakteru zabudowy zlokalizowanej w najbliższym sąsiedztwie, w szczególności na obszarach występowania obiektów zabytkowych.

Jednocześnie, w granicach dopuszczonych przez obowiązujące na danym terenie przepisy odrębne, na wszystkich terenach w granicach opracowania Studium, dopuszcza się realizację terenów zieleni (nieurządzonej, urządzonej, izolacyjnej), sportu i rekreacji (parki, boiska, place zabaw, plaże itd.), terenów dróg i parkingów, oraz miejsc pamięci i kultu, które stanowią niezbędne dla zachowania ładu przestrzennego uzupełnienie dla zagospodarowanych lub przeznaczonych do zagospodarowania terenów poszczególnych osad i miejscowości.

Zakazuje się lokalizacji zakładów o zwiększonym i dużym ryzyku awarii przemysłowej.

7 POWIĄZANIA Z INNYMI DOKUMENTAMI

Powiązania z innymi dokumentami z projektem Studium dotyczą realizacji ponadlokalnych celów publicznych ujętych w dokumentach wyższego szczebla – przyjętych przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Radę Ministrów, właściwego ministra lub sejmik województwa. Poniższa tabela przedstawia te zadania - służące realizacji ponadlokalnych celów publicznych.

L.p.	Nazwa inwestycji	Program, dokument
1	Przebudowa profilu podłużnego i poprzecznego koryta rzeki Piasecznica w km 0+250-7+250 pow. ostrołęcki	– Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (aktualizacja)
2	Inwestycje w zakresie sieci kanalizacyjnych, w tym budowa i modernizacja	– Aktualizacja Krajowego Programu Oczyszczalnia Ścieków Komunalnych - AKPOŚK 2017 – Master Plan dla wdrażania dyrektywy Rady 91/271/EWG opracowany na podstawie AKPOŚK 2017 – Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014-2020. Wykaz dużych projektów
3	Inwestycje w zakresie oczyszczalni ścieków, w tym budowa, rozbudowa lub modernizacja	– Aktualizacja Krajowego Programu Oczyszczalnia Ścieków Komunalnych - AKPOŚK 2017 – Master Plan dla wdrażania dyrektywy Rady 91/271/EWG opracowany na podstawie AKPOŚK 2017 – Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014-2020. Wykaz dużych projektów
4	Budowa południowej obwodnicy Ostrołęki	– Program Budowy Dróg Krajowych

Źródło: projekt Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Olszewo-Borki

8 PRZEWIDYWANE SKUTKI DLA ŚRODOWISKA I JEGO KOMPONENTÓW WYNIKAJĄCE Z PROJEKTOWANEGO PRZEZNACZENIA TERENU

Projektowane przeznaczenie terenów pod planowane funkcje nie będzie znacząco oddziaływać na poszczególne elementy środowiska w stosunku do obecnego przeznaczenia terenów w obowiązującym Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Pomimo bezpośredniego i stałego charakteru niektórych oddziaływań przy zastosowaniu ustaleń zawartych w projekcie Studium a następnie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego oraz nowoczesnych rozwiązaniach technicznych, przekroczenie standardów jakości środowiska określonych prawem jest mało prawdopodobne.

8.1 Prognozowany wpływ na komponenty środowiska w tym zdrowie i życie ludzi wynikające z kierunków zagospodarowania: *Tereny rozwoju zabudowy mieszkalno-usługowej i zagrodowej; Tereny rozwoju zabudowy mieszkalnej jednorodzinnej i letniskowej; Tereny rozwoju zabudowy usługowej z dopuszczeniem składów i magazynów; Tereny kultury, sportu i rekreacji*

Kierunki rozwoju wskazane z projekcie Studium:

Tereny rozwoju zabudowy mieszkalno-usługowej i zagrodowej

Tereny te stanowią większość wyznaczonych przez studium kierunków zagospodarowania. Są one także kontynuacją realizacji polityki przestrzennej wyznaczonej przez dotychczas obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego ze zidentyfikowanymi terenami istniejącej zabudowy mieszkaniowej rozproszonej oraz dodanymi rezerwami pod nową zabudowę.

W zakresie minimalnych i maksymalnych parametrów i wskaźników urbanistycznych dla przedmiotowych terenów, ustala się wytyczne dla zapisów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego:

- wysokość zabudowy nie więcej niż 16 m,
- powierzchnia zabudowy w stosunku powierzchni działki budowlanej nie może przekroczyć 40%,
- intensywność zabudowy od 0,01 do 1,6 w odniesieniu do działek budowlanych, których intensywność w momencie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego przekracza ustalone wartości, dopuszcza się zachowanie jej w planach miejscowych na dotychczasowym poziomie, z możliwością zwiększenia o 20%,
- minimalny udział procentowy powierzchni biologicznie czynnej w odniesieniu do powierzchni działki budowlanej 40%.

Tereny rozwoju zabudowy mieszkalnej jednorodzinnej i letniskowej

Tereny te stanowią zlokalizowane są głównie w okolicach rzeki Omulwii oraz wsi Dobrołęka. Są one także kontynuacją realizacji polityki przestrzennej wyznaczonej przez dotychczas obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego.

Kierunkiem tym oznaczono obszary, na których następuje wymieszanie zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej oraz letniskowej. Ponadto studium dopuszcza na przedmiotowych obszarach drobne usługi niestanowiące inwestycji znacząco oddziałujących na środowisko.

W zakresie minimalnych i maksymalnych parametrów i wskaźników urbanistycznych dla przedmiotowych terenów, ustala się wytyczne dla zapisów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego:

- wysokość zabudowy nie więcej niż 12 m,
- powierzchnia zabudowy w stosunku powierzchni działki budowlanej nie może przekroczyć 40%,
- intensywność zabudowy od 0,01 do 1,4,
- minimalny udział procentowy powierzchni biologicznie czynnej w odniesieniu do powierzchni działki budowlanej 40%.

Tereny rozwoju zabudowy usługowej z dopuszczeniem składów i magazynów

Tereny są kontynuacją realizacji polityki przestrzennej wyznaczonej przez dotychczas obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego.

W granicach kierunku dopuszcza się zabudowę usługową, w tym również usług użyteczności publicznej, jak również magazyny oraz place składowe. W ramach zabudowy usługowej związanej z obiektami sakralnymi dopuszcza się funkcję mieszkaniową dla duchowieństwa. Wyklucza się składowiska odpadów.

W zakresie minimalnych i maksymalnych parametrów i wskaźników urbanistycznych dla przedmiotowych terenów, ustala się wytyczne dla zapisów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego:

- wysokość zabudowy: magazyny i obiekty sakralne nie więcej niż 30 m, pozostała zabudowa nie więcej niż 12 m,
- powierzchnia zabudowy w stosunku powierzchni działki budowlanej nie może przekroczyć 50%,
- intensywność zabudowy od 0,01 do 2,0,
- minimalny udział procentowy powierzchni biologicznie czynnej w odniesieniu do powierzchni działki budowlanej 10%.

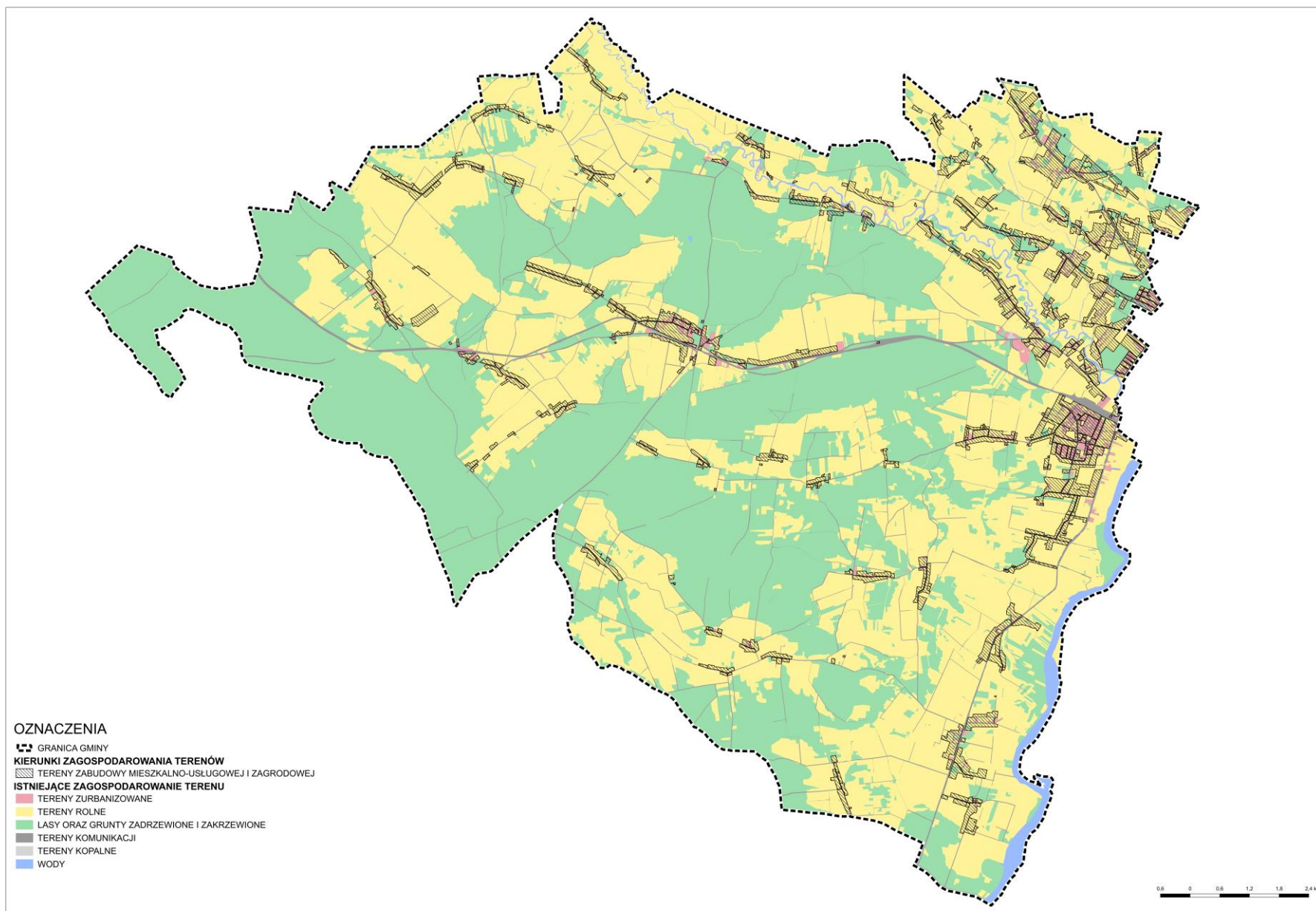
Tereny kultury, sportu i rekreacji

Podstawowym kierunkiem zagospodarowania tych obszarów jest nadanie charakteru obszarowi jako terenów rekreacyjno-sportowych z możliwością realizacji obiektów związanych z kulturą oraz lokalną integracją, w szczególności świetlic wiejskich, wiat, altan, terenów zieleni. Istniejącą na działkach zieleni można zagospodarować, aby pełniła funkcję towarzyszącą odpoczynkowi i aktywnej rekreacji oraz uprawianiu sportu. Dopuszcza się budowę obiektów, kulturalnych, sportowych, alejek, ścieżek pieszych i pieszo-rowerowych, obiektów małej architektury wraz z niezbędną infrastrukturą, w tym miejscami postojowymi.

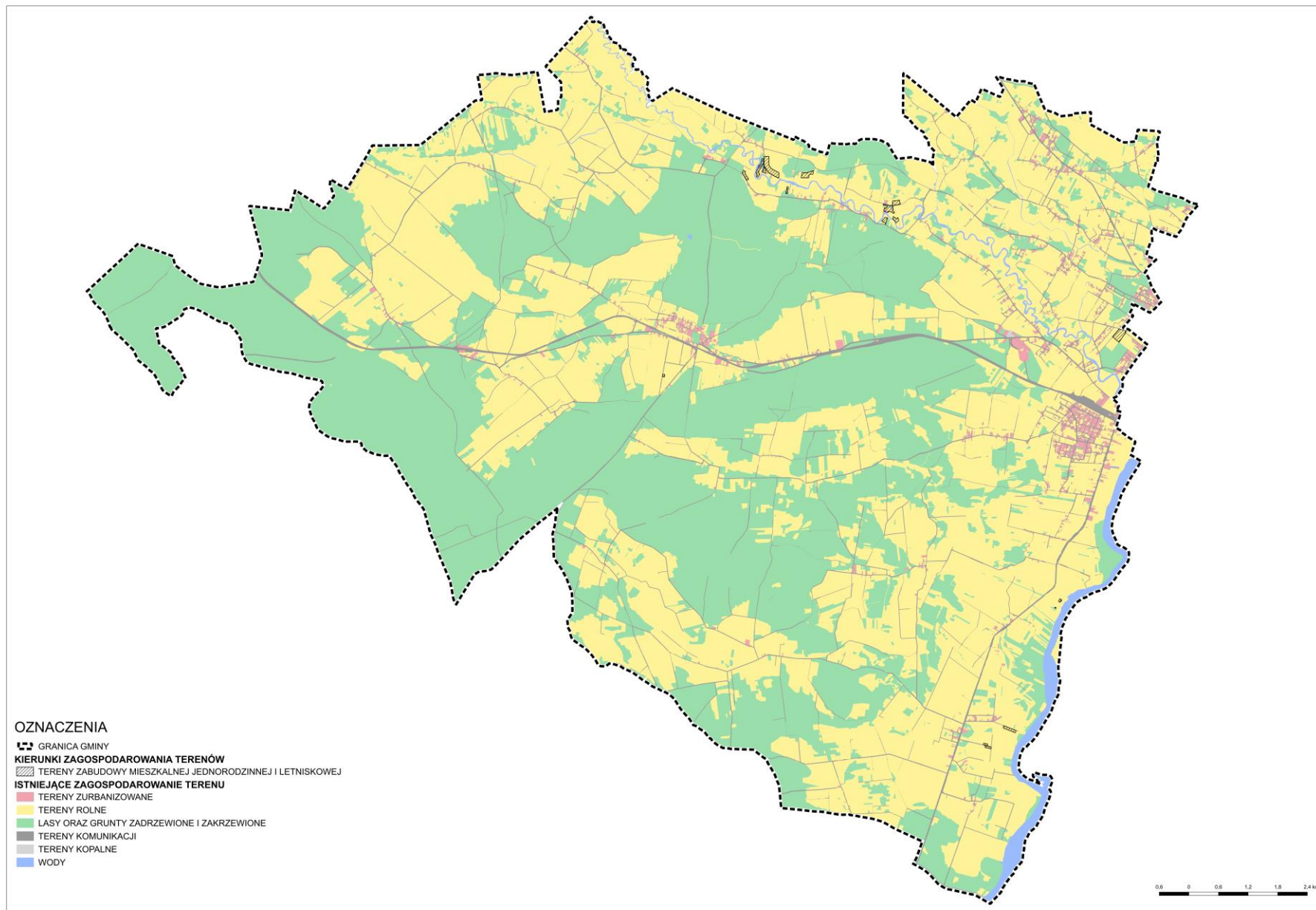
W zakresie minimalnych i maksymalnych parametrów i wskaźników urbanistycznych dla przedmiotowych terenów, ustala się wytyczne dla zapisów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego:

- wysokość zabudowy nie więcej niż 15 m,
- powierzchnia zabudowy w stosunku powierzchni działki budowlanej nie może przekroczyć 30%,
- intensywność zabudowy od 0,01 do 1,2,
- minimalny udział procentowy powierzchni biologicznie czynnej w odniesieniu do powierzchni działki budowlanej 60%.

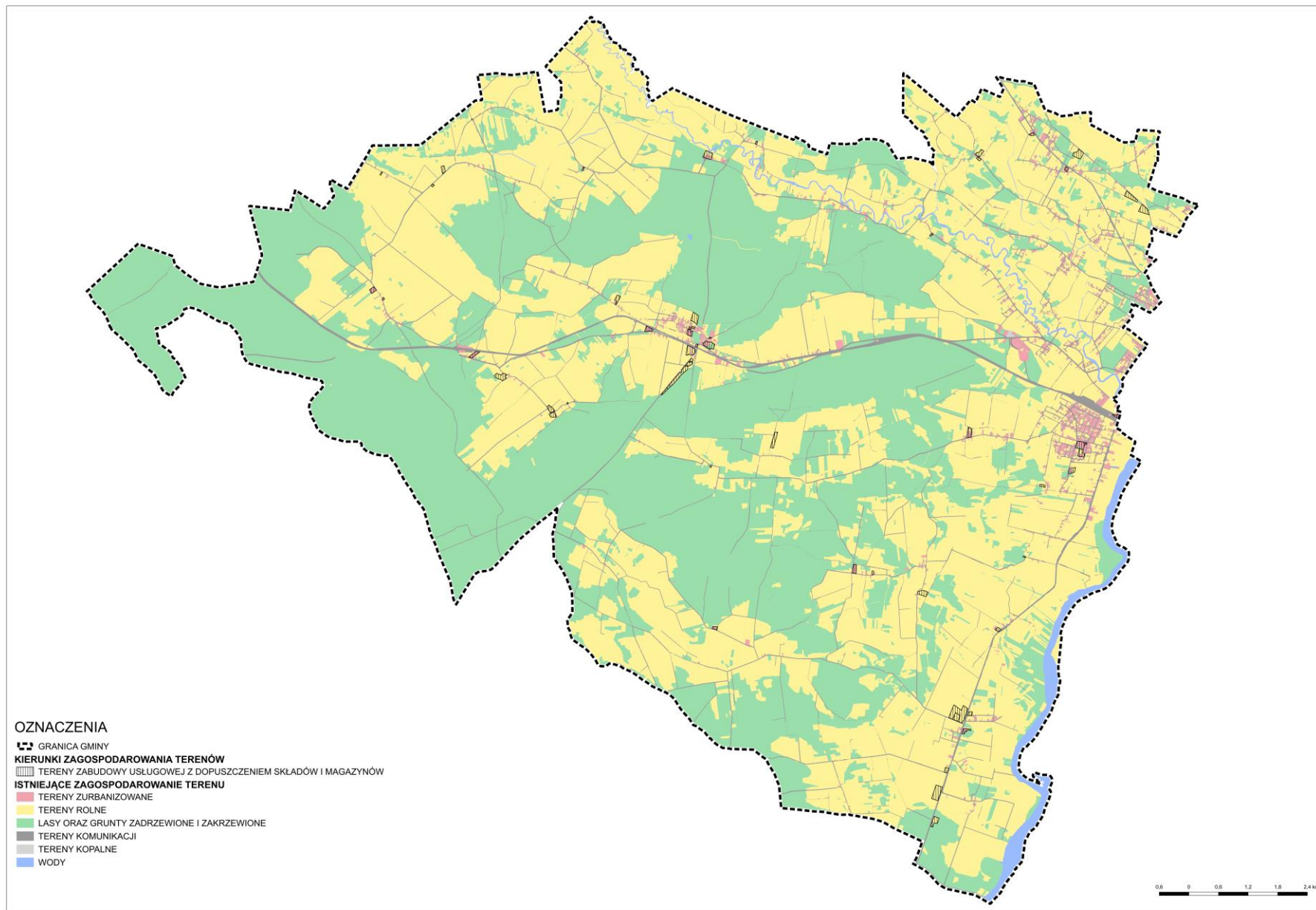
Rysunek 5 Tereny rozwoju zabudowy mieszkalno-usługowej i zagrodowej na tle istniejącego zagospodarowania.

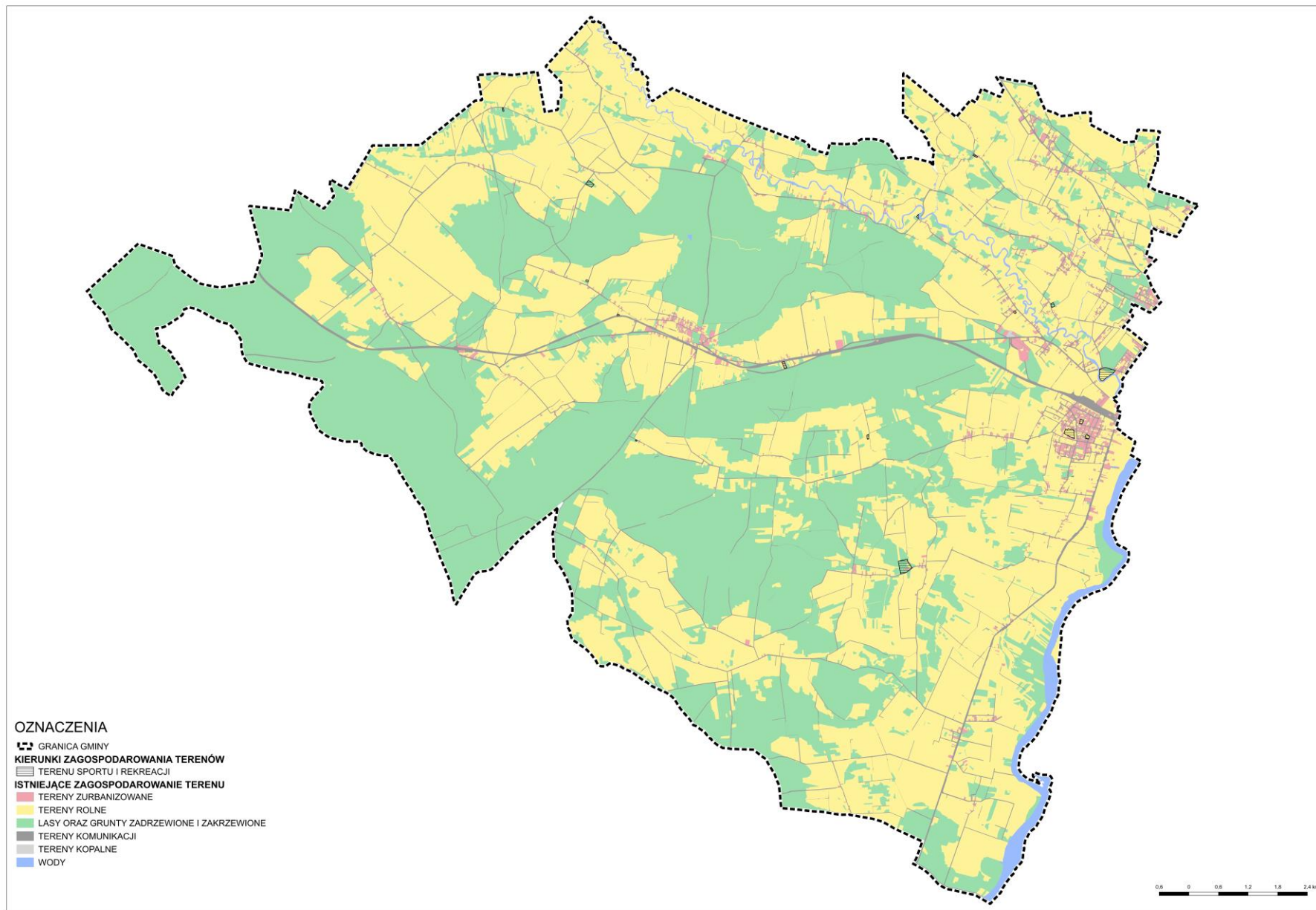
Rysunek 6 Tereny rozwoju zabudowy mieszkalnej jednorodzinnej i letniskowej na tle istniejącego zagospodarowania.

Rysunek 7 Tereny rozwoju zabudowy usługowej z dopuszczeniem składów i magazynów na tle istniejącego zagospodarowania.

Rysunek 8 Tereny sportu i rekreacji na tle istniejącego zagospodarowania.

Potencjalne oddziaływania na komponenty środowiska związane z ww. planowanymi kierunkami zagospodarowania terenu:

KOMPONENT ŚRODOWISKA	SPOSÓB ODDZIAŁYWANIA I ZAGROŻENIA
powierzchnia ziemi (rzeźba terenu) i gleby	<ul style="list-style-type: none"> - Na etapie budowy oddziaływania będą bezpośrednie, krótkotrwałe i nieodwracalne w obszarze zainwestowanym. - Na etapie eksploatacji oddziaływania będą pośrednie, stałe i o małym stopniu oddziaływania. <p>Główne przekształcenia przypowierzchniowej warstwy litosfery w wyniku realizacji ustaleń reprezentowane będą przez:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zmiany lokalnego ukształtowania terenu w wyniku robót ziemnych (wykopy pod fundamenty i dla potrzeb uzbrojenia terenu); • Likwidację pokrywy glebowej w miejscach wykopów i przekształcenia fizykochemicznych właściwości gleb na terenach placów budów; <p>Prognozowane przekształcenia środowiska są w większości nieuniknione i mają typowy charakter terenów nowych inwestycji związanych z rozwojem zabudowy.</p> <p>W momencie realizacji ustaleń, tereny ulegną zainwestowaniu, część powierzchni glebowej zostanie bezpowrotnie utracone w związku z wprowadzeniem trwałej zabudowy (budynki, jezdnie, chodniki, parkingi itp.). Przekształcenia powierzchniowej warstwy ziemi opisywanego obszaru związane będą z wykopami pod fundamenty nowych obiektów oraz budową dróg dojazdowych.</p> <p>Pozostała część terenu (gleb) powinna być wykorzystana jako siedlisko zieleni towarzyszącej projektowanym obiektom. Należy założyć, że poszczególni inwestorzy, wykorzystają zebrany nadkład glebowy do prac niwelacyjnych i wprowadzenia dodatkowych powierzchni zielonych.</p> <p>W okresie budowy trzeba liczyć się również z niekorzystnymi zmianami struktury gleby oraz jej zanieczyszczeniem substancjami ropopochodnymi oraz różnego rodzaju odpadami zwłaszcza wzdłuż ciągów komunikacyjnych.</p> <p>W związku z sukcesywnym zagospodarowaniem terenów przeznaczonych pod zabudowę, zwiększać się będzie ilość odpadów generowanych z obszaru opracowania. Podlegać one powinny segregacji w miejscu wytworzenia i w takim stadium być przekazywane do dalszej utylizacji.</p>
wody powierzchniowe i podziemne	<ul style="list-style-type: none"> - Na etapie budowy oddziaływania będą pośrednie, krótkookresowe, odwracalne i o małym stopniu oddziaływania. - Na etapie eksploatacji oddziaływania będą pośrednie, stałe. <p>Nie przewiduje się, by projektowany rozwój zabudowy wiązał się z istotnym oddziaływaniem na stan ilościowy i jakościowy wód podziemnych i powierzchniowych.</p> <p>Wody podziemne i powierzchniowe mogą zostać incydentalnie zanieczyszczone w drodze infiltracji niepożądanymi spływami z terenów zabudowy. Potencjalny negatywny wpływ na wody podziemne i powierzchniowe może nastąpić na etapie realizacji przedsięwzięcia. Na etapie budowy wprowadzenie na plac budowy ciężkiego sprzętu (możliwy wyciek paliwa). Oddziaływania te będą krótkoterminowe – na czas trwania budowy, nie powinno to wpłynąć na pogorszenie dotychczasowego stanu jednolitych części wód podziemnych.</p> <p>Rozwiązanie problemu oczyszczania ścieków powinno nastąpić przez podłączenie projektowanych obiektów do sieci kanalizacji sanitarnej. Zastosowanie zbiorczej kanalizacji sanitarnej oraz właściwa gospodarka ściekowa nie będzie powodować zanieczyszczenia wód powierzchniowych i podziemnych. Przy założeniu właściwego funkcjonowania wszystkich elementów planowanego systemu unieszkodliwiania ścieków sanitarnych oraz wód opadowych zminimalizowana zostanie możliwość powstania zagrożeń dla wód powierzchniowych, podziemnych i gruntu.</p> <p>Pokrycie części obszaru szczelnymi nawierzchniami przyczyni się do utrudnienia infiltracji wód opadowych do gruntu. Przewidywane ograniczenie infiltracji nie będzie jednak znaczące dla użytkowania lokalnych zasobów wód podziemnych. Nie przewiduje się, by projektowana zabudowa wiązała się z negatywnym oddziaływaniem na stan ilościowy i jakościowy wód podziemnych i powierzchniowych.</p>
krajobraz	<p>Wprowadzenie nowych obiektów kubaturowych spowoduje intensyfikację antropizacji krajobrazu. Zachowanie walorów krajobrazowych zależeć będzie przede wszystkim od dalszego zagospodarowania poszczególnych działek, co ograniczone będzie do skali lokalnej i będzie miało charakter oddziaływań pośrednich, długotrwałych lub nawet stałych.</p> <p>Należy przypuszczać, iż uzupełnienia zabudowy w wzdłuż ciągów komunikacyjnych i w bliskim sąsiedztwie istniejącej zabudowy w sposób pozytywny wpłyną na ujednoczenie zabudowy. Wysokość budynków zostanie dopasowana do zabudowy istniejącej w sąsiedztwie, ich umiejscowienie wyznaczać będą linie zabudowy określone w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. Istotne będzie przyjmowanie odpowiednich rozwiązań architektonicznych. Zachowanie i wzbogacenie zieleni towarzyszącej wpłynie korzystnie na mikroklimat i walory krajobrazowe otoczenia.</p>

KOMPONENT ŚRODOWISKA	SPOSÓB ODDZIAŁYWANIA I ZAGROŻENIA
flora i fauna	<ul style="list-style-type: none"> - Na etapie budowy oddziaływania będą bezpośrednie, krótkookresowe, w większości nieodwracalne. - Na etapie eksploatacji oddziaływania będą pośrednie, stałe, o bardzo małym stopniu oddziaływania. <p>Główne przekształcenia środowiska przyrodniczego w wyniku budowy nowych obiektów reprezentowane będą przez zmiany aktualnego użytkowania gruntów, w tym zmniejszenie powierzchni aktywnych biologicznie na nie zainwestowanej dotychczas części obszaru. Nowa zabudowa ograniczy zasięg przestrzenny niektórych zbiorowisk roślinnych, nieznacznie zmniejszając ilość występujących gatunków. Po realizacji zapisów na terenie inwestycji pojawią się z pewnością nowe gatunki, związane z urządzeniem siedzib ludzkich i kształtowaniem zieleni. Wpływie to na wzrost różnorodności biologicznej. Należy jednak dążyć do wprowadzania jak największej ilości gatunków rodzimych, związanych z konkretnymi warunkami siedliskowymi.</p> <p>Realizacja ustaleń nie powinna spowodować utraty istotnych siedlisk zwierząt oraz znaczącego negatywnego oddziaływania na zwierzęta. Ustalenia projektu Studium przeciwdziałają rozpraszaniu zabudowy skupiając ją na wyznaczonych do tego obszarach rozwijającej się już zabudowy w tym objętych już obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego. Największe zmiany wystąpią w faunie glebowej (edafon), która w dużym stopniu utraci swoje siedliska.</p> <p>Z lokalnym, bezpośrednim zubożeniem lub zlikwidowaniem istniejącej roślinności spotkamy się w miejscu powstania nowych obiektów na terenach dotychczas niezabudowanych. Występujące zbiorowiska roślinne zastępowane będą roślinnością synantropijną. Oddziaływaniem pośrednim w odniesieniu do siedlisk flory i fauny na terenach zielonych (biologicznie czynnych) bezpośrednio przyległych do powierzchni nieprzepuszczalnych może być podsuszenie gruntów.</p>
powietrze atmosferyczne i klimat	<ul style="list-style-type: none"> - Na etapie budowy oddziaływania będą bezpośrednie, krótkookresowe, odwracalne, znaczące lecz ograniczone do terenów przeznaczonych pod zabudowę i bezpośrednio w jej otoczeniu. - Na etapie eksploatacji oddziaływania będą bezpośrednie, stałe, o bardzo małym stopniu oddziaływania. <p>Oddziaływanie na zanieczyszczenia powietrza w trakcie realizacji ustaleń nastąpi w wyniku pracy sprzętu budowlanego i transportu materiałów budowlanych (spaliny) oraz w wyniku składowania materiałów budowlanych (ewentualne źródło zapylenia), a także w trakcie prac ziemnych (pylenie z powierzchni terenu pozbawionej roślinności, w zależności od warunków atmosferycznych).</p> <p>Wpływ przedsięwzięcia na warunki aerosanitarne w trakcie jego budowy będzie okresowy, ograniczony przestrzennie i jakościowo, jego ograniczenie można osiągnąć przez wyгородzenie terenów realizacji prac budowlanych, ewentualnie zwilżanie obszaru w sytuacjach małej wilgotności powietrza itp.</p> <p>Na etapie funkcjonowania źródłami zanieczyszczenia atmosfery na obszarze zainwestowania będą:</p> <ul style="list-style-type: none"> • źródła ciepła projektowanych obiektów; • motoryzacyjne zanieczyszczenia powietrza. <p>Jako źródła ogrzewania należy wykorzystywać paliwa niskoemisyjne lub nieemisyjne dzięki czemu zanieczyszczenia nie wpłyną w istotnym stopniu na pogorszenie stanu atmosfery. W ramach polityki proekologicznej, postuluje się o wdrażanie rozwiązań pozyskiwania energii ze źródeł odnawialnych, w szczególności z energii słonecznej oraz energii geotermalnej. Panele fotowoltaiczne mogą powstawać na istniejących budynkach oraz mogą być harmonijnie wkomponowane w zagospodarowanie działek.</p> <p>Zmiany w obrębie obszaru związanego z lokalizacją zabudowy będą miały wpływ na wzrost natężenia ruchu drogowego oraz związany z tym wzrost zanieczyszczeń aerosanitarnych pochodzenia motoryzacyjnego. Główne zanieczyszczenia motoryzacyjne to m.in. tlenek węgla, tlenki azotu, węglowodory aromatyczne i alifatyczne.</p> <p>Lokalizacja zabudowy powinna uwzględniać możliwość przewietrzania terenów, a unikać stagnacji zanieczyszczonego powietrza nad obszarami zabudowanymi.</p>
klimat akustyczny	<p>Na etapie inwestycyjnym (realizacji ustaleń) odczuwalny będzie okresowy wzrost natężenia hałasu, związany z pracą sprzętu budowlanego i transportem materiałów budowlanych.</p> <p>Emisja hałasu w trakcie budowy jest traktowana jako prace okresowe i nie podlega regulacji prawnej w tym zakresie. Należy jednak zastosować tzw. bierną ochronę przed hałasem poprzez ograniczenie czasu pracy najbardziej hałaśliwych urządzeń w ciągu doby, z wykluczeniem godzin nocnych.</p> <p>Podstawowymi, źródłami zmian warunków akustycznych na etapie funkcjonowania inwestycji będą:</p> <ul style="list-style-type: none"> • powstanie nowych źródeł hałasu związanych z rozwojem zabudowy; • wzrost natężenia ruchu samochodowego, związany z obsługą komunikacyjną ww. obiektów <p>Dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku reguluje Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r.</p>

KOMPONENT ŚRODOWISKA	SPOSÓB ODDZIAŁYWANIA I ZAGROŻENIA
dobra kultury	Nie przewiduje się znaczącego wpływu
zdrowie i życie ludzi, tereny sąsiednie	<p>W wyniku realizacji zapisów nie przewiduje się powstania istotnych zagrożeń dla zdrowia i życia ludzi. Oczywiście jest, że zwiększenie liczby mieszkańców tych terenów może spowodować:</p> <ul style="list-style-type: none"> • nieznaczne pogorszenie stanu higieny atmosfery i klimatu akustycznego, • zwiększenie ilości wytwarzanych odpadów na tym terenie, • zwiększenie ilości odprowadzanych ścieków, • wzrost zapotrzebowania na wodę, energię elektryczną i ciepłą, • lokalnie zmniejszenie terenów biologicznie czynnych. <p>Wymienione oddziaływania zgodnie z przepisami z zakresu ochrony środowiska nie mogą spowodować przekroczeń dopuszczalnych norm dla poszczególnych elementów środowiska przyrodniczego ani zagrożeń dla zdrowia i życia ludności.</p> <p>Obiekty kwalifikujące się do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (lub innych obiektów o charakterze uciążliwym) powinno odbywać się przy zapewnieniu takiego ich usytuowania oraz zastosowania takich rozwiązań technicznych, technologicznych lub organizacyjnych, które zapewnią nierozprzestrzenianie się czynników uciążliwych na okoliczne tereny przeznaczone na pobyt ludzi.</p>

8.2 Prognozowany wpływ na komponenty środowiska w tym zdrowie i życie ludzi wynikające z kierunku: *Tereny rozwoju zabudowy przemysłowo-usługowej*

Kierunki rozwoju wskazane z projekcie Studium:

Tereny rozwoju zabudowy przemysłowo-usługowej

Czynnikami decydującymi o lokalizacji kierunku były bliskość ważniejszej drogi i możliwość wyznaczenia zwartej obszaru o dużej powierzchni.

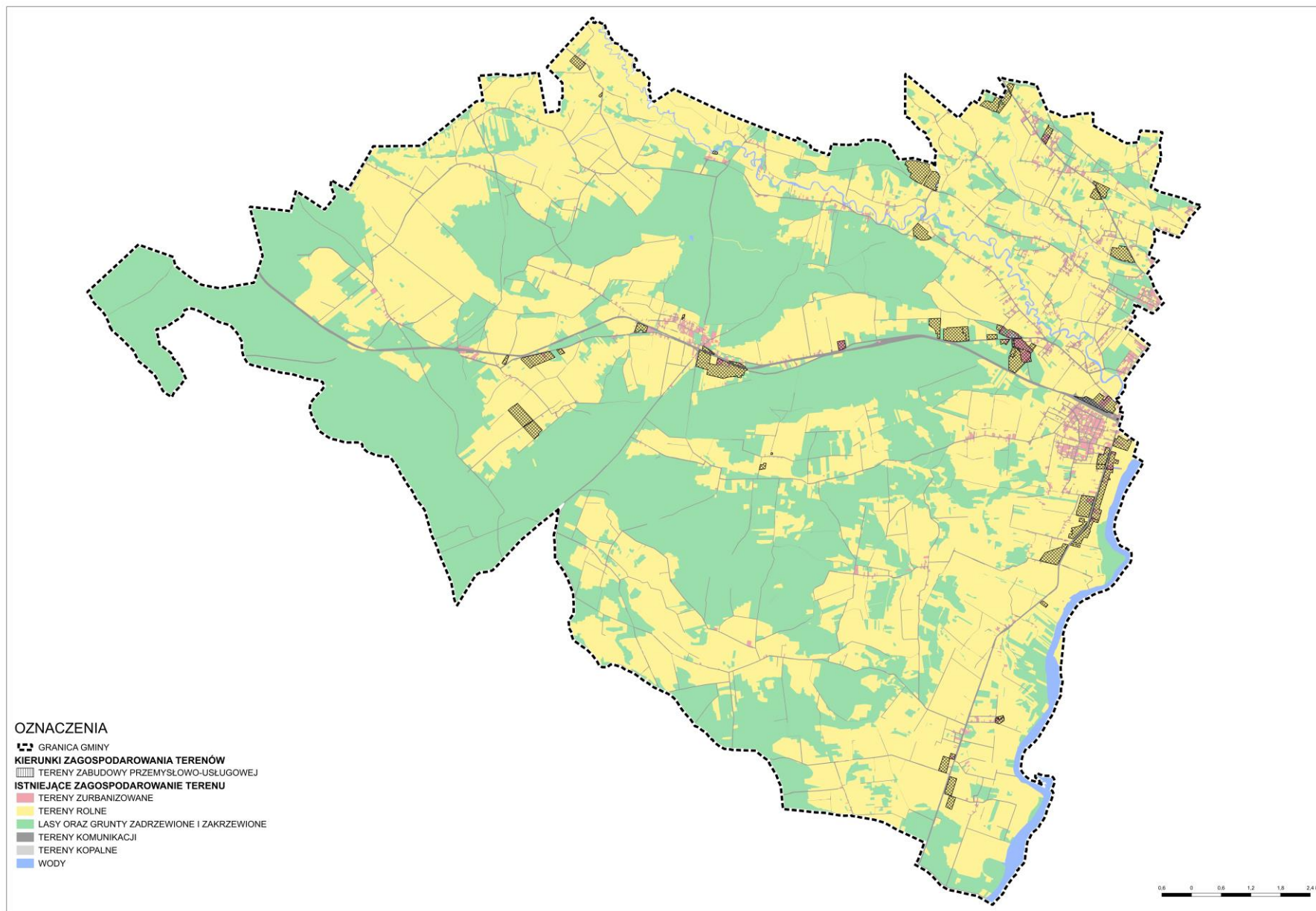
Podstawowym kierunkiem zagospodarowania tych obszarów jest rozwój zabudowy związanej z szeroko pojętą wytwórczością, składowaniem i usługami takimi, jak: spedycja, magazynowanie, zakłady naprawcze, handel hurtowy i detaliczny. Dopuszcza się również lokalizację urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł wykorzystujących energię słońca o mocy powyżej 500 kW jako towarzyszących zabudowie produkcyjnej, składowej, usługowej lub produkcyjno-usługowej. Granicę kierunku należy traktować jako granicę obszaru, na którym rozmieszczone będą urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy zainstalowanej większej niż 500 kW. Z terenów tych wyklucza się uciążliwą, rolniczą produkcję zwierzęcą oraz powierzchniową eksploatację złóż.

Dla zagospodarowanych terenów przedmiotowy kierunek określa konieczność zachowania i dalszego rozwoju wskazanych wyżej form zagospodarowania przestrzennego. Dla terenów obecnie niezagospodarowanych wyznacza rezerwy pod ich rozwój.

W zakresie minimalnych i maksymalnych parametrów i wskaźników urbanistycznych dla przedmiotowych terenów, ustala się wytyczne dla zapisów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego:

- wysokość zabudowy: nie więcej niż 30 m,
- powierzchnia zabudowy w stosunku powierzchni działki budowlanej nie może przekroczyć 60%,
- intensywność zabudowy od 0,01 do 3,0,
- minimalny udział procentowy powierzchni biologicznie czynnej w odniesieniu do powierzchni działki budowlanej 5%.

Rysunek 9 Tereny rozwoju zabudowy przemysłowo-usługowej na tle istniejącego zagospodarowania.

Na obecnym etapie prognozowania oddziaływań nie ma możliwości dokładnego określenia skutków oddziaływania na środowisko planowanych inwestycji, ustalenia Studium nie wskazują na rodzaj planowanej inwestycji, nie określają technologii, rodzaju produkcji itp. stąd trudne jest określenie rzeczywistych oddziaływań w planowanej do rozwoju strefie gospodarczej. Ponieważ brak jest określonego dokładnie profiliów produkcji jakie mogą tu zaistnieć, Prognoza przedstawia ogólne rozwiązania mające na celu zapobieganie lub też ograniczanie negatywnych oddziaływań realizacji przyszłych inwestycji na środowisko. Na etapie projektowania konkretnej inwestycji zostanie przeprowadzona ocena oddziaływania na środowisko i ile zostanie stwierdzony taki obowiązek, która jednoznacznie i dokładnie wykaże wielkość i rodzaj oddziaływań w tym oddziaływań skumulowanych oraz określi rozwiązania zapobiegające lub ograniczające ewentualne negatywne oddziaływania.

Potencjalne oddziaływania na komponenty środowiska związane z planowanymi kierunkami zagospodarowania terenu:

KOMPONENT ŚRODOWISKA	PROGNOZOWANE ODDZIAŁYWANIA
powierzchnia ziemi (rzeźba terenu) i gleby	<ul style="list-style-type: none"> - Na etapie budowy oddziaływania będą bezpośrednie, krótkotrwałe i nieodwracalne w obszarze zainwestowanym. - Na etapie eksploatacji oddziaływania będą pośrednie, stałe i o małym stopniu oddziaływania. <p>Główne przekształcenia przypowierzchniowej warstwy litosfery w wyniku realizacji ustaleń reprezentowane będą przez:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Przekształcenia z przypowierzchniowych strukturach geologicznych w związku z robotami ziemnymi (wykopy pod fundamenty i dla potrzeb uzbrojenia terenu); • Likwidację pokrywy glebowej w miejscach wykopów i przekształcenia fizykochemicznych właściwości gleb na terenach placów budów; • Nie przewiduje się znaczącej zmiany lokalnego ukształtowania terenu w wyniku robót ziemnych. <p>Prognozowane przekształcenia środowiska są w większości nieuniknione i mają typowy charakter terenów nowych inwestycji związanych z rozwojem zabudowy.</p> <p>W momencie realizacji ustaleń, tereny ulegną zainwestowaniu, część powierzchni glebowej zostanie bezpowrotnie utracone w związku z wprowadzeniem trwałej zabudowy (budynki, jezdnie, chodniki, parkingi itp.). Przekształcenia powierzchniowej warstwy ziemi opisywanego obszaru związane będą z wykopami pod fundamenty nowych obiektów oraz budową dróg dojazdowych.</p> <p>Pozostała część terenu (gleb) powinna być wykorzystana jako siedlisko zieleni towarzyszącej projektowanym obiektom. Należy założyć, że poszczególni inwestorzy, wykorzystają zebrany nadkład glebowy do prac niwelacyjnych i wprowadzenia dodatkowych powierzchni zielonych.</p> <p>W okresie budowy trzeba liczyć się również z niekorzystnymi zmianami struktury gleby oraz jej zanieczyszczeniem substancjami ropopochodnymi oraz różnego rodzaju odpadami zwłaszcza wzdłuż ciągów komunikacyjnych.</p> <p>W związku z sukcesywnym zagospodarowaniem terenów przeznaczonych pod zabudowę, zwiększać się będzie ilość odpadów generowanych z obszaru opracowania. Podlegać one powinny segregacji w miejscu wytworzenia i w takim stadium być przekazywane do dalszej utylizacji.</p> <p>Gleby opisywanego obszaru są już w części przekształcone w wyniku antropopresji, a w wyniku realizacji nowej zabudowy możliwe jest zniszczenie nowych powierzchni pokrywy glebowej.</p>
wody powierzchniowe i podziemne	<ul style="list-style-type: none"> - Na etapie budowy oddziaływania będą pośrednie, krótkookresowe, odwracalne i o bardzo małym stopniu oddziaływania. - Na etapie eksploatacji oddziaływania będą pośrednie, stałe. <p>Nie przewiduje się, by projektowany rozwój zabudowy wiązał się z istotnym oddziaływaniem na stan ilościowy i jakościowy wód podziemnych i powierzchniowych.</p> <p>Wody podziemne i powierzchniowe mogą zostać incydentalnie zanieczyszczone w drodze infiltracji niepożądanymi spływami z terenów zabudowy. Potencjalny negatywny wpływ na wody podziemne i powierzchniowe może nastąpić na etapie realizacji przedsięwzięcia. Na etapie budowy wprowadzenie na plac budowy ciężkiego sprzętu (możliwy wyciek paliwa). Oddziaływania te będą krótkoterminowe – na czas trwania budowy, nie powinno to wpłynąć na pogorszenie dotychczasowego stanu jednolitych części wód podziemnych.</p>

KOMPONENT ŚRODOWISKA	PROGNOZOWANE ODDZIAŁYWANIA
	<p>Rozwiązanie problemu oczyszczania ścieków powinno nastąpić przez podłączenie projektowanych obiektów do sieci kanalizacji sanitarnej. Zastosowanie zbiorczej kanalizacji oraz właściwa gospodarka ściekowa nie będzie powodować zanieczyszczenia wód powierzchniowych i podziemnych.</p> <p>Przy założeniu właściwego funkcjonowania wszystkich elementów planowanego systemu unieszkodliwiania ścieków sanitarnych oraz wód opadowych zminimalizowana zostanie możliwość powstania zagrożeń dla wód powierzchniowych, podziemnych i gruntu. Wody opadowe i roztopowe powinny zostać podczyszczone przez oprowadzeniem ich do odbiornika.</p> <p>Pokrycie części obszaru szczelnymi nawierzchniami przyczyni się do utrudnienia infiltracji wód opadowych do gruntu. Przewidywane ograniczenie infiltracji nie będzie jednak znaczące dla użytkowania lokalnych zasobów wód podziemnych. Nie przewiduje się, by projektowana zabudowa wiązała się z negatywnym oddziaływaniem na stan ilościowy i jakościowy wód podziemnych i powierzchniowych.</p>
krajobraz	<p>Wprowadzenie nowych obiektów kubaturowych spowoduje intensyfikację antropizacji krajobrazu. Zachowanie walorów krajobrazowych zależeć będzie przede wszystkim od dalszego zagospodarowania poszczególnych działek, co ograniczone będzie do skali lokalnej i będzie miało charakter oddziaływań pośrednich, długotrwałych lub nawet stałych.</p> <p>Należy przypuszczać, iż uzupełnienia zabudowy wzdłuż ciągów komunikacyjnych i w bliskim sąsiedztwie istniejącej zabudowy w sposób pozytywny wpłyną na ujednoczenie zabudowy. Wysokość budynków zostanie dopasowana do zabudowy istniejącej w sąsiedztwie, ich umiejscowienie wyznaczać będą linie zabudowy określone w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. Istotne będzie przyjmowanie odpowiednich rozwiązań architektonicznych. Zachowanie i wzbogacenie zieleni towarzyszącej wpłynie korzystnie na mikroklimat i walory krajobrazowe otoczenia.</p>
Flora i fauna	<ul style="list-style-type: none"> - Na etapie budowy oddziaływania będą bezpośrednie, krótkookresowe, w większości nieodwracalne. - Na etapie eksploatacji oddziaływania będą pośrednie, stałe, o bardzo małym stopniu oddziaływania. <p>Główne przekształcenia środowiska przyrodniczego w wyniku budowy nowych obiektów reprezentowane będą przez zmiany aktualnego użytkowania gruntów, w tym zmniejszenie powierzchni aktywnych biologicznie na nie zainwestowanej dotychczas części obszaru.</p> <p>Nowa zabudowa ograniczy zasięg przestrzenny niektórych zbiorowisk roślinnych, nieznacznie zmniejszając ilość występujących gatunków. Po realizacji zapisów na terenie inwestycji pojawią się z pewnością nowe gatunki, związane z urządzeniem siedzib ludzkich i kształtowaniem zieleni. Wpłynie to na wzrost różnorodności biologicznej. Należy jednak dążyć do wprowadzania jak największej ilości gatunków rodzimych, związanych z konkretnymi warunkami siedliskowymi.</p> <p>Realizacja ustaleń nie powinna spowodować utraty istotnych siedlisk zwierząt oraz znaczącego negatywnego oddziaływania na zwierzęta. Ustalenia projektu Studium przeciwdziałają rozpraszaniu zabudowy skupiając ją na wyznaczonych do tego obszarach rozwijającej się już zabudowy w tym objętych już obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego. Największe zmiany wystąpią w faunie glebowej (edafon), która w dużym stopniu utraci swoje siedliska.</p> <p>Z lokalnym, bezpośrednim zubożeniem lub zlikwidowaniem istniejącej roślinności spotkamy się w miejscu powstania nowych obiektów na terenach dotychczas niezabudowanych. Występujące zbiorowiska roślinne zastępowane będą roślinnością synantropijną. Oddziaływaniem pośrednim w odniesieniu do siedlisk flory i fauny na terenach zielonych (biologicznie czynnych) bezpośrednio przyległych do powierzchni nieprzepuszczalnych może być podsuszenie gruntów.</p>
powietrze atmosferyczne i klimat	<ul style="list-style-type: none"> - Na etapie budowy oddziaływania będą bezpośrednie, krótkookresowe, odwracalne, znaczące lecz ograniczone do terenów przeznaczonych pod zabudowę i bezpośrednio w jej otoczeniu. - Na etapie eksploatacji oddziaływania będą bezpośrednie, stałe, o bardzo małym stopniu oddziaływania. <p>Oddziaływanie na zanieczyszczenia powietrza w trakcie realizacji ustaleń nastąpi w wyniku pracy sprzętu budowlanego i transportu materiałów budowlanych (spaliny) oraz w wyniku składowania materiałów budowlanych (ewentualne źródło zapylenia), a także w trakcie prac ziemnych (pylenie z powierzchni terenu pozbawionej roślinności, w zależności od warunków atmosferycznych).</p> <p>Wpływ przedsięwzięcia na warunki aerosanitarnie w trakcie jego budowy będzie okresowy, ograniczony przestrzennie i jakościowo, jego ograniczenie można osiągnąć przez wygrodzenie terenów realizacji prac budowlanych, ewentualnie zwilżanie obszaru w sytuacjach małej wilgotności powietrza itp.</p> <p>Na etapie funkcjonowania źródłami zanieczyszczenia atmosfery na obszarze zainwestowania będą:</p> <ul style="list-style-type: none"> • źródła ciepła projektowanych obiektów budowlanych; • zanieczyszczenia pochodzące z procesów produkcyjnych; • motoryzacyjne zanieczyszczenia powietrza. <p>Jako źródła ogrzewania należy wykorzystywać paliwa niskoemisyjne lub nieemisyjne dzięki czemu</p>

KOMPONENT ŚRODOWISKA	PROGNOZOWANE ODDZIAŁYWANIA
	<p>zanieczyszczenia nie wpłyną w istotnym stopniu na pogorszenie stanu atmosfery. W ramach polityki proekologicznej, postuluje się o wdrażanie rozwiązań pozyskiwania energii ze źródeł odnawialnych, w szczególności z energii słonecznej oraz energii geotermalnej. Panele fotowoltaiczne mogą powstawać na istniejących budynkach oraz mogą być harmonijnie wkomponowane w zagospodarowanie działek.</p> <p>Zmiany w obrębie obszaru związanego z lokalizacją zabudowy będą miały wpływ na wzrost natężenia ruchu drogowego oraz związany z tym wzrost zanieczyszczeń aerosanitarnych pochodzenia motoryzacyjnego. Główne zanieczyszczenia motoryzacyjne to m.in. tlenek węgla, tlenki azotu, węglowodory aromatyczne i alifatyczne.</p> <p>Zanieczyszczenia atmosfery związane z procesami technologicznymi na terenach produkcyjnych mogą być różnorodne w zależności od charakteru planowanych obiektów. Faktyczny stopień szkodliwości projektowanych inwestycji zależeć będzie od zastosowanych technologii, charakteru i wielkości produkcji oraz usług (co nie zostało sprecyzowane w projekcie Studium), dlatego na etapie prognozy oddziaływania na środowisko niemożliwe jest określenie zasięgu ich oddziaływania.</p>
klimat akustyczny	<p>Na etapie inwestycyjnym (realizacji ustaleń) odczuwalny będzie okresowy wzrost natężenia hałasu, związany z pracą sprzętu budowlanego i transportem materiałów budowlanych.</p> <p>Emisja hałasu w trakcie budowy jest traktowana jako prace okresowe i nie podlega regulacji prawnej w tym zakresie. Należy jednak zastosować tzw. bierną ochronę przed hałasem poprzez ograniczenie czasu pracy najbardziej hałaśliwych urządzeń w ciągu doby, z wykluczeniem godzin nocnych.</p> <p>Podstawowymi, źródłami zmian warunków akustycznych na etapie funkcjonowania inwestycji będą:</p> <ul style="list-style-type: none"> • powstanie nowych źródeł hałasu związanych z obiektami przemysłowymi, produkcyjnymi, • wzrost natężenia ruchu samochodowego, związany z obsługą komunikacyjną ww. obiektów. <p>Dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku reguluje Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r.</p>
dobra kultury	Nie przewiduje się znaczącego wpływu
zdrowie i życie ludzi	<p>W wyniku realizacji ustaleń nie przewiduje się powstania istotnych zagrożeń dla zdrowia i życia ludzi. Zwiększenie intensywności zabudowy spowoduje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • nieznaczne pogorszenie stanu higieny atmosfery i klimatu akustycznego, • zwiększenie ilości wytwarzanych odpadów na tym terenie, • zwiększenie ilości odprowadzanych ścieków, • wzrost zapotrzebowania na wodę, energię elektryczną i ciepłą, • lokalnie zmniejszenie terenów biologicznie czynnych. <p>Wymienione oddziaływania zgodnie z przepisami z zakresu ochrony środowiska nie mogą spowodować przekroczeń dopuszczalnych norm dla poszczególnych elementów środowiska przyrodniczego ani zagrożeń dla zdrowia i życia ludności.</p> <p>Obiekty kwalifikujące się do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (lub innych obiektów o charakterze uciążliwym) powinno odbywać się przy zapewnieniu takiego ich usytuowania oraz zastosowania takich rozwiązań technicznych, technologicznych lub organizacyjnych, które zapewnią nierozprzestrzenianie się czynników uciążliwych na okoliczne tereny przeznaczone na pobyt ludzi.</p> <p>Zgodnie ustaleniami projektu Studium wskazuje się: zakazuje się lokalizacji zakładów o zwiększonym i dużym ryzyku awarii przemysłowej.</p>

8.3 Prognozowany wpływ na komponenty środowiska w tym zdrowie i życie ludzi wynikające z kierunku zagospodarowania: *Tereny urzędzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii wykorzystujących energię słońca*

Kierunek ten obejmuje nowo wyznaczone tereny pod lokalizację farm fotowoltaicznych o mocy powyżej 500 kW. W ramach kierunku dopuszcza się również realizację infrastruktury technicznej niezbędnej do funkcjonowania paneli słonecznych, jak również obiekty służące do magazynowania wytworzonej energii, stacje transformatorowe czy główne punkty zasilania. W zakresie minimalnych i maksymalnych parametrów i wskaźników urbanistycznych dla przedmiotowych terenów, ustala się wytyczne dla zapisów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego:

- wysokość zabudowy nie więcej niż 12 m,
- powierzchnia zabudowy w stosunku powierzchni działki budowlanej nie może przekroczyć 95%,
- intensywność zabudowy od 0,001 do 1,0,
- minimalny udział procentowy powierzchni biologicznie czynnej w odniesieniu do powierzchni działki budowlanej 1%.

Dopuszcza się również lokalizację urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł wykorzystujących energię słońca o mocy powyżej 500 kW jako towarzyszących zabudowie produkcyjnej, składowej, usługowej lub produkcyjno-usługowej.

Farma fotowoltaiczna działa na zasadzie konwersji energii promieniowania słonecznego na energię elektryczną. Energia z paneli fotowoltaicznych sływa do przetwornic, które zamieniają prąd stały na zmienny a następnie przez transformator - rozdzielnie przesyłany jest do sieci energetycznej.

Farma składa się z paneli słonecznych zamontowanych na podwyższonej konstrukcji stalowej wbijanej kafarem (palowana) do ziemi. Urządzenia nie emitują hałasu, ani zanieczyszczeń.

W czasie budowy oddziaływania będą krótkookresowe – wkopanie konstrukcji, dowóz paneli i montaż. W czasie eksploatacji oddziaływaniem długookresowym będzie zajęcie terenu pod panelami. Na czas funkcjonowania farmy, teren ten nie będzie mógł być zabudowany, ani użytkowany rolniczo. Roślinność będzie utrzymywana na niskim poziomie, tak aby nie przestłoniła paneli. Całość prac powinny wykonywać osoby mające do tego uprawnienia. Prace powinny być wykonane zgodnie z obowiązującymi normami i przepisami oraz wytycznymi producentów instalowanych urządzeń.

W zakresie wpływu na komponenty przyrodnicze panele słoneczne i ich eksploatacja mogą spowodować bezpośrednią utratę siedlisk (wycinka zadrzewień), fragmentację siedlisk i/lub ich modyfikację, zaburzenia związane ze straszaniem przebywających tam gatunków ptaków i innych drobniejszych zwierząt, głównie poprzez prace przy budowie parku solarnego i utrzymaniu jego późniejszej działalności.

W zakresie oddziaływania na wody powierzchniowe i podziemne zarówno podczas budowy jak i eksploatacji elektrowni słonecznej odprowadzane będą jedynie ścieki opadowe z powierzchni zajętej przez elektrownię, których jakość odpowiadać będzie poziomowi tła. Na terenach planowanych inwestycji nie będzie odbywał się pobór wody, nie będą powstawały ścieki socjalno-bytowe, za wyjątkiem etapu budowy, z którymi należy postępować zgodnie z obowiązującymi przepisami. Przestrzeganie zasad gospodarki wodno-ściekowej stanowić będzie skutecznie narzędzie ochrony jakości i zasobów wodnych na obszarze opracowania.

Realizacja ogniw fotowoltaicznych wprowadzi nowy czynnik do krajobrazu, jednak jego odbiór wizualny pod względem estetycznym jest kwestią subiektywną. Będzie to odwracalne przekształcenie krajobrazu w związku ze specyfiką samych urządzeń o łatwym demontażu. Przy dużych powierzchniach

zespołów ogniw przesłaniać mogą widoki obserwatorom znajdującym w bliskim otoczeniu, na tej samej wysokości n.p.m., a z większych odległości będą widoczne z wzniesień terenu w otoczeniu, tylko w przypadkach braku przesłon, np. w postaci lasów.

Farma fotowoltaiczna nie oddziałuje na klimat akustyczny i pogorszenie jakości powietrza. Będzie sprzyjać poprawie warunków jakości powietrza poprzez zapewnienie alternatywnego źródła energii nie emitującego zanieczyszczeń. Farmy fotowoltaiczne stanowią źródło tzw. „czystej energii”, ich wykorzystanie, dzięki zastępowaniu konwencjonalnych źródeł energii, przyczynia się do spadku emisji do atmosfery CO₂, SO₂, NO_x i pyłów, co powoduje korzystne skutki środowiskowe w skalach od lokalnej (spadek zanieczyszczenia powietrza, lepsze warunki aerosanitarne życia ludzi) po globalną (ograniczenie klimatycznych i pochodnych skutków efektu cieplarnianego).

Ogniwa fotowoltaiczne pozostają neutralne dla ludzi – nie emitują szkodliwego promieniowania, zanieczyszczeń powietrza, ani hałasu.

W zakresie odpadów - na etapie eksploatacji powstawać będą nieznaczne ilości odpadów np. uszkodzone panele, elementy urządzenia i elementy instalacji elektrycznej, odpady komunalne ekip serwisowo-remontowych. Po zakończeniu eksploatacji (ok. 25 lat) zużyte panele fotowoltaiczne, kable elektryczne i pozostała infrastruktura techniczna stanowiąc będą odpad – obowiązuje ich przekazywanie do unieszkodliwiania i odzysku zgodnie z Ustawą z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (t.j. Dz. U. 2022 r., poz. 699 ze zm.).

W czasie eksploatacji oddziaływaniem długookresowym będzie zajęcie terenu pod panelami. Na czas funkcjonowania farmy, teren ten nie będzie mógł być zabudowany, na terenach upraw rolniczych zabiegi agrotechniczne (np. orka) mogą być ograniczone ze względu na odległości między poszczególnymi panelami. Roślinność będzie utrzymywana na niskim poziomie, tak aby nie przesłoniła paneli. Funkcjonowanie ogniw fotowoltaicznych najprawdopodobniej doprowadzi do zmiany szaty roślinnej – należy przypuszczać, że tereny orne zostaną zastąpione użytkami zielonymi (łąki, pastwiska). W przypadku fauny należy spodziewać się, że ograniczona zostanie przestrzeń dla niektórych gatunków – ogniwa zajmują przeważnie stosunkowo dużą powierzchnię. Wpływ na faunę będzie uzależniony od gęstości ustawienia poszczególnych paneli. Powłoka antyrefleksowa pokrywająca panele fotowoltaiczne zwiększa absorpcję energii promieniowania słonecznego oraz zapobiega niepożądanemu efektowi odbicia światła od powierzchni paneli - panele fotowoltaiczne nie będą oślepiać zwierząt naziemnych w otoczeniu i ptaków mogących przelatywać nad instalacją.

Całość prac powinny wykonywać osoby mające do tego uprawnienia. Prace powinny być wykonane zgodnie z obowiązującymi normami i przepisami oraz wytycznymi producentów instalowanych urządzeń.

Co do zasady panele fotowoltaiczne powinny być lokalizowane poza: terenami leśnymi, zadrzewionymi, zbiornikami wodnymi, ciekami, torfowiskami, terenami podmokłymi itp.

Na tym etapie analizy, nie prognozuje się wystąpienia znacząco negatywnych oddziaływań związanych z budową i eksploatacją ogniw fotowoltaicznych. Produkcja energii z ogniw fotowoltaicznych nie spowoduje degradacji cennych ekosystemów wchodzących w system obszarów chronionych ani nie będzie wywierać istotnego wpływu na ich przyrodę.

Zgodnie § 3 ust. 1 pkt. 54 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko zabudowa systemami fotowoltaicznymi została zaklasyfikowana do przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko:

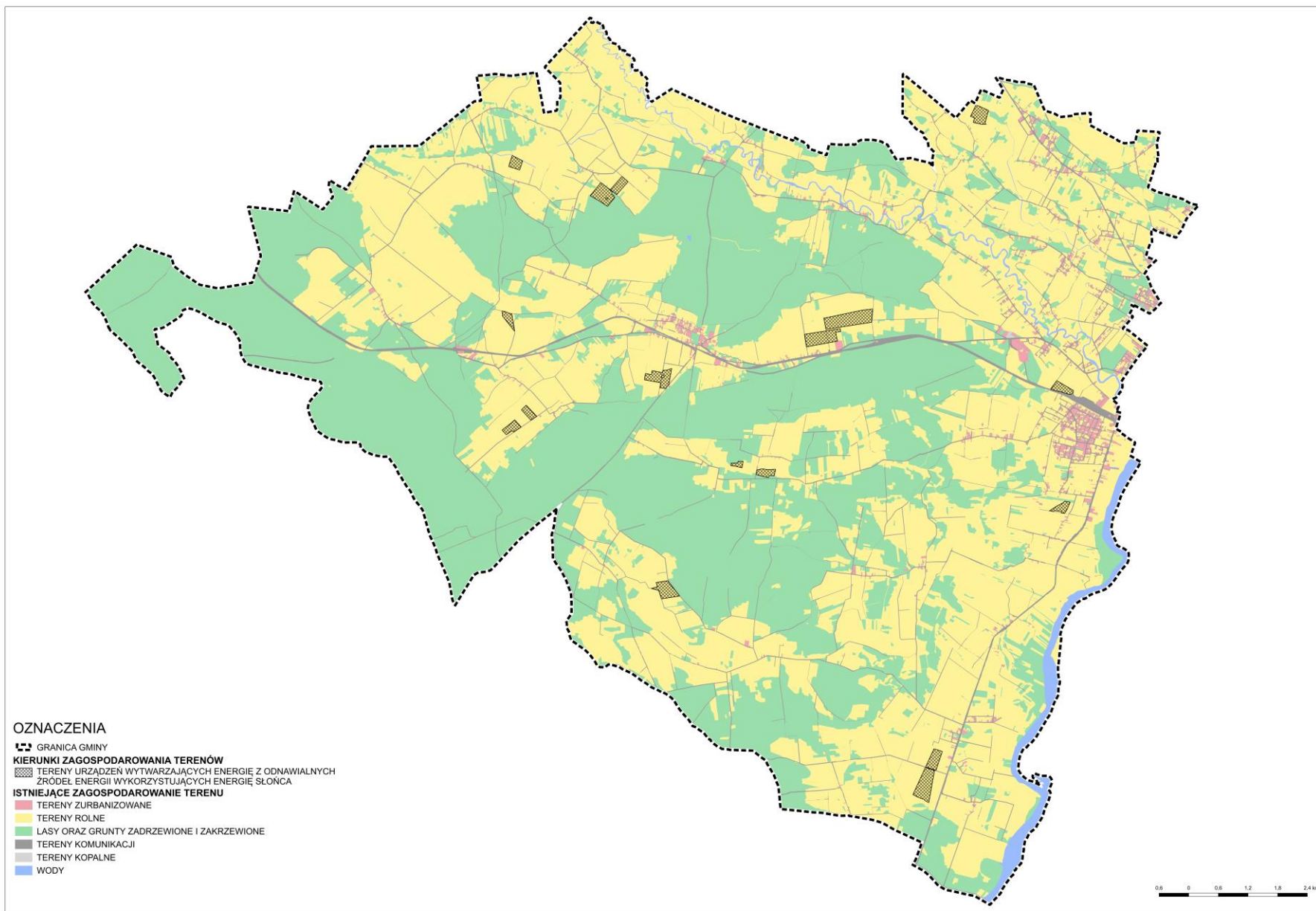
zabudowa przemysłowa, w tym zabudowa systemami fotowoltaicznymi, lub magazynowa, wraz z towarzyszącą jej infrastrukturą, o powierzchni zabudowy nie mniejszej niż:

a) 0,5 ha na obszarach objętych formami ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1–5, 8 i 9 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, lub w otulinach form ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1–3 tej ustawy,

b) 1 ha na obszarach innych niż wymienione w lit. a.

W przypadku tego typu inwestycji ograniczenie przekształceń środowiska i krajobrazu możliwe jest przede wszystkim przez dobór odpowiednich parametrów farmy i jej lokalizacji do lokalnych uwarunkowań – projekt Studium nie przesądza parametrów farmy jak i jej szczegółowej lokalizacji.

Rysunek 10 Tereny urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii wykorzystujących energię słońca na tle istniejącego zagospodarowania.

8.4 Prognozowany wpływ na komponenty środowiska w tym zdrowie i życie ludzi wynikające z kierunku zagospodarowania: *Tereny cmentarzy*

Projekt Studium dopuszcza się zabudowę związaną z grzebaniem zmarłych, w tym kaplice, kolumbaria obiekty małej architektury oraz infrastrukturę niezbędną do funkcjonowania cmentarza. W zakresie minimalnych i maksymalnych parametrów i wskaźników urbanistycznych dla przedmiotowych terenów, ustala się wytyczne dla zapisów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego:

- wysokość zabudowy nie więcej niż 15 m;
- powierzchnia zabudowy w stosunku powierzchni działki nie może przekroczyć 10%;
- intensywność zabudowy od 0,001 do 0,1;
- minimalny udział procentowy powierzchni biologicznie czynnej w odniesieniu do powierzchni działki budowlanej 5%.

W związku z planowaną ewentualną budową cmentarzy lub rozbudową istniejących należy uwzględnić przepisy Rozporządzenia Ministra Gospodarki Komunalnej z dnia 25 sierpnia 1959 r. w sprawie określenia, jakie tereny pod względem sanitarnym są odpowiednie na cmentarze (Dz. U. Nr 52, poz. 315):

- Odległość cmentarza od zabudowań mieszkalnych, od zakładów produkujących artykuły żywności, zakładów żywienia zbiorowego bądź zakładów przechowujących artykuły żywności oraz studzien, źródeł i strumieni, służących do czerpania wody do picia i potrzeb gospodarczych, powinna wynosić co najmniej 150 m; odległość ta może być zmniejszona do 50 m pod warunkiem, że teren w granicach od 50 do 150 m odległości od cmentarza posiada sieć wodociągową i wszystkie budynki korzystające z wody są do tej sieci podłączone.
- Odległość od granicy cmentarza ujęć wody o charakterze zbiorników wodnych, służących jako źródło zaopatrzenia sieci wodociągowej w wodę do picia i potrzeb gospodarczych, nie może być mniejsza niż 500 m.

Obszary przeznaczone w projekcie Studium pod funkcje cmentarne powinny spełniać powyższe wymogi. Tereny te zostały już przystosowane do pełnienia powyższej funkcji. Nie przewiduje się znaczących zmian spowodowanych rozwojem funkcji cmentarnej. Odległości ochrony sanitarnej zostaną zachowane.

8.5 Prognozowany wpływ na komponenty środowiska w tym zdrowie i życie ludzi wynikające z kierunku zagospodarowania: *Tereny wydobywania surowców*

Kierunek wyznacza tereny wydobywania surowców naturalnych z udokumentowanych złóż. Studium ustala na tym obszarze możliwość zabudowy jedynie obiektami i urządzeniami bezpośrednio związanymi z eksploatacją kopaliny. Fizyczna eksploatacja złóż odbywać się może po uzyskaniu wszelkich niezbędnych decyzji administracyjnych, zatwierdzających możliwość eksploatacji konkretnego złoża. Ponadto przed podjęciem działań mających na celu eksploatację kopaliny należy uwzględnić wszystkie ograniczenia i zakazy związane z przepisami odrębnymi.

W przewidywaniach dla środowiska przyrodniczego, dotyczących eksploatacji mogą wystąpić następujące zagrożenia i oddziaływania:

- przekształcenia powierzchni ziemi – powstanie zagłębienie terenu, leja depresyjnego
- zmniejszenie miąższości warstwy izolującej poziomy wód podziemnych od powierzchni terenu,
- eksploatacja nieznacznie zwiększy zagrożenie zanieczyszczenia gruntu. Zagrożenie to związane jest z obecnością sprzętu ciężkiego o napędzie spalinowym w obrębie wyrobiska, placów manewrowych i tymczasowych dróg wewnętrznych,
- w pasie przyległym do wyrobiska, może nastąpić pogorszenie warunków glebowych z powodu zwiększonego drenażu wód opadowych, nasilenia się procesów erozji i niestabilności skarp,
- na terenach pozbawianych roślinności o większym nachyleniu, zwiększy się erozja powierzchniowej warstwy gruntu.

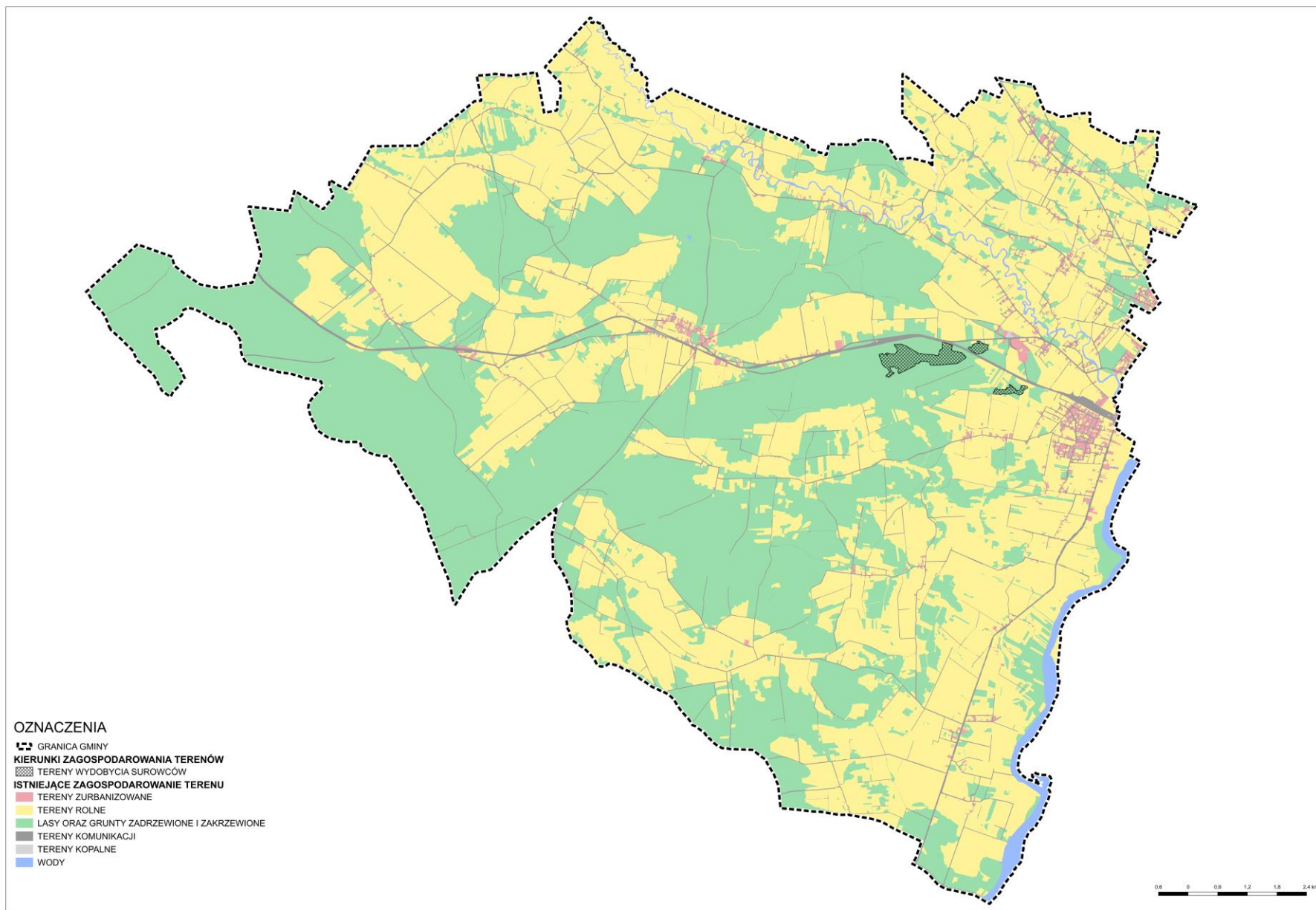
ponadto nastąpi:

- likwidacja pokrywy glebowej,
- ubytek terenów biologicznie czynnych,
- w trakcie eksploatacji niepokojone będą zwierzęta występujące na przedmiotowym terenie oraz w okolicy.

Wyeksploatowany obszar powinien być poddawany sukcesywnej rekultywacji, pozwoli to zniwelować skutki negatywnego oddziaływania na środowisko.

Zgodnie z ustaleniami projektu Studium prowadzenie eksploatacji kopaliny powinno odbywać się w gospodarczo uzasadnionych przypadkach, z racjonalnym ich wykorzystaniem, przy zastosowaniu środków ochrony przed negatywnym wpływem na środowisko, z podejmowaniem niezbędnych działań zmierzających do optymalizacji bezpieczeństwa wykonywanych w ramach koncesji prac ze szczególnym uwzględnieniem zapobiegania szkodom w środowisku i zapobiegania jego zanieczyszczeniu, następnie należy sukcesywnie prowadzić działania rekultywacyjne terenów poeksploatacyjnych i przywracać właściwy stan elementów środowiska przyrodniczego na tych obszarach.

Rysunek 11 Tereny wydobywania surowców na tle istniejącego zagospodarowania.

8.6 Prognozowany wpływ na komponenty środowiska w tym zdrowie i życie ludzi wynikające z kierunku zagospodarowania związanego z rozwojem infrastruktury

Zgodnie z projektem Studium sieci wodociągowej i kanalizacyjnej należy rozwijać w dalszym ciągu, zwiększając ich dostępność na nowych terenach inwestycyjnych wyznaczonych w kierunkach studium. Należy w dalszym ciągu rozbudowywać infrastrukturę techniczną gminy.

Na terenach, na których brak jest sieci wodociągowej i kanalizacyjnej, należy dopuścić stosowanie rozwiązań indywidualnych. Wobec sukcesywnego osiągnięcia maksymalnej przepustowości oraz dużego stopnia wyeksploatowania oczyszczalni ścieków, należy rozważyć jej modernizację lub budowę nowej oczyszczalni, obsługującej pozostały rejon gminy. Studium wskazuje lokalizację nowej stacji uzdatniania wody w miejscowości Antonie.

Zgodnie z projektem Studium głównym założeniem, wynikającym w szczególności z ograniczonych możliwości finansowania przez gminę systemów komunikacji i infrastruktury technicznej, było, aby tereny nowej zabudowy wyznaczać w miejscach dobrze skomunikowanych i już uzbrojonych. Analiza uwarunkowań w zakresie uzbrojenia w infrastrukturę techniczną wskazuje, że wszystkie nowo wyznaczone tereny znajdują się w sąsiedztwie już istniejących sieci wodociągowych i kanalizacyjnych (lub na terenach, na których stosowane są rozwiązania indywidualne w zakresie gospodarki wodno-ściekowej), przy wykształconych ciągach komunikacyjnych, co ogranicza konieczność ponoszenia przez gminę środków finansowych związanych z ewentualną rozbudową tych sieci oraz dróg.

Potencjalne oddziaływania na komponenty środowiska związane z rozwojem sieci uzbrojenia terenu:.

KOMPONENT ŚRODOWISKA	PROGNOZOWANE ODDZIAŁYWANIA	UWAGI
Etap realizacji inwestycji		
oddziaływanie na klimat akustyczny	pogorszenie warunków akustycznych (wzrost hałasu)	Oddziaływania te będą miały charakter krótkotrwały, obejmujący etap prowadzenia prac związanych z budową sieci. Zatem oddziaływanie inwestycji na etapie budowy na jakość środowiska będzie niewielkie.
oddziaływanie na powietrze atmosferyczne	<ul style="list-style-type: none"> wzrost zapylenia powietrza źródłem oddziaływania będą: <ul style="list-style-type: none"> - maszyny budowlane wykorzystywane przy budowie sieci kanalizacji sanitarnej i wodociągowej, - pojazdy transportujące materiały służące do budowy 	
wpływ na krajobraz	<ul style="list-style-type: none"> związany z zapleczem budowlanym, miejscem składowania materiałów, wykonywaniem wykopów oraz pracą sprzętu ciężkiego 	
oddziaływanie na wody podziemne	<ul style="list-style-type: none"> potencjalne zanieczyszczenia wody na skutek wycieków ropopochodnych źródłem zanieczyszczeń mogą być również spływy deszczowe i roztopowe z terenu budowy oraz wylukiwane zanieczyszczenia z materiałów używanych do budowy sieci kanalizacji sanitarnej i wodociągowej; ponadto nieodpowiednie składowanie materiałów budowlanych, niewłaściwa lokalizacja zaplecza budowy 	Jedynie w przypadku wystąpienia sytuacji awaryjnych tj. niekontrolowany wyciek paliwa z pracującego sprzętu ciężkiego czy też innych substancji chemicznych (farby, masy uszczelniające)
oddziaływanie na wody powierzchniowe	<ul style="list-style-type: none"> potencjalne zanieczyszczenie wód powierzchniowych powodowane przez: 	Hipotetycznie

KOMPONENT ŚRODOWISKA	PROGNOZOWANE ODDZIAŁYWANIA	UWAGI
	<ul style="list-style-type: none"> - spływy deszczowe i roztopowe z terenu budowy oraz wyfukiwane zanieczyszczenia z materiałów używanych do budowy sieci, - niewłaściwa lokalizacja zapleczy budowy bądź nieodpowiednio zorganizowane zaplecza sanitarne itp., - zanieczyszczenia wód substancjami chemicznymi (w szczególności ropopochodnymi) wyciekającymi z maszyn, np. w wyniku awarii. 	
przekształcenie powierzchni terenu	<ul style="list-style-type: none"> • zagęszczenie gleby na skutek ruchu ciężkich pojazdów • w wyniku prowadzenia prac budowlanych będą usuwane masy ziemne i nawierzchnia dróg 	
oddziaływanie na roślinność	<ul style="list-style-type: none"> • negatywny wpływ na stan drzew na skutek zagęszczenia gleby w przypadku, gdy ciężkie pojazdy zlokalizowane zostaną w zasięgu koron drzew. • ruch ciężkich pojazdów może być również źródłem uszkodzeń pni i gałęzi rosnących w pobliżu drzew 	W przypadku nieodpowiedniego lub braku zabezpieczenia drzew na okres prowadzenia prac budowlanych
oddziaływanie na zwierzęta	<ul style="list-style-type: none"> • hałas oraz obecność ludzi, pojazdów i maszyn płoszą zwierzęta, a pozbawiony roślinności pas terenu utrudnia ich migracje. 	
oddziaływanie na pobliskie obiekty budowlane	<ul style="list-style-type: none"> • pękanie murów budynków na skutek ruchu ciężkich pojazdów oraz pracy maszyn będących źródłem wibracji. 	Hipotetycznie
wpływ na dobra kultury	<ul style="list-style-type: none"> • hipotetycznie zniszczeniu ulec mogą dobra kultury ukryte w ziemi 	W przypadku braku wcześniejszego skrupulatnego rozpoznania archeologicznego
inne	<ul style="list-style-type: none"> • chwilowe utrudnienia w ruchu związane z dojazdem do poszczególnych posesji, • budowa powoduje trwałe zajęcie terenu pod trasę i czasowe pod drogi dojazdowe, place składowe i inne. Z terenów tych usuwana jest roślinność, giną drobne zwierzęta, usuwana jest wierzchnia warstwa gleby. 	
Etap eksploatacji inwestycji		
oddziaływania na klimat akustyczny	<ul style="list-style-type: none"> • Brak oddziaływania 	
oddziaływania na powierzchnię ziemi (ruchy masowe)	<ul style="list-style-type: none"> • Brak oddziaływania. Sieci zazwyczaj poprowadzone są w ciągu dróg lokalnych. 	
oddziaływania na wody powierzchniowe	<ul style="list-style-type: none"> • Nie przewiduje się negatywnego wpływu eksploatacji sieci na ujęcia wód podziemnych. • Poprawa jakości wód powierzchniowych poprzez odprowadzanie siecią kanalizacyjną ścieków komunalno-bytowych do oczyszczalni ścieków 	
oddziaływania na wody podziemne i gruntowe	<ul style="list-style-type: none"> • Poprawa jakości wód podziemnych i gruntowych poprzez odprowadzanie siecią kanalizacyjną ścieków komunalno-bytowych do gminnej oczyszczalni ścieków 	
oddziaływania na powietrze atmosferyczne i klimat	<ul style="list-style-type: none"> • Brak oddziaływania 	
oddziaływania na gleby	<ul style="list-style-type: none"> • Pogorszeniu ulegną własności retencyjne i filtracyjne gruntu. • Zmiany struktury gleby oraz jej składu chemicznego i biologicznego 	
oddziaływania na przyrodę ożywioną (flora i fauna,	<ul style="list-style-type: none"> • Brak oddziaływania 	

KOMPONENT ŚRODOWISKA	PROGNOZOWANE ODDZIAŁYWANIA	UWAGI
fragmentacja siedlisk)		
oddziaływania na krajobraz	<ul style="list-style-type: none"> • Brak oddziaływania 	

8.7 Prognozowany wpływ na komponenty środowiska w tym zdrowie i życie ludzi wynikające z kierunku zagospodarowania związanego z rozwojem komunikacji

Gmina posiada możliwości kształtowania układu drogowego jedynie w zakresie dróg o kategorii gminnej. Inwestycje w zakresie dróg krajowych, wojewódzkich i powiatowych nie należą do jej kompetencji. W odniesieniu do dróg gminnych studium jako główny kierunek ustala stałe, bieżące utrzymanie istniejących dróg wraz z doraźnymi remontami i modernizacjami, a także dostosowywaniem ich do zmieniającego się układu drogowego.

Określa się następujące kierunki rozwoju systemów komunikacji gminy:

- uwzględnienie w zapisach planów miejscowych ponadlokalnych inwestycji celu publicznego związanych z układem komunikacyjnym, poprzez zabezpieczenie terenów dla ich realizacji oraz uwzględnienie wymagań dla terenów sąsiadujących z tymi inwestycjami (np. w zakresie zgodnej z przepisami odległości zabudowy);
- dostosowanie w planach miejscowych klas technicznych dróg gminnych do możliwości technicznych ich realizacji wynikających z istniejącego zagospodarowania terenu;
- adaptacja i modernizacja istniejących dróg gminnych oraz budowa nowych dróg gminnych komunikujących tereny przeznaczone pod zabudowę.

Studium ustala możliwość realizacji na całym obszarze gminy tras pieszych, rowerowych i pieszorowerowych służących sportowi, rekreacji i wypoczynkowi.

W ramach inwestycji ponadlokalnych planowana jest **budowa obwodnicy Ostrołęki** – budowa południowej obwodnicy Ostrołęki, której fragment zlokalizowany ma być na terenie gminy, a także budowa zachodniej obwodnicy Ostrołęki. Orientacyjne przebiegi dróg zostały wskazane na rysunku studium. Analiza oddziaływania na środowisko planowanej inwestycji będzie odbywać się w ramach odrębnej procedury związanej z uzyskaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach przedsięwzięcia. Dla inwestycji zostanie opracowany raport oddziaływania na środowisko.

Potencjalne skutki oddziaływania przedsięwzięć drogowych na poszczególne komponenty środowiska:

KOMPONENT ŚRODOWISKA	PROGNOZOWANE ODDZIAŁYWANIA
Etap realizacji inwestycji	
oddziaływania na klimat akustyczny	<ul style="list-style-type: none"> • pogorszenie warunków akustycznych (wzrost hałasu)
oddziaływania na powietrze atmosferyczne	<ul style="list-style-type: none"> • wzrost zapylenia powietrza • źródłem oddziaływania będą: <ul style="list-style-type: none"> ⇒ maszyny budowlane wykorzystywane przy budowie drogi, ⇒ pojazdy transportujące materiały służące do budowy,

KOMPONENT ŚRODOWISKA	PROGNOZOWANE ODDZIAŁYWANIA
wpływ na krajobraz	<ul style="list-style-type: none"> • związany z zapleczem budowlanym, miejscem składowania materiałów, wykonywaniem wykopów oraz pracą sprzętu ciężkiego Oddziaływania te będą miały charakter krótkotrwały, obejmujący etap prowadzenia prac związanych z budową drogi. Zatem oddziaływanie inwestycji na etapie budowy na jakość środowiska będzie niewielkie.
oddziaływanie na wody podziemne	<ul style="list-style-type: none"> • wskutek prac budowlanych, niwelacji terenu może dojść do zakłócenia stosunków wodnych i zanieczyszczenia wód podziemnych, • potencjalne zanieczyszczenia wody na skutek wycieków ropopochodnych, • źródłem zanieczyszczeń mogą być również spływy deszczowe i roztopowe z terenu budowy oraz wypłukiwane zanieczyszczenia z materiałów używanych do budowy drogi; ponadto nieodpowiednie składowanie materiałów budowlanych, niewłaściwa lokalizacja zaplecza budowy Oddziaływania związane z zanieczyszczeniem wód mogą wystąpić jedynie w przypadku wystąpienia sytuacji awaryjnych tj. niekontrolowany wyciek paliwa z pracującego sprzętu ciężkiego czy też innych substancji chemicznych (farby, masy uszczelniające) wówczas może wystąpić znaczące zagrożenie dla komponentów środowiska.
oddziaływanie na wody powierzchniowe	<ul style="list-style-type: none"> • zanieczyszczenie wód powierzchniowych może zostać spowodowane powodowane przez: <ul style="list-style-type: none"> ⇒ spływy deszczowe i roztopowe z terenu budowy oraz wypłukiwane zanieczyszczenia z materiałów używanych do budowy drogi (np. z mas bitumicznych itp.), ⇒ nieodpowiednio składowane materiały budowlane oraz materiały stosowane w pracach nawierzchniowych, wykończeniowych i przy zabezpieczeniach antykorozyjnych, ⇒ niewłaściwa lokalizacja zapleczy budowy bądź nieodpowiednio zorganizowane zaplecza sanitarne itp., ⇒ zanieczyszczenia wód substancjami chemicznymi (w szczególności ropopochodnymi) wyciekającymi z maszyn, np. w wyniku awarii.
przekształcenie powierzchni terenu	<ul style="list-style-type: none"> • w miejscu dotychczas niezainwestowanym, nastąpi likwidacja wierzchniej warstwy pokrywy glebowej, zniszczenie poziomów glebowych, zmiana warunków wodno-powietrznych gleby, która zostanie w części zagospodarowana i przykryta nieprzepuszczalnymi materiałami (nawierzchni utwardzona). Ponadto pojawi się niebezpieczeństwo zanieczyszczenia gleb substancjami ropopochodnymi. • powierzchnia terenu może ulec znaczącym przekształceniom przez konieczność niwelacji terenu na potrzeby budowy drogi.
oddziaływanie na roślinność	<ul style="list-style-type: none"> • roślinność na terenie budowy dróg ulegnie całkowitemu zniszczeniu, • w sąsiedztwie planowanej budowy może pojawić negatywny wpływ na stan drzew na skutek zagęszczenia gleby, gdy ciężkie pojazdy zlokalizowane zostaną w zasięgu koron drzew (w przypadku nieodpowiedniego lub braku zabezpieczenia drzew na okres prowadzenia prac budowlanych).
oddziaływanie na zwierzęta	<ul style="list-style-type: none"> • hałas oraz obecność ludzi, pojazdów i maszyn płoszą zwierzęta, a pozbawiony roślinności pas terenu utrudnia ich migrację, • w wyniku usunięcia roślinności i warstwy próchnicznej gleby ginie duża część mało ruchliwych zwierząt (edafonu).
oddziaływanie na pobliskie obiekty budowlane	<ul style="list-style-type: none"> • pękanie murów budynków na skutek ruchu ciężkich pojazdów oraz pracy maszyn będących źródłem wibracji – hipotetycznie
wpływ na dobra kultury	<ul style="list-style-type: none"> • zniszczeniu ulec mogą dobra kultury ukryte w ziemi - w przypadku braku wcześniejszego skrupulatnego rozpoznania archeologicznego
inne	<ul style="list-style-type: none"> • chwilowe utrudnienia w ruchu związane z dojazdem do poszczególnych posesji, • budowa drogi powoduje trwałe zajęcie terenu pod trasę i czasowe pod drogi dojazdowe, place składowe. Z terenów tych usuwana jest roślinność, giną drobne zwierzęta, usuwana jest wierzchnia warstwa gleby.
Etap realizacji inwestycji	
oddziaływania na klimat akustyczny	<ul style="list-style-type: none"> • wzrost poziomu hałasu w rejonie nowobudowanych i rozbudowywanych dróg
oddziaływania na powierzchnię ziemi	<ul style="list-style-type: none"> • zmiany pokrycia powierzchni ziemi, • naruszenie i/lub zanieczyszczenie powierzchni ziemi i gleby (przykrycie materiałem nieprzepuszczalnym)
oddziaływania na środowisko gruntowo-wodne	<ul style="list-style-type: none"> • źródłem niekorzystnych oddziaływań bezpośrednio na wody powierzchniowe, a pośrednio na środowisko gruntowo-wodne i wody podziemne są zanieczyszczenia z: <ul style="list-style-type: none"> ⇒ rozchlapywania,

KOMPONENT ŚRODOWISKA	PROGNOZOWANE ODDZIAŁYWANIA
	<p>⇒ spływów deszczowych i roztopowych z nawierzchni drogi. Zanieczyszczenia te poprzez infiltrację mogą następnie przedostawać się do wód gruntowych oraz wglębnych.</p> <ul style="list-style-type: none"> • głównymi zanieczyszczeniami zawartymi w ściekach opadowych z dróg (w warunkach normalnej bezawaryjnej eksploatacji) są przede wszystkim: <ul style="list-style-type: none"> ⇒ zanieczyszczenia ropopochodne, ⇒ metale ciężkie, ⇒ chlorki, stosowane do zimowego utrzymania dróg. • Zanieczyszczenia ropopochodne nie stanowią realnego zagrożenia dla środowiska gruntowo-wodnego w warunkach normalnej (bezawaryjnej) eksploatacji dróg, ze względu na niskie stężenia.
oddziaływania na powietrze atmosferyczne i klimat – spaliny i pyły samochodowe	<ul style="list-style-type: none"> • o wielkości emisji produktów spalania paliw z transportu (przede wszystkim tlenki węgla, siarki i azotu, węglowodory alifatyczne, aromatyczne i policykliczne, cząstki stałe) decyduje w największym stopniu natężenie i płynność ruchu pojazdów, • realizacja inwestycji nie wpłynie w istotny sposób na zmiany poziomu emisji dwutlenku węgla oraz tlenków azotu. • należy jednocześnie oczekiwać podwyższonych (co nie znaczy, że nieakceptowanych) poziomów zanieczyszczenia w rejonach nowych dróg, gdzie dotychczasowe stężenia substancji emitowanych przez pojazdy były bardzo niewielkie, • zmiana topoklimatu (na mikroklimat wpływa zajęcie terenu i zmiany pokrycia powierzchni ziemi)
oddziaływania na gleby	<ul style="list-style-type: none"> • pogorszeniu ulegną własności retencyjne i filtracyjne gruntu, • zanieczyszczenie gleby, • zmiany struktury gleby oraz jej składu chemicznego i biologicznego
oddziaływania na przyrodę ożywioną (flora i fauna)	<p>Wpływ na florę</p> <ul style="list-style-type: none"> • kształtowane podczas budowy pobocza zajmowane są często przez roślinność synantropijną, o niewielkich wymaganiach siedliskowych, • zanieczyszczenie powietrza i zmiany topoklimatu wpływają na florę i faunę – w tym przypadku będą one nieznaczące, • zmiany struktury gleby oraz jej składu chemicznego i biologicznego wpływają na florę i faunę, <p>Wpływ na faunę</p> <ul style="list-style-type: none"> • oddziaływanie inwestycji drogowych na faunę sprowadza się do następujących istotnych aspektów: <ul style="list-style-type: none"> ⇒ tworzenie barier migracyjnych; ⇒ płoszenie zwierząt (hałas, światło, wibracje).
oddziaływania na krajobraz	<ul style="list-style-type: none"> • Na zmiany w krajobrazie i walory estetyczne drogi wpływają: <ul style="list-style-type: none"> ⇒ zmiany pokrycia powierzchni ziemi, zmiana ukształtowania terenu
oddziaływania na dobra kultury	<ul style="list-style-type: none"> • Ewentualna kolizja dróg z terenami i obiektami objętymi ochroną może doprowadzić między innymi do: <ul style="list-style-type: none"> ⇒ zniszczenia stanowisk archeologicznych. • W szczególności prace nad budową lub modernizacją dróg mogą mieć istotny wpływ na zasoby archeologiczne, gdy lokalizacja potencjalnych stanowisk badawczych nie jest precyzyjnie znana naukowcom.

8.8 Prognozowany wpływ na komponenty środowiska w tym zdrowie i życie ludzi wynikające z kierunku zagospodarowania: *Gazownictwo*

Zgodnie z projektem Studium podstawową inwestycją w zakresie tranzytu gazu na terenie gminy jest budowa stalowej sieci gazowej wysokiego ciśnienia DN 200 o maksymalnym ciśnieniu roboczym 5,5 MPa, która ma biec wzdłuż trasy istniejącej sieci gazowej DN 100. W miejscowych planach zagospodarowania należy ustalić szerokość strefy kontrolowanej zgodnie z przepisami odrębnymi.

Należy ponadto rozwijać rozdzielczą sieć gazową w ramach gazyfikacji gminy. Podstawowym kierunkiem w zakresie zaopatrzenia w gaz jest zapewnienie możliwości dostaw gazu ziemnego do

wszystkich wsi gminy. Dostęp do sieci gazowej może mieć znaczenie dla lokalizowania niektórych gałęzi przemysłu. Ma to ogromne znaczenie dla nowo wyznaczanych w studium terenów zabudowy produkcyjno-usługowych. Dla nowych gazociągów należy ustalić stosowne strefy kontrolowane w odległościach zgodnych z przepisami odrębnymi. W granicach stref należy ustalić ograniczenia w zagospodarowaniu zgodnie z przepisami odrębnymi.

Potencjalne skutki oddziaływania przedsięwzięć gazowych na poszczególne komponenty środowiska:

KOMPONENT ŚRODOWISKA	PROGNOZOWANE ODDZIAŁYWANIA	UWAGI
Etap realizacji		
Hałas	<ul style="list-style-type: none"> Emisja hałasu z maszyn budowlanych. 	<p>Po zakończeniu prac montażowych i rekultywacyjnych pas montażowy przywracany jest do poprzedniego użytkowania. Nie dotyczy to jedynie obszarów leśnych, co wynika z zakazu wprowadzania drzew w pasie o szerokości do kilku metrów od osi rurociągu. Cały pas montażowy gazociągu staje się strefą antropogenicznie zaburzoną, w której poszczególne elementy środowiska przyrodniczego uległy mniejszym lub większym zakłóceniom.</p>
Zmiana przeznaczenia terenu	<ul style="list-style-type: none"> Wprowadzenie strefy kontrolowanej i zapewnienie dostępności komunikacyjnej. 	
Flora	<ul style="list-style-type: none"> Usunięcie roślinności z całego terenu przeznaczonego na prace (pasek terenu o długości równej długości rurociągu i szerokości zależnej od jego średnicy) Roślinność poza tym pasem nie powinna ucierpieć wskutek budowy. Podczas prac budowlanych w obrębie pasa montażowego może dojść do zagęszczenia głębszych warstw ziemi. 	
Fauna	<ul style="list-style-type: none"> Płoszenie zwierząt przez hałas maszyn budowlanych i obecność ludzi. Bardziej wrażliwe gatunki ssaków i ptaków mogą opuszczać tereny w sąsiedztwie prac. W wyniku usunięcia roślinności i warstwy próchnicznej gleby ginie duża część mało ruchliwych zwierząt. 	
Gleba	<ul style="list-style-type: none"> Możliwość wycieku płynów (np. paliwa) w pasach montażowych. Zanieczyszczenie gleby substancjami ropopochodnymi jest szczególnie niebezpieczne dla gleb ubogich w materię organiczną. Przyczyną pogorszenia żyzności gleby jest zaburzenie jej struktury i składu podczas prac budowlanych. Zagęszczenie gleby przez znaczny ciężar hałd humusu, urządzeń i pojazdów. Po zakończeniu prac podejmowane są działania służące doprowadzeniu plonowania roślin użytkowych do stanu sprzed budowy. Niemniej nieznaczne obniżenie plonowania roślin może trwać przez kilka lat po zakończeniu prac. 	
Rzeźba terenu	<ul style="list-style-type: none"> Montaż i eksploatacja rurociągu nie wiąże się z reguły z przekształcaniem rzeźby terenu. Wystąpić może jedynie wyrównywanie rzeźby polegające na ścinaniu szczytów wzgórz i wypełnianiu dolin. Przyczyną tego są ograniczone możliwości wyginania rurociągu. Zniszczenie struktury wierzchniej warstwy pokrywy glebowej. 	
Wody powierzchniowe	<ul style="list-style-type: none"> Zmiany odpływu oraz spiętrzanie wód powodowane pracami, mogą stwarzać zagrożenie erozją boczną i wgłębnią cieków oraz przerzutami ich koryt. W obrębie większych cieków zazwyczaj stosowana jest metoda bezwykopowa (np. przewiert pod dnem cieku). 	
Wody podziemne	<ul style="list-style-type: none"> Podczas pracy maszyn i pojazdów może dochodzić do wycieku płynów. Wrażliwość wód podziemnych na takie zanieczyszczenia zależy od głębokości występowania warstw wodonośnych, zdolności adsorpcyjnych pokrywy glebowej oraz ilości i rodzaju zanieczyszczeń. Najbardziej podatne na zanieczyszczenia są płytkie wody gruntowe towarzyszące glebom piaszczystym. Ewentualne obniżanie poziomu wód gruntowych. 	
Klimat	<ul style="list-style-type: none"> Istnienie rurociągu w żaden sposób nie wpływa na procesy pogodotwórcze i mezoklimat. Na etapie budowy wszelka roślinność zostaje usunięta. Trwałe usunięcie drzew powoduje zmianę cyrkulacji powietrza związaną ze wzmożonym 	

	<p>jego przepływem powstałą przecinką.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Podczas budowy stan aerosanitarny powietrza pogarszają spaliny pracujących na budowie maszyn i pojazdów. Nie jest to jednak oddziaływanie znaczące, ponieważ na danym odcinku trwa jedynie kilka-kilkanaście tygodni. 	
Etap eksploatacji		
Krajobraz	<ul style="list-style-type: none"> • Na etapie eksploatacji rurociąg w niewielkim stopniu wpływa na walory krajobrazowe. • Kilka lat po zakończeniu rekultywacji trasa jego przebiegu nie powinna być widoczna w terenie, ponieważ przykrywająca rurociąg warstwa ziemi umożliwia rozwój roślinności. • Jedynymi elementami zakłócającymi krajobraz będą obiekty kubaturowe (np. tłocznie, stacje redukcyjno-pomiarowe), przejścia przez tereny zadrzewione, a w przypadku gazociągu także żółte słupki znacznikowe. 	
Flora	<ul style="list-style-type: none"> • Po zakończeniu prac roślinność jest ponownie wprowadzana na obszarze pasa montażowego. W perspektywie długoterminowej zdecydowana większość zbiorowisk, które uległy negatywnemu oddziaływowaniu, powinna być w stanie się odnowić i odzyskać utracone funkcje. Wyjątek stanowią zadrzewienia, których nie można wprowadzać w tzw. strefie kontrolowanej o szerokości zależnej od rodzaju transportowanej substancji, średnicy rurociągu i ciśnienia roboczego. 	
Fauna	<ul style="list-style-type: none"> • Podczas eksploatacji rurociągu negatywne oddziaływanie na poszczególne grupy zwierząt zależy od ich wymagań w stosunku do środowiska, reakcji na zakłócenia oraz stopnia zaburzenia biotopów. Pośrednie skutki są spowodowane np. ograniczeniem możliwości znalezienia schronienia, czy swobodnej migracji. 	
Tereny rolne	<ul style="list-style-type: none"> • Po zakończeniu budowy tereny nad gazociągiem - rolne, łąki, pastwiska mogą być użytkowane w sposób dotychczasowy tzn. rolniczo z zastrzeżeniem zakazu trwałych nasadzeń (drzew i krzewów) w strefie kontrolowanej. • Na większości odcinków strefy kategoria pokrycia terenu będzie taka sama jak na terenach bezpośrednio z nią sąsiadujących. Na odcinkach tych zajdą oczywiście pewne zmiany strukturalne i funkcjonalne np. składu granulometrycznego i struktury gleb, jednak nie na tyle duże, żeby doprowadzić do zmiany kategorii pokrycia terenu. 	
Zanieczyszczenie powietrza atmosferycznego	<ul style="list-style-type: none"> • Możliwym zagrożeniem dla powietrza atmosferycznego oraz gleb może być sieć gazociągów wysokoprężnych, które mają charakter tranzytowy. Niekontrolowany wyciek gazu spowodować może skażenie powietrza a także gleby, ogromne szkody może także przynieść wybuch czy pożar wraz z wszelkimi negatywnymi skutkami dla środowiska naturalnego (hipotetyczne). 	
Klimat	<ul style="list-style-type: none"> • Istnienie rurociągu w żaden sposób nie wpływa na procesy pogodotwórcze i mezoklimat. • Trwałe usunięcie drzew powoduje zmianę cyrkulacji powietrza związaną ze wzmożonym jego przepływem powstałą przecinką. 	
Wody podziemne	<ul style="list-style-type: none"> • W czasie eksploatacji, wzdłuż ścianek rurociągu następuje odpływ wód. Zasypanie wykopu innym materiałem (np. piaskiem) bądź wbudowanie właściwej gleby z mniejszą gęstością wzmaga ten proces. Przepływ wód wzdłuż rurociągu deformuje stosunki wodne prowadząc do zmiany kierunku przepływu wód gruntowych. Szczególnie niekorzystny wpływ występuje na terenach o wysokim poziomie wód gruntowych. 	
Poważne awarie	<ul style="list-style-type: none"> • Uszkodzenie, rozszczelnienie instalacji, • Zagrożenie wybuchem może być spowodowane próbą wykonania nawiertu w gazociągu. 	Hipotetyczne

8.9 Prognozowany wpływ na obszary chronione

Obszar Natura 2000: Dolina Dolnej Narwi PLB 140014, Dolina Omulwi i Płodownicy PLB 140005

Projekt Studium utrzymuje dotychczasowe kierunki zagospodarowania terenu oraz tereny wyznaczone w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. Sprzyja to przeciwdziałaniu rozpraszaniu zabudowy, co minimalizuje antropopresję i ograniczenie dostępności siedlisk dla chronionych gatunków. Zmiany w stosunku do obecnie obowiązujących miejscowych planów obejmują głównie uzupełnienie zabudowy w obrębie istniejących zabudowań lub objęcie ustaleniami terenów już zagospodarowanych – zmiany te przedstawiono na poniższych Rysunkach 12 i 13. Zmiany te nie kolidują z celami ochrony obszarów Natura 2000.

Przez ww. obszary Natura 2000 planowany jest przebieg **obwodnicy Ostrołęki**, co stanowi inwestycję celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym. W przypadku realizacji przedmiotowej inwestycji przeprowadzana ocena oddziaływania na środowisko powinna uwzględniać ocenę oddziaływania na obszary Natura 2000 i cele ich ochrony oraz wskazać środki minimalizujące potencjalne negatywne oddziaływania związane zarówno z etapem realizacji inwestycji, jak i jej eksploatacji.

Poniżej w tabelach wymieniono gatunki stanowiące przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 wraz opisem istniejących i potencjalnych zagrożeń według PZO, oceniono możliwość wystąpienia wymienionych zagrożeń w związku z realizacją ustaleń projektu Studium. Do analizy wykorzystano inwentaryzacje przyrodnicze wykonane dla potrzeb opracowania planów zadań ochronnych dla ww. obszarów Natura 2000, prowadzone w 2014 r. oraz w latach wcześniejszych.

Obszar Natura 2000 Dolina Dolnej Narwi PLB 140014

Lp.	Przedmiot ochrony	Zagrożenia		Prognozowane oddziaływania
		Istniejące	Potencjalne	
1	A036 Łabędź niemy <i>Cygnus olor</i>	brak	E01.04 Inne typy zabudowy D02.01.01 Napowietrzne linie energetyczne i telefoniczne H01 Zanieczyszczenia wód powierzchniowych	Podczas inwentaryzacji zidentyfikowano stanowiska gatunku na terenie gminy Olszewo-Borki. Nie prognozuje się wystąpienia wymienionych zagrożeń w związku z realizacją ustaleń zawartych w projekcie Studium. Projekt nie wyznacza kierunków zainwestowania w obrębie zidentyfikowanych stanowisk gatunku. Ustalenia projektu Studium przeciwdziałają rozpraszaniu zabudowy skupiając ją na wyznaczonych do tego obszarach rozwijającej się już zabudowy w tym objętych już obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, co ograniczy zajmowanie siedlisk gatunku.
2	A043 Gęgawa <i>Anser anser</i>	brak	E01.04 Inne typy zabudowy A02 Zmiana sposobu uprawy A04.03 Zarzucenie pasterstwa, brak wypasu A03.03 Zaniechanie/brak koszenia F02.03 Wędkarstwo K03.04 Drapieżnictwo F03.01 Polowanie	Podczas inwentaryzacji nie zidentyfikowano stanowisk gatunku na terenie gminy Olszewo-Borki. Nie prognozuje się wystąpienia wymienionych zagrożeń w związku z realizacją ustaleń zawartych w projekcie Studium. Ustalenia projektu Studium przeciwdziałają

Lp.	Przedmiot ochrony	Zagrożenia		Prognozowane oddziaływania
			D02.01.01 Napowietrzne linie energetyczne i telefoniczne G.01.05 Lotnictwo, szybownictwo, paralotniarstwo, baloniarstwo	rozpraszaniu zabudowy skupiając ją na wyznaczonych do tego obszarach rozwijającej się już zabudowy w tym objętych już obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, co ograniczy zajmowanie siedlisk gatunku.
3	A051 Krakwa <i>Anas strepera</i>	brak	G01 Sporty i różne formy czynnego wypoczynku i rekreacji uprawiane w plenerze F02.03 Wędkarstwo E01.04 Inne typy zabudowy F03.01 Polowanie G.01.05 Lotnictwo, szybownictwo, paralotniarstwo, baloniarstwo D02.01.01 Napowietrzne linie energetyczne i telefoniczne K03.04 Drapieżnictwo	Podczas inwentaryzacji nie zidentyfikowano stanowisk gatunku na terenie gminy Olszewo-Borki. Nie prognozuje się wystąpienia wymienionych zagrożeń w związku z realizacją ustaleń zawartych w projekcie Studium. Ustalenia projektu Studium przeciwdziałają rozpraszaniu zabudowy skupiając ją na wyznaczonych do tego obszarach rozwijającej się już zabudowy w tym objętych już obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, co ograniczy zajmowanie siedlisk gatunku.
4	A052 Cyranecka <i>Anas crecca</i>	brak	G01 Sporty i różne formy czynnego wypoczynku i rekreacji uprawiane w plenerze F02.03 Wędkarstwo G.01.05 Lotnictwo, szybownictwo, paralotniarstwo, baloniarstwo D02.01.01 Napowietrzne linie energetyczne i telefoniczne E01.04 Inne typy zabudowy F03.01 Polowanie K03.04 Drapieżnictwo	Podczas inwentaryzacji nie zidentyfikowano stanowisk gatunku na terenie gminy Olszewo-Borki. Nie prognozuje się wystąpienia wymienionych zagrożeń w związku z realizacją ustaleń zawartych w projekcie Studium. Ustalenia projektu Studium przeciwdziałają rozpraszaniu zabudowy skupiając ją na wyznaczonych do tego obszarach rozwijającej się już zabudowy w tym objętych już obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, co ograniczy zajmowanie siedlisk gatunku.
5	A055 Cyranka <i>Anas querquedula</i>	A04.03 Zarzucenie pasterstwa, brak wypasu A03.03 Zaniechanie/brak koszenia K03.04 Drapieżnictwo	F03.01 Polowanie E01.04 Inne typy zabudowy J02.04.02 Brak zalewania G01 Sporty i różne formy czynnego wypoczynku i rekreacji uprawiane w plenerze D02.01.01 Napowietrzne linie energetyczne i telefoniczne G.01.05 Lotnictwo, szybownictwo, paralotniarstwo, baloniarstwo D01.02 Drogi, autostrady	Podczas inwentaryzacji nie zidentyfikowano stanowisk gatunku na terenie gminy Olszewo-Borki. Nie prognozuje się wystąpienia wymienionych zagrożeń w związku z realizacją ustaleń zawartych w projekcie Studium. Ustalenia projektu Studium przeciwdziałają rozpraszaniu zabudowy skupiając ją na wyznaczonych do tego obszarach rozwijającej się już zabudowy w tym objętych już obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, co ograniczy zajmowanie siedlisk gatunku.
6	A056 Płaskonos <i>Anas clypeata</i>	A04.03 Zarzucenie pasterstwa, brak wypasu A03.03 Zaniechanie/brak koszenia K03.04 Drapieżnictwo	F03.01 Polowanie E01.04 Inne typy zabudowy J02.04.02 Brak zalewania D02.01.01 Napowietrzne linie energetyczne i telefoniczne G.01.05 Lotnictwo, szybownictwo, paralotniarstwo, baloniarstwo G01 Sporty i różne formy czynnego wypoczynku i rekreacji uprawiane w plenerze D01.02 Drogi, autostrady	Podczas inwentaryzacji nie zidentyfikowano stanowisk gatunku na terenie gminy Olszewo-Borki. Nie prognozuje się wystąpienia wymienionych zagrożeń w związku z realizacją ustaleń zawartych w projekcie Studium. Ustalenia projektu Studium przeciwdziałają rozpraszaniu zabudowy skupiając ją na wyznaczonych do tego obszarach rozwijającej się już zabudowy w tym objętych już obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, co ograniczy zajmowanie siedlisk gatunku.
7	A067 Gągoł <i>Bucephala clangula</i>	brak	F02.03 Wędkarstwo B02.02 Wycinka lasu E01.04 Inne typy zabudowy H01 Zanieczyszczenia wód powierzchniowych G.01.05 Lotnictwo, szybownictwo, paralotniarstwo, baloniarstwo D02.01.01 Napowietrzne linie	Podczas inwentaryzacji nie zidentyfikowano stanowisk gatunku na terenie gminy Olszewo-Borki. Nie prognozuje się wystąpienia wymienionych zagrożeń w związku z realizacją ustaleń zawartych w projekcie Studium. Ustalenia projektu Studium przeciwdziałają

Lp.	Przedmiot ochrony	Zagrożenia		Prognozowane oddziaływania
			energetyczne i telefoniczne G01.01 Żeglarstwo	rozpraszaniu zabudowy skupiając ją na wyznaczonych do tego obszarach rozwijającej się już zabudowy w tym objętych już obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, co ograniczy zajmowanie siedlisk gatunku.
8	A070 Nurogęś <i>Mergus merganser</i>	brak	F02.03 Wędkarstwo B02.02 Wycinka lasu E01.04 Inne typy zabudowy G.01.05 Lotniarstwo, szybownictwo, paralotniarstwo, baloniarstwo D02.01.01 Napowietrzne linie energetyczne i telefoniczne H01 Zanieczyszczenia wód powierzchniowych G01.01 Żeglarstwo	Podczas inwentaryzacji nie zidentyfikowano stanowisk gatunku na terenie gminy Olszewo-Borki. Nie prognozuje się wystąpienia wymienionych zagrożeń w związku z realizacją ustaleń zawartych w projekcie Studium. Ustalenia projektu Studium przeciwdziałają rozpraszaniu zabudowy skupiając ją na wyznaczonych do tego obszarach rozwijającej się już zabudowy w tym objętych już obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, co ograniczy zajmowanie siedlisk gatunku.
9	A081 Błotniak stawowy <i>Circus aeruginosus</i>	brak	E01.04 Inne typy zabudowy F02.03 Wędkarstwo A04.03 Zarzucenie pasterstwa, brak wypasu A03.03 Zaniechanie/brak koszenia G.01.05 Lotniarstwo, szybownictwo, paralotniarstwo, baloniarstwo G01 Sporty i różne formy czynnego wypoczynku i rekreacji uprawiane w plenerze	Podczas inwentaryzacji zidentyfikowano stanowiska gatunku na terenie gminy Olszewo-Borki. Nie prognozuje się wystąpienia wymienionych zagrożeń w związku z realizacją ustaleń zawartych w projekcie Studium. Projekt nie wyznacza kierunków zainwestowania w obrębie zidentyfikowanych stanowisk gatunku. Ustalenia projektu Studium przeciwdziałają rozpraszaniu zabudowy skupiając ją na wyznaczonych do tego obszarach rozwijającej się już zabudowy w tym objętych już obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, co ograniczy zajmowanie siedlisk gatunku.
10	A409 Cietrzew <i>Tetrao tetrix</i>	Nie zidentyfikowano zagrożeń ze względu na planowane usunięcie gatunku ze standardowego formularza danych spowodowane brakiem stwierdzeń gatunku w obszarze po wstąpieniu Polski do Unii Europejskiej.		Podczas inwentaryzacji nie zidentyfikowano stanowisk gatunku na terenie gminy Olszewo-Borki. Nie prognozuje się wystąpienia wymienionych zagrożeń w związku z realizacją ustaleń zawartych w projekcie Studium. Ustalenia projektu Studium przeciwdziałają rozpraszaniu zabudowy skupiając ją na wyznaczonych do tego obszarach rozwijającej się już zabudowy w tym objętych już obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, co ograniczy zajmowanie siedlisk gatunku
11	A119 Kropiatka <i>Porzana porzana</i>	brak	J02.04.02 Brak zalewania A03.03 Zaniechanie/brak koszenia A02 Zmiana sposobu uprawy	Podczas inwentaryzacji nie zidentyfikowano stanowisk gatunku na terenie gminy Olszewo-Borki. Nie prognozuje się wystąpienia wymienionych zagrożeń w związku z realizacją ustaleń zawartych w projekcie Studium. Ustalenia projektu Studium przeciwdziałają rozpraszaniu zabudowy skupiając ją na wyznaczonych do tego obszarach rozwijającej się już zabudowy w tym objętych już obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, co ograniczy zajmowanie siedlisk gatunku.
12	A122 Derkacz <i>Crex crex</i>	J02.01 Zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie - ogólnie	A03.01 Intensywne koszenie lub intensyfikacja A03.03 Zaniechanie/brak koszenia A02 Zmiana sposobu uprawy D01.02 Drogi, autostrady	Podczas inwentaryzacji zidentyfikowano stanowiska gatunku na terenie gminy Olszewo-Borki. Nie prognozuje się wystąpienia wymienionych zagrożeń w związku z realizacją ustaleń zawartych w projekcie

Lp.	Przedmiot ochrony	Zagrożenia		Prognozowane oddziaływania
				<p>Studium. Projekt nie wyznacza kierunków zainwestowania w obrębie zidentyfikowanych stanowisk gatunku. Poza dwoma miejscami, w obrębie których obowiązują miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego. Ustalenia projektu Studium przeciwdziałają rozpraszaniu zabudowy skupiając ją na wyznaczonych do tego obszarach rozwijającej się już zabudowy w tym objętych już obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, co ograniczy zajmowanie siedlisk gatunku.</p>
13	A127 Żuraw <i>Grus grus</i>	brak	<p>J02.04.02 Brak zalewania E01.04 Inne typy zabudowy G.01.05 Lotnictwo, szybownictwo, paralotniarstwo, baloniarstwo G01 Sporty i różne formy czynnego wypoczynku i rekreacji uprawiane w plenerze</p>	<p>Podczas inwentaryzacji zidentyfikowano stanowiska gatunku na terenie gminy Olszewo-Borki. Nie prognozuje się wystąpienia wymienionych zagrożeń w związku z realizacją ustaleń zawartych w projekcie Studium. Projekt nie wyznacza kierunków zainwestowania w obrębie zidentyfikowanych stanowisk gatunku. Ustalenia projektu Studium przeciwdziałają rozpraszaniu zabudowy skupiając ją na wyznaczonych do tego obszarach rozwijającej się już zabudowy w tym objętych już obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, co ograniczy zajmowanie siedlisk gatunku.</p>
14	A133 Kulon <i>Burhinus oedicnemus</i>	<p>E01.04 Inne typy zabudowy G01 Sporty i różne formy czynnego wypoczynku i rekreacji uprawiane w plenerze F02.03 Wędkarstwo K02 Ewolucja biocenotyczna, sukcesja</p>	<p>G01.03 Pojazdy zmotoryzowane K03.04 Drapieżnictwo G.01.05 Lotnictwo, szybownictwo, paralotniarstwo, baloniarstwo B01 Zalesianie terenów otwartych</p>	<p>Podczas inwentaryzacji nie zidentyfikowano stanowisk gatunku na terenie gminy Olszewo-Borki. Nie prognozuje się wystąpienia wymienionych zagrożeń w związku z realizacją ustaleń zawartych w projekcie Studium. Ustalenia projektu Studium przeciwdziałają rozpraszaniu zabudowy skupiając ją na wyznaczonych do tego obszarach rozwijającej się już zabudowy w tym objętych już obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, co ograniczy zajmowanie siedlisk gatunku.</p>
15	A136 Sieweczka rzeczna <i>Charadrius dubius</i>	<p>F02.03 Wędkarstwo G01 Sporty i różne formy czynnego wypoczynku i rekreacji uprawiane w plenerze K03.04 Drapieżnictwo K02 Ewolucja biocenotyczna, sukcesja</p>	<p>E01.04 Inne typy zabudowy B01 Zalesianie terenów otwartych J02.05 Modyfikowanie funkcjonowania wód -ogólnie G.01.05 Lotnictwo, szybownictwo, paralotniarstwo, baloniarstwo C01.01 Wydobywanie piasku i żwiru</p>	<p>Podczas inwentaryzacji nie zidentyfikowano stanowisk gatunku na terenie gminy Olszewo-Borki. Nie prognozuje się wystąpienia wymienionych zagrożeń w związku z realizacją ustaleń zawartych w projekcie Studium. Ustalenia projektu Studium przeciwdziałają rozpraszaniu zabudowy skupiając ją na wyznaczonych do tego obszarach rozwijającej się już zabudowy w tym objętych już obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, co ograniczy zajmowanie siedlisk gatunku.</p>
16	A137 Sieweczka obrożna <i>Charadrius hiaticula</i>	<p>F02.03 Wędkarstwo G01 Sporty i różne formy czynnego wypoczynku i rekreacji uprawiane w plenerze K03.04 Drapieżnictwo K02 Ewolucja biocenotyczna, sukcesja</p>	<p>G.01.05 Lotnictwo, szybownictwo, paralotniarstwo, baloniarstwo E01.04 Inne typy zabudowy B01 Zalesianie terenów otwartych C01.01 Wydobywanie piasku i żwiru</p>	<p>Podczas inwentaryzacji nie zidentyfikowano stanowisk gatunku na terenie gminy Olszewo-Borki. Nie prognozuje się wystąpienia wymienionych zagrożeń w związku z realizacją ustaleń zawartych w projekcie Studium. Ustalenia projektu Studium przeciwdziałają rozpraszaniu zabudowy skupiając ją na wyznaczonych do tego obszarach rozwijającej się już zabudowy w tym objętych już obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, co</p>

Lp.	Przedmiot ochrony	Zagrożenia		Prognozowane oddziaływania
				ograniczy zajmowanie siedlisk gatunku.
17	A151 Batalion <i>Philomachus pugnax</i> (populacja lęgowa)	K03.04 Drapieżnictwo G01 Sporty i różne formy czynnego wypoczynku i rekreacji uprawiane w plenerze F02.03 Wędkarstwo A04.03 Zarzucenie pasterstwa, brak wypasu A03.03 Zaniechanie/brak koszenia	G.01.05 Lotniarstwo, szybownictwo, paralotniarstwo, baloniarstwo D01.02 Drogi, autostrady	Podczas inwentaryzacji nie zidentyfikowano stanowisk gatunku na terenie gminy Olszewo-Borki. Nie prognozuje się wystąpienia wymienionych zagrożeń w związku z realizacją ustaleń zawartych w projekcie Studium. Ustalenia projektu Studium przeciwdziałają rozpraszaniu zabudowy skupiając ją na wyznaczonych do tego obszarach rozwijającej się już zabudowy w tym objętych już obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, co ograniczy zajmowanie siedlisk gatunku.
18	A151 Batalion <i>Philomachus pugnax</i> (populacja migrująca)	brak	J02.04.02 Brak zalewania A04.03 Zarzucenie pasterstwa, brak wypasu A03.03 Zaniechanie/brak koszenia A02 Zmiana sposobu uprawy D02.01.01 Napowietrzne linie energetyczne i telefoniczne G.01.05 Lotniarstwo, szybownictwo, paralotniarstwo, baloniarstwo D01.02 Drogi, autostrady	Podczas inwentaryzacji nie zidentyfikowano stanowisk gatunku na terenie gminy Olszewo-Borki. Nie prognozuje się wystąpienia wymienionych zagrożeń w związku z realizacją ustaleń zawartych w projekcie Studium. Ustalenia projektu Studium przeciwdziałają rozpraszaniu zabudowy skupiając ją na wyznaczonych do tego obszarach rozwijającej się już zabudowy w tym objętych już obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, co ograniczy zajmowanie siedlisk gatunku.
19	A153 Kszyk <i>Gallinago gallinago</i>	brak	E01.04 Inne typy zabudowy G.01.05 Lotniarstwo, szybownictwo, paralotniarstwo, baloniarstwo D02.01.01 Napowietrzne linie energetyczne i telefoniczne J02.04.02 Brak zalewania	Podczas inwentaryzacji nie zidentyfikowano stanowisk gatunku na terenie gminy Olszewo-Borki. Nie prognozuje się wystąpienia wymienionych zagrożeń w związku z realizacją ustaleń zawartych w projekcie Studium. Ustalenia projektu Studium przeciwdziałają rozpraszaniu zabudowy skupiając ją na wyznaczonych do tego obszarach rozwijającej się już zabudowy w tym objętych już obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, co ograniczy zajmowanie siedlisk gatunku.
20	A154 Dubelt <i>Gallinago media</i>	A04.03 Zarzucenie pasterstwa, brak wypasu G01 Sporty i różne formy czynnego wypoczynku i rekreacji uprawiane w plenerze	K03.04 Drapieżnictwo B01 Zalesianie terenów otwartych E01.04 Inne typy zabudowy D01.02 Drogi, autostrady	Podczas inwentaryzacji nie zidentyfikowano stanowisk gatunku na terenie gminy Olszewo-Borki. Nie prognozuje się wystąpienia wymienionych zagrożeń w związku z realizacją ustaleń zawartych w projekcie Studium. Ustalenia projektu Studium przeciwdziałają rozpraszaniu zabudowy skupiając ją na wyznaczonych do tego obszarach rozwijającej się już zabudowy w tym objętych już obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, co ograniczy zajmowanie siedlisk gatunku.
21	A156 Rycyk <i>Limosa limosa</i>	K03.04 Drapieżnictwo A04.03 Zarzucenie pasterstwa, brak wypasu A03.01 Intensywne koszenie lub intensyfikacja G01 Sporty i różne formy czynnego wypoczynku i rekreacji uprawiane w plenerze F02.03 Wędkarstwo A03.03 Zaniechanie/brak koszenia J02.01 Zасыpywanie	G.01.05 Lotniarstwo, szybownictwo, paralotniarstwo, baloniarstwo D02.01.01 Napowietrzne linie energetyczne i telefoniczne E01.04 Inne typy zabudowy D01.02 Drogi, autostrady	Podczas inwentaryzacji nie zidentyfikowano stanowisk gatunku na terenie gminy Olszewo-Borki. Nie prognozuje się wystąpienia wymienionych zagrożeń w związku z realizacją ustaleń zawartych w projekcie Studium. Ustalenia projektu Studium przeciwdziałają rozpraszaniu zabudowy skupiając ją na wyznaczonych do tego obszarach rozwijającej się już zabudowy w tym objętych już obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, co

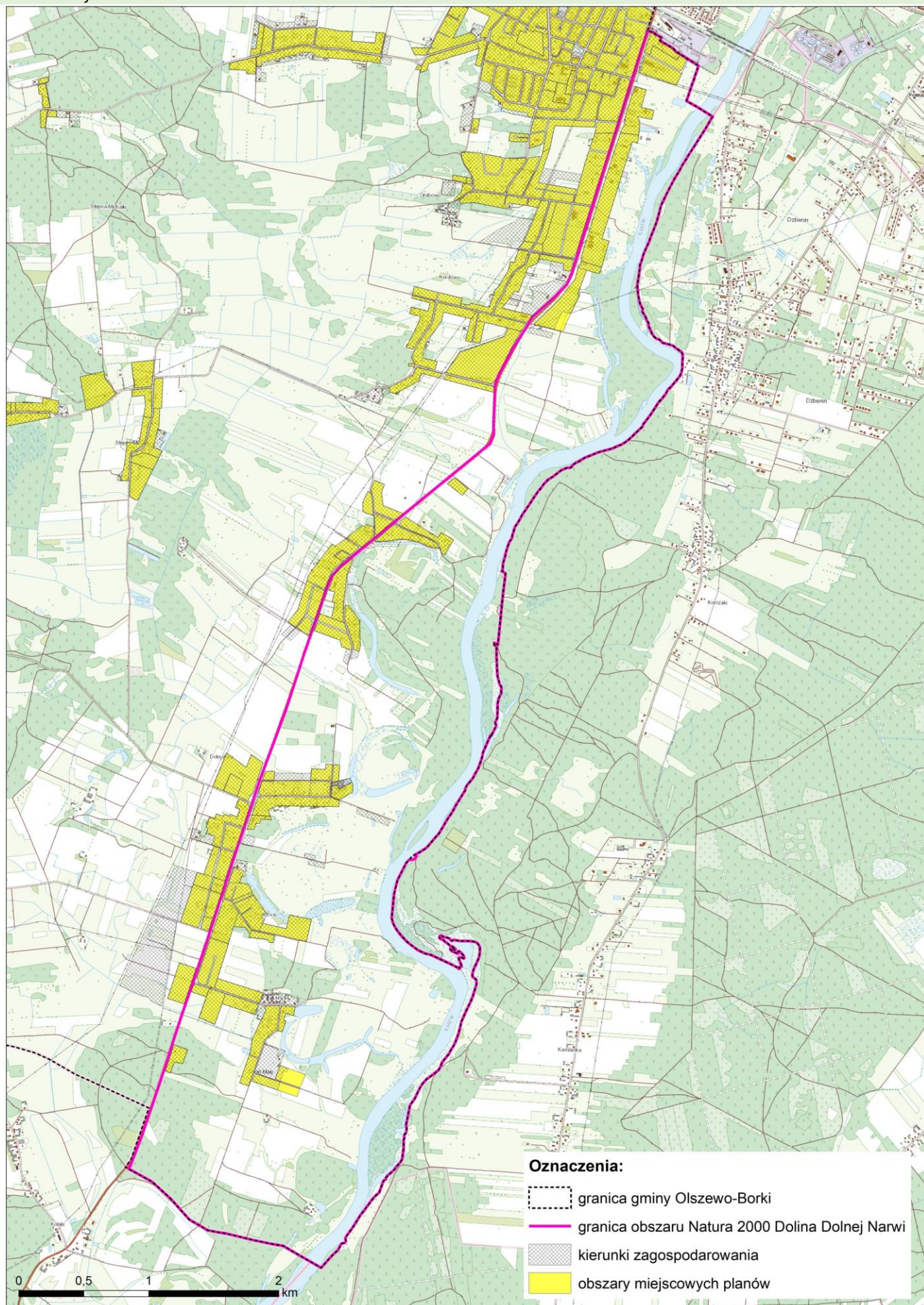
Lp.	Przedmiot ochrony	Zagrożenia		Prognozowane oddziaływania
		terenu, melioracje i osuszanie - ogólnie		ograniczy zajmowanie siedlisk gatunku.
22	A160 Kulik wielki <i>Numenius arquata</i>	Nie zidentyfikowano zagrożeń ze względu na planowane usunięcie gatunku ze standardowego formularza danych spowodowane brakiem stwierdzeń gatunku w obszarze po wstąpieniu Polski do Unii Europejskiej.		Podczas inwentaryzacji nie zidentyfikowano stanowisk gatunku na terenie gminy Olszewo-Borki. Nie prognozuje się wystąpienia wymienionych zagrożeń w związku z realizacją ustaleń zawartych w projekcie Studium. Ustalenia projektu Studium przeciwdziałają rozpraszaniu zabudowy skupiając ją na wyznaczonych do tego obszarach rozwijającej się już zabudowy w tym objętych już obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, co ograniczy zajmowanie siedlisk gatunku.
23	A162 Krwawodziób <i>Tringa totanus</i>	K03.04 Drapieżnictwo A04.03 Zarzucenie pasterstwa, brak wypasu A03.01 Intensywne koszenie lub intensyfikacja G01 Sporty i różne formy czynnego wypoczynku i rekreacji uprawiane w plenerze F02.03 Wędkarstwo A03.03 Zaniechanie/brak koszenia J02.01 Zasypanywanie terenu, melioracje i osuszanie - ogólnie	G.01.05 Lotniarstwo, szybownictwo, paralotniarstwo, baloniarstwo D02.01.01 Napowietrzne linie energetyczne i telefoniczne E01.04 Inne typy zabudowy D01.02 Drogi, autostrady	Podczas inwentaryzacji nie zidentyfikowano stanowisk gatunku na terenie gminy Olszewo-Borki. Nie prognozuje się wystąpienia wymienionych zagrożeń w związku z realizacją ustaleń zawartych w projekcie Studium. Ustalenia projektu Studium przeciwdziałają rozpraszaniu zabudowy skupiając ją na wyznaczonych do tego obszarach rozwijającej się już zabudowy w tym objętych już obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, co ograniczy zajmowanie siedlisk gatunku.
24	A168 Brodziec piskliwy <i>Actitis hypoleucos</i>	brak	J02.05 Modyfikowanie funkcjonowania wód -ogólnie F02.03 Wędkarstwo G01 Sporty i różne formy czynnego wypoczynku i rekreacji uprawiane w plenerze E01.04 Inne typy zabudowy K03.04 Drapieżnictwo G.01.05 Lotniarstwo, szybownictwo, paralotniarstwo, baloniarstwo G01.01 Żeglarstwo	Podczas inwentaryzacji zidentyfikowano stanowiska gatunku na terenie gminy Olszewo-Borki. Nie prognozuje się wystąpienia wymienionych zagrożeń w związku z realizacją ustaleń zawartych w projekcie Studium. Projekt nie wyznacza kierunków zainwestowania w obrębie zidentyfikowanych stanowisk gatunku. Ustalenia projektu Studium przeciwdziałają rozpraszaniu zabudowy skupiając ją na wyznaczonych do tego obszarach rozwijającej się już zabudowy w tym objętych już obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, co ograniczy zajmowanie siedlisk gatunku.
25	A193 Rybitwa rzeczna <i>Sterna hirundo</i>	K03.04 Drapieżnictwo G01 Sporty i różne formy czynnego wypoczynku i rekreacji uprawiane w plenerze F02.03 Wędkarstwo K02 Ewolucja biocenotyczna, sukcesja	J02.05 Modyfikowanie funkcjonowania wód -ogólnie E01.04 Inne typy zabudowy G.01.05 Lotniarstwo, szybownictwo, paralotniarstwo, baloniarstwo B01 Zalesianie terenów otwartych	Podczas inwentaryzacji nie zidentyfikowano stanowisk gatunku na terenie gminy Olszewo-Borki. Nie prognozuje się wystąpienia wymienionych zagrożeń w związku z realizacją ustaleń zawartych w projekcie Studium. Ustalenia projektu Studium przeciwdziałają rozpraszaniu zabudowy skupiając ją na wyznaczonych do tego obszarach rozwijającej się już zabudowy w tym objętych już obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, co ograniczy zajmowanie siedlisk gatunku.
26	A195 Rybitwa białoczarna <i>Sternula albifrons</i>	K03.04 Drapieżnictwo G01 Sporty i różne formy czynnego wypoczynku i rekreacji uprawiane w plenerze F02.03 Wędkarstwo K02 Ewolucja biocenotyczna, sukcesja	J02.05 Modyfikowanie funkcjonowania wód -ogólnie E01.04 Inne typy zabudowy G.01.05 Lotniarstwo, szybownictwo, paralotniarstwo, baloniarstwo B01 Zalesianie terenów otwartych	Podczas inwentaryzacji nie zidentyfikowano stanowisk gatunku na terenie gminy Olszewo-Borki. Nie prognozuje się wystąpienia wymienionych zagrożeń w związku z realizacją ustaleń zawartych w projekcie Studium. Ustalenia projektu Studium przeciwdziałają rozpraszaniu zabudowy skupiając ją na

Lp.	Przedmiot ochrony	Zagrożenia		Prognozowane oddziaływania
				wyznaczonych do tego obszarach rozwijającej się już zabudowy w tym objętych już obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, co ograniczy zajmowanie siedlisk gatunku.
27	A197 Rybitwa czarna <i>Chlidonias niger</i>	brak	F02.03 Wędkarstwo G01 Sporty i różne formy czynnego wypoczynku i rekreacji uprawiane w plenerze K03.04 Drapieżnictwo J02.04.02 Brak zalewania G.01.05 Lotniarstwo, szybownictwo, paralotniarstwo, baloniarstwo A03.03 Zaniechanie/brak koszenia A04.03 Zarzucenie pasterstwa, brak wypasu	Podczas inwentaryzacji zidentyfikowano stanowiska gatunku na terenie gminy Olszewo-Borki. Nie prognozuje się wystąpienia wymienionych zagrożeń w związku z realizacją ustaleń zawartych w projekcie Studium. Projekt nie wyznacza kierunków zainwestowania w obrębie zidentyfikowanych stanowisk gatunku. Ustalenia projektu Studium przeciwdziałają rozpraszaniu zabudowy skupiając ją na wyznaczonych do tego obszarach rozwijającej się już zabudowy w tym objętych już obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, co ograniczy zajmowanie siedlisk gatunku.
28	A198 Rybitwa białoskrzydła <i>Chlidonias leucopterus</i>	brak	J02.04.02 Brak zalewania A03.03 Zaniechanie/brak koszenia G.01.05 Lotniarstwo, szybownictwo, paralotniarstwo, baloniarstwo K03.04 Drapieżnictwo	Podczas inwentaryzacji nie zidentyfikowano stanowisk gatunku na terenie gminy Olszewo-Borki. Nie prognozuje się wystąpienia wymienionych zagrożeń w związku z realizacją ustaleń zawartych w projekcie Studium. Ustalenia projektu Studium przeciwdziałają rozpraszaniu zabudowy skupiając ją na wyznaczonych do tego obszarach rozwijającej się już zabudowy w tym objętych już obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, co ograniczy zajmowanie siedlisk gatunku.
29	A229 Zimorodek <i>Alcedo atthis</i>	brak	J02.05 Modyfikowanie funkcjonowania wód -ogólnie F02.03 Wędkarstwo G01 Sporty i różne formy czynnego wypoczynku i rekreacji uprawiane w plenerze E01.04 Inne typy zabudowy G01.01 Żeglarsstwo	Podczas inwentaryzacji zidentyfikowano stanowiska gatunku na terenie gminy Olszewo-Borki. Nie prognozuje się wystąpienia wymienionych zagrożeń w związku z realizacją ustaleń zawartych w projekcie Studium. Projekt nie wyznacza kierunków zainwestowania w obrębie zidentyfikowanych stanowisk gatunku. Ustalenia projektu Studium przeciwdziałają rozpraszaniu zabudowy skupiając ją na wyznaczonych do tego obszarach rozwijającej się już zabudowy w tym objętych już obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, co ograniczy zajmowanie siedlisk gatunku.
30	A231 Kraska <i>Coracias garrulus</i>	XE Zagrożenia i naciski spoza terytorium UE A11 Inne rodzaje praktyk rolniczych A04.03 Zarzucenie pasterstwa, brak wypasu A02.01 Intensyfikacja rolnictwa	A03.03 Zaniechanie/brak koszenia	Podczas inwentaryzacji nie zidentyfikowano stanowisk gatunku na terenie gminy Olszewo-Borki. Nie prognozuje się wystąpienia wymienionych zagrożeń w związku z realizacją ustaleń zawartych w projekcie Studium. Ustalenia projektu Studium przeciwdziałają rozpraszaniu zabudowy skupiając ją na wyznaczonych do tego obszarach rozwijającej się już zabudowy w tym objętych już obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, co ograniczy zajmowanie siedlisk gatunku.
31	A232 Dudek <i>Upupa epops</i>	A04.03 Zarzucenie pasterstwa, brak wypasu A02.01 Intensyfikacja rolnictwa A11 Inne rodzaje praktyk	E01.04 Inne typy zabudowy	Podczas inwentaryzacji zidentyfikowano jedno stanowisko gatunku na terenie gminy Olszewo-Borki. Nie prognozuje się wystąpienia wymienionych zagrożeń w związku z

Lp.	Przedmiot ochrony	Zagrożenia		Prognozowane oddziaływania
		rolniczych		realizacją ustaleń zawartych w projekcie Studium. Projekt nie wyznacza kierunków zainwestowania w obrębie zidentyfikowanych stanowisk gatunku. Ustalenia projektu Studium przeciwdziałają rozpraszaniu zabudowy skupiając ją na wyznaczonych do tego obszarach rozwijającej się już zabudowy w tym objętych już obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, co ograniczy zajmowanie siedlisk gatunku.
32	A249 Brzegówka <i>Riparia riparia</i>	brak	J02.05 Modyfikowanie funkcjonowania wód -ogólnie F02.03 Wędkarstwo G01 Sporty i różne formy czynnego wypoczynku i rekreacji uprawiane w plenerze E01.04 Inne typy zabudowy G01.01 Żeglarstwo K03.04 Drapieżnictwo	Podczas inwentaryzacji zidentyfikowano stanowiska gatunku na terenie gminy Olszewo-Borki. Nie prognozuje się wystąpienia wymienionych zagrożeń w związku z realizacją ustaleń zawartych w projekcie Studium. Projekt nie wyznacza kierunków zainwestowania w obrębie zidentyfikowanych stanowisk gatunku. Ustalenia projektu Studium przeciwdziałają rozpraszaniu zabudowy skupiając ją na wyznaczonych do tego obszarach rozwijającej się już zabudowy w tym objętych już obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, co ograniczy zajmowanie siedlisk gatunku.
33	A371 Dziwonia <i>Carpodacus erythrinus</i>	brak	B07 Inne rodzaje praktyk leśnych	Podczas inwentaryzacji nie zidentyfikowano stanowisk gatunku na terenie gminy Olszewo-Borki. Nie prognozuje się wystąpienia wymienionych zagrożeń w związku z realizacją ustaleń zawartych w projekcie Studium. Ustalenia projektu Studium przeciwdziałają rozpraszaniu zabudowy skupiając ją na wyznaczonych do tego obszarach rozwijającej się już zabudowy w tym objętych już obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, co ograniczy zajmowanie siedlisk gatunku.
34	Wszystkie gatunki	brak	C03.03 Produkcja energii wiatrowej	Nie prognozuje się wystąpienia wymienionych zagrożeń w związku z realizacją ustaleń zawartych w projekcie Studium. Ustalenia projektu Studium nie wyznaczają terenów pod elektrownie wiatrowe.

Źródło: Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie i Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Olsztynie z dnia 23 kwietnia 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Dolnej Narwi PLB140014 (Dz. Urz. Woj. Maz. z 2014 r. Poz. 4462 ze zmianami w roku 2015, 2016 i 2023).

Rysunek 12 Kierunki zagospodarowania na tle miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego – obszar Natura 2000 Dolina Dolnej Narwi PLB 140014.

Obszar Natura 2000 Dolina Omulwi i Płodownicy PLB 140005

Lp.	Przedmiot ochrony	Zagrożenia		Prognozowane oddziaływania
		Istniejące	Potencjalne	
1	A031 Bocian biały <i>Ciconia ciconia</i>	D02.01.01 Napowietrzne linie elektryczne i telefoniczne E06.01 Rozbiórka budynków i obiektów wybudowanych przez człowieka A03.03 Zaniechanie/ brak koszenia	Nie zidentyfikowano zagrożeń dla gatunku	Podczas inwentaryzacji zidentyfikowano stanowiska gatunku na terenie gminy Olszewo-Borki. Nie prognozuje się wystąpienia wymienionych zagrożeń w związku z realizacją ustaleń zawartych w projekcie Studium. Ustalenia projektu Studium przeciwdziałają rozpraszaniu zabudowy skupiając ją na wyznaczonych do tego obszarach rozwijającej się już zabudowy w tym objętych już obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, co ograniczy zajmowanie siedlisk gatunku. Dodatkowo ustalenia projektu Studium wyznaczają obszar zakazu zabudowy wynikający z planu zadań ochronnych.
2	A084 Błotniak łąkowy <i>Circus pygargus</i>	K03.04 Drapieźnictwo K01.04 Zatopienie A03.01 Intensywne koszenie lub intensyfikacja	A02 Zmiana sposobu uprawy	Podczas inwentaryzacji nie zidentyfikowano stanowisk gatunku na terenie gminy Olszewo-Borki. Nie prognozuje się wystąpienia wymienionych zagrożeń w związku z realizacją ustaleń zawartych w projekcie Studium. Ustalenia projektu Studium przeciwdziałają rozpraszaniu zabudowy skupiając ją na wyznaczonych do tego obszarach rozwijającej się już zabudowy w tym objętych już obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, co ograniczy zajmowanie siedlisk gatunku. Dodatkowo ustalenia projektu Studium wyznaczają obszar zakazu zabudowy wynikający z planu zadań ochronnych.
3	A122 Derkacz <i>Crex crex</i>	K03.04 Drapieźnictwo K01.04 Zatopienie A03.01 Intensywne koszenie lub intensyfikacja	A03.01 Intensywne koszenie lub intensyfikacja J02.03.02 Regulowanie (prostowanie) koryt rzecznych	Podczas inwentaryzacji zidentyfikowano stanowiska gatunku na terenie gminy Olszewo-Borki. Nie prognozuje się wystąpienia wymienionych zagrożeń w związku z realizacją ustaleń zawartych w projekcie Studium. Projekt nie wyznacza kierunków zainwestowania w obrębie zidentyfikowanych stanowisk gatunku. Ustalenia projektu Studium przeciwdziałają rozpraszaniu zabudowy skupiając ją na wyznaczonych do tego obszarach rozwijającej się już zabudowy w tym objętych już obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, co ograniczy zajmowanie siedlisk gatunku. Dodatkowo ustalenia projektu Studium wyznaczają obszar zakazu zabudowy wynikający z planu zadań ochronnych.
4	A127 Żuraw <i>Grus grus</i>	G05 Inna ingerencja i zakłócenia powodowane przez działalność człowieka	F03.01 Polowanie	Podczas inwentaryzacji nie zidentyfikowano stanowisk gatunku na terenie gminy Olszewo-Borki. Nie prognozuje się wystąpienia wymienionych zagrożeń w związku z realizacją ustaleń zawartych w projekcie Studium. Ustalenia projektu Studium przeciwdziałają rozpraszaniu zabudowy skupiając ją na wyznaczonych do tego obszarach rozwijającej się już zabudowy w tym objętych już obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, co ograniczy zajmowanie siedlisk gatunku. Dodatkowo ustalenia projektu Studium

Lp.	Przedmiot ochrony	Zagrożenia		Prognozowane oddziaływania
				wyznaczają obszar zakazu zabudowy wynikający z planu zadań ochronnych.
5	A224 Lelek <i>Caprimulgus europaeus</i>	K03.04 Drapieźnictwo	B07 Inne rodzaje praktyk leśnych	Podczas inwentaryzacji nie zidentyfikowano stanowisk gatunku na terenie gminy Olszewo-Borki. Nie prognozuje się wystąpienia wymienionych zagrożeń w związku z realizacją ustaleń zawartych w projekcie Studium. Ustalenia projektu Studium przeciwdziałają rozpraszaniu zabudowy skupiając ją na wyznaczonych do tego obszarach rozwijającej się już zabudowy w tym objętych już obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, co ograniczy zajmowanie siedlisk gatunku. Dodatkowo ustalenia projektu Studium wyznaczają obszar zakazu zabudowy wynikający z planu zadań ochronnych.
6	A231 Kraska <i>Coracias garrulus</i>	E01.04 Inne typy zabudowy B02.04 Usuwanie martwych i umierających drzew	A10 Restrukturyzacja gospodarstw rolnych B01 Zalesianie terenów otwartych G05.06 Chirurgia drzewna, ścinanie na potrzeby bezpieczeństwa, usuwanie drzew przydrożnych G02.09 Obserwowanie przyrody	Podczas inwentaryzacji zidentyfikowano jedno stanowisko gatunku na terenie gminy Olszewo-Borki. Nie prognozuje się wystąpienia wymienionych zagrożeń w związku z realizacją ustaleń zawartych w projekcie Studium. Projekt nie wyznacza kierunków zainwestowania w obrębie zidentyfikowanego stanowiska gatunku. Ustalenia projektu Studium przeciwdziałają rozpraszaniu zabudowy skupiając ją na wyznaczonych do tego obszarach rozwijającej się już zabudowy w tym objętych już obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, co ograniczy zajmowanie siedlisk gatunku. Dodatkowo ustalenia projektu Studium wyznaczają obszar zakazu zabudowy wynikający z planu zadań ochronnych.
7	A246 Lerka <i>Lullula arborea</i>	K03.04 Drapieźnictwo	B01 Zalesianie terenów otwartych E01.03 Zabudowa rozproszona	Podczas inwentaryzacji zidentyfikowano stanowiska gatunku na terenie gminy Olszewo-Borki. Nie prognozuje się wystąpienia wymienionych zagrożeń w związku z realizacją ustaleń zawartych w projekcie Studium. Projekt nie wyznacza kierunków zainwestowania w obrębie zidentyfikowanych stanowisk gatunku, poza jednym stanowiskiem gdzie obowiązuje miejscowy plan zagospodarowania, teren jest przekształcony. Ustalenia projektu Studium przeciwdziałają rozpraszaniu zabudowy skupiając ją na wyznaczonych do tego obszarach rozwijającej się już zabudowy w tym objętych już obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, co ograniczy zajmowanie siedlisk gatunku. Dodatkowo ustalenia projektu Studium wyznaczają obszar zakazu zabudowy wynikający z planu zadań ochronnych.
8	A409 Cietrzew <i>Tetrao tetrix tetrix</i>	K03.04 Drapieźnictwo	A03.01 Intensywne koszenie lub intensyfikacja A03.03 Zaniechanie/brak koszenia	Podczas inwentaryzacji nie zidentyfikowano stanowisk gatunku na terenie gminy Olszewo-Borki. Nie prognozuje się wystąpienia wymienionych zagrożeń w związku z realizacją ustaleń zawartych w projekcie Studium. Ustalenia projektu Studium przeciwdziałają rozpraszaniu zabudowy skupiając ją na wyznaczonych do tego obszarach rozwijającej się już zabudowy w tym objętych już obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, co

Lp.	Przedmiot ochrony	Zagrożenia		Prognozowane oddziaływania
				ograniczy zajmowanie siedlisk gatunku. Dodatkowo ustalenia projektu Studium wyznaczają obszar zakazu zabudowy wynikający z planu zadań ochronnych.
9	A153 Kszyk <i>Gallinago gallinago</i>	K03.04 Drapieżnictwo K01.04 Zatopienie A03.01 Intensywne koszenie lub intensyfikacja	A03.01 Intensywne koszenie lub intensyfikacja J02.03.02 Regulowanie (prostowanie) koryt rzecznych	Podczas inwentaryzacji nie zidentyfikowano stanowisk gatunku na terenie gminy Olszewo-Borki. Nie prognozuje się wystąpienia wymienionych zagrożeń w związku z realizacją ustaleń zawartych w projekcie Studium. Ustalenia projektu Studium przeciwdziałają rozpraszaniu zabudowy skupiając ją na wyznaczonych do tego obszarach rozwijającej się już zabudowy w tym objętych już obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, co ograniczy zajmowanie siedlisk gatunku. Dodatkowo ustalenia projektu Studium wyznaczają obszar zakazu zabudowy wynikający z planu zadań ochronnych.
10	A156 Rycyk <i>Limosa limosa</i>	K03.04 Drapieżnictwo K01.04 Zatopienie A03.01 Intensywne koszenie lub intensyfikacja	A03.01 Intensywne koszenie lub intensyfikacja J02.03.02 Regulowanie (prostowanie) koryt rzecznych	Podczas inwentaryzacji nie zidentyfikowano stanowisk gatunku na terenie gminy Olszewo-Borki. Nie prognozuje się wystąpienia wymienionych zagrożeń w związku z realizacją ustaleń zawartych w projekcie Studium. Ustalenia projektu Studium przeciwdziałają rozpraszaniu zabudowy skupiając ją na wyznaczonych do tego obszarach rozwijającej się już zabudowy w tym objętych już obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, co ograniczy zajmowanie siedlisk gatunku. Dodatkowo ustalenia projektu Studium wyznaczają obszar zakazu zabudowy wynikający z planu zadań ochronnych.
11	A162 Krwawodziób <i>Tringa totanus</i>	K03.04 Drapieżnictwo K01.04 Zatopienie A03.01 Intensywne koszenie lub intensyfikacja	A03.01 Intensywne koszenie lub intensyfikacja J02.03.02 Regulowanie (prostowanie) koryt rzecznych	Podczas inwentaryzacji nie zidentyfikowano stanowisk gatunku na terenie gminy Olszewo-Borki. Nie prognozuje się wystąpienia wymienionych zagrożeń w związku z realizacją ustaleń zawartych w projekcie Studium. Ustalenia projektu Studium przeciwdziałają rozpraszaniu zabudowy skupiając ją na wyznaczonych do tego obszarach rozwijającej się już zabudowy w tym objętych już obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, co ograniczy zajmowanie siedlisk gatunku. Dodatkowo ustalenia projektu Studium wyznaczają obszar zakazu zabudowy wynikający z planu zadań ochronnych.
12	A160 Kulik wielki <i>Numenius arquata</i>	K01.04 Zatopienie A03.01 Intensywne koszenie lub intensyfikacja	A03.01 Intensywne koszenie lub intensyfikacja	Podczas inwentaryzacji nie zidentyfikowano stanowisk gatunku na terenie gminy Olszewo-Borki. Nie prognozuje się wystąpienia wymienionych zagrożeń w związku z realizacją ustaleń zawartych w projekcie Studium. Ustalenia projektu Studium przeciwdziałają rozpraszaniu zabudowy skupiając ją na wyznaczonych do tego obszarach rozwijającej się już zabudowy w tym objętych już obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, co ograniczy zajmowanie siedlisk gatunku. Dodatkowo ustalenia projektu Studium wyznaczają obszar zakazu zabudowy wynikający z planu zadań ochronnych.

Lp.	Przedmiot ochrony	Zagrożenia		Prognozowane oddziaływania
13	A608 Pliszka cytrynowa <i>Motacilla citreola</i>	Nie zidentyfikowano zagrożeń dla gatunku	Nie zidentyfikowano zagrożeń dla gatunku	Podczas inwentaryzacji nie zidentyfikowano stanowisk gatunku na terenie gminy Olszewo-Borki. Nie prognozuje się wystąpienia wymienionych zagrożeń w związku z realizacją ustaleń zawartych w projekcie Studium. Ustalenia projektu Studium przeciwdziałają rozpraszaniu zabudowy skupiając ją na wyznaczonych do tego obszarach rozwijającej się już zabudowy w tym objętych już obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, co ograniczy zajmowanie siedlisk gatunku. Dodatkowo ustalenia projektu Studium wyznaczają obszar zakazu zabudowy wynikający z planu zadań ochronnych.
14	A232 Dudek <i>Upupa epops</i>	B02.04 Usuwanie martwych i umierających drzew	A10 Restrukturyzacja gospodarstw rolnych B01 Zalesianie terenów otwartych	Podczas inwentaryzacji zidentyfikowano stanowiska gatunku na terenie gminy Olszewo-Borki. Nie prognozuje się wystąpienia wymienionych zagrożeń w związku z realizacją ustaleń zawartych w projekcie Studium. Projekt nie wyznacza kierunków zainwestowania w obrębie zidentyfikowanych stanowisk gatunku. Ustalenia projektu Studium przeciwdziałają rozpraszaniu zabudowy skupiając ją na wyznaczonych do tego obszarach rozwijającej się już zabudowy w tym objętych już obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, co ograniczy zajmowanie siedlisk gatunku. Dodatkowo ustalenia projektu Studium wyznaczają obszar zakazu zabudowy wynikający z planu zadań ochronnych.
15	A294 Wodniczka <i>Acrocephalus paludicola</i>	U Nieznane zagrożenie lub nacisk	J02.03.02 Regulowanie (prostowanie) koryt rzecznych A03.03 Zaniechanie/brak koszenia	Podczas inwentaryzacji nie zidentyfikowano stanowisk gatunku na terenie gminy Olszewo-Borki. Nie prognozuje się wystąpienia wymienionych zagrożeń w związku z realizacją ustaleń zawartych w projekcie Studium. Ustalenia projektu Studium przeciwdziałają rozpraszaniu zabudowy skupiając ją na wyznaczonych do tego obszarach rozwijającej się już zabudowy w tym objętych już obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, co ograniczy zajmowanie siedlisk gatunku. Dodatkowo ustalenia projektu Studium wyznaczają obszar zakazu zabudowy wynikający z planu zadań ochronnych.
16	A255 Świergotek polny <i>Anthus campestris</i>	Nie zidentyfikowano zagrożeń dla gatunku	B01 Zalesianie terenów otwartych E01.03 Zabudowa rozproszona	Podczas inwentaryzacji zidentyfikowano jedno stanowisko gatunku na terenie gminy Olszewo-Borki (obecnie teren istniejącej zabudowy). Nie prognozuje się wystąpienia wymienionych zagrożeń w związku z realizacją ustaleń zawartych w projekcie Studium. Ustalenia projektu Studium przeciwdziałają rozpraszaniu zabudowy skupiając ją na wyznaczonych do tego obszarach rozwijającej się już zabudowy w tym objętych już obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, co ograniczy zajmowanie siedlisk gatunku. Dodatkowo ustalenia projektu Studium wyznaczają obszar zakazu zabudowy wynikający z planu zadań ochronnych.
17	A323 Wąsatka <i>Panurus biarmicus</i>	J02.05.03 Modyfikowanie akwenów wód stojących	Nie zidentyfikowano zagrożeń dla gatunku	Podczas inwentaryzacji nie zidentyfikowano stanowisk gatunku na terenie gminy Olszewo-Borki. Nie prognozuje się wystąpienia wymienionych

Lp.	Przedmiot ochrony	Zagrożenia		Prognozowane oddziaływania
				zagrożeń w związku z realizacją ustaleń zawartych w projekcie Studium. Ustalenia projektu Studium przeciwdziałają rozpraszaniu zabudowy skupiając ją na wyznaczonych do tego obszarach rozwijającej się już zabudowy w tym objętych już obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, co ograniczy zajmowanie siedlisk gatunku. Dodatkowo ustalenia projektu Studium wyznaczają obszar zakazu zabudowy wynikający z planu zadań ochronnych.
18	A119 Kropiatka <i>Porzana porzana</i>	K01.04 Zatopienie A03.01 Intensywne koszenie lub intensyfikacja U Nieznane zagrożenie lub nacisk	A03.01 Intensywne koszenie lub intensyfikacja J02.03.02 Regulowanie (prostowanie) koryt rzecznych	Podczas inwentaryzacji nie zidentyfikowano stanowisk gatunku na terenie gminy Olszewo-Borki. Nie prognozuje się wystąpienia wymienionych zagrożeń w związku z realizacją ustaleń zawartych w projekcie Studium. Ustalenia projektu Studium przeciwdziałają rozpraszaniu zabudowy skupiając ją na wyznaczonych do tego obszarach rozwijającej się już zabudowy w tym objętych już obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, co ograniczy zajmowanie siedlisk gatunku. Dodatkowo ustalenia projektu Studium wyznaczają obszar zakazu zabudowy wynikający z planu zadań ochronnych.
19	A154 Dubelt <i>Gallinago media</i>	U Nieznane zagrożenie lub nacisk	Nie zidentyfikowano zagrożeń dla gatunku	Podczas inwentaryzacji nie zidentyfikowano stanowisk gatunku na terenie gminy Olszewo-Borki. Nie prognozuje się wystąpienia wymienionych zagrożeń w związku z realizacją ustaleń zawartych w projekcie Studium. Ustalenia projektu Studium przeciwdziałają rozpraszaniu zabudowy skupiając ją na wyznaczonych do tego obszarach rozwijającej się już zabudowy w tym objętych już obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, co ograniczy zajmowanie siedlisk gatunku. Dodatkowo ustalenia projektu Studium wyznaczają obszar zakazu zabudowy wynikający z planu zadań ochronnych.

Źródło: Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie i Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Olsztynie z dnia 31 marca 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Omulwi i Płodownicy PLB140005 (Dz. Urz. Woj. Maz. z 2014 r. poz. 3721 ze zmianami w roku 2014, 2016 i 2017).

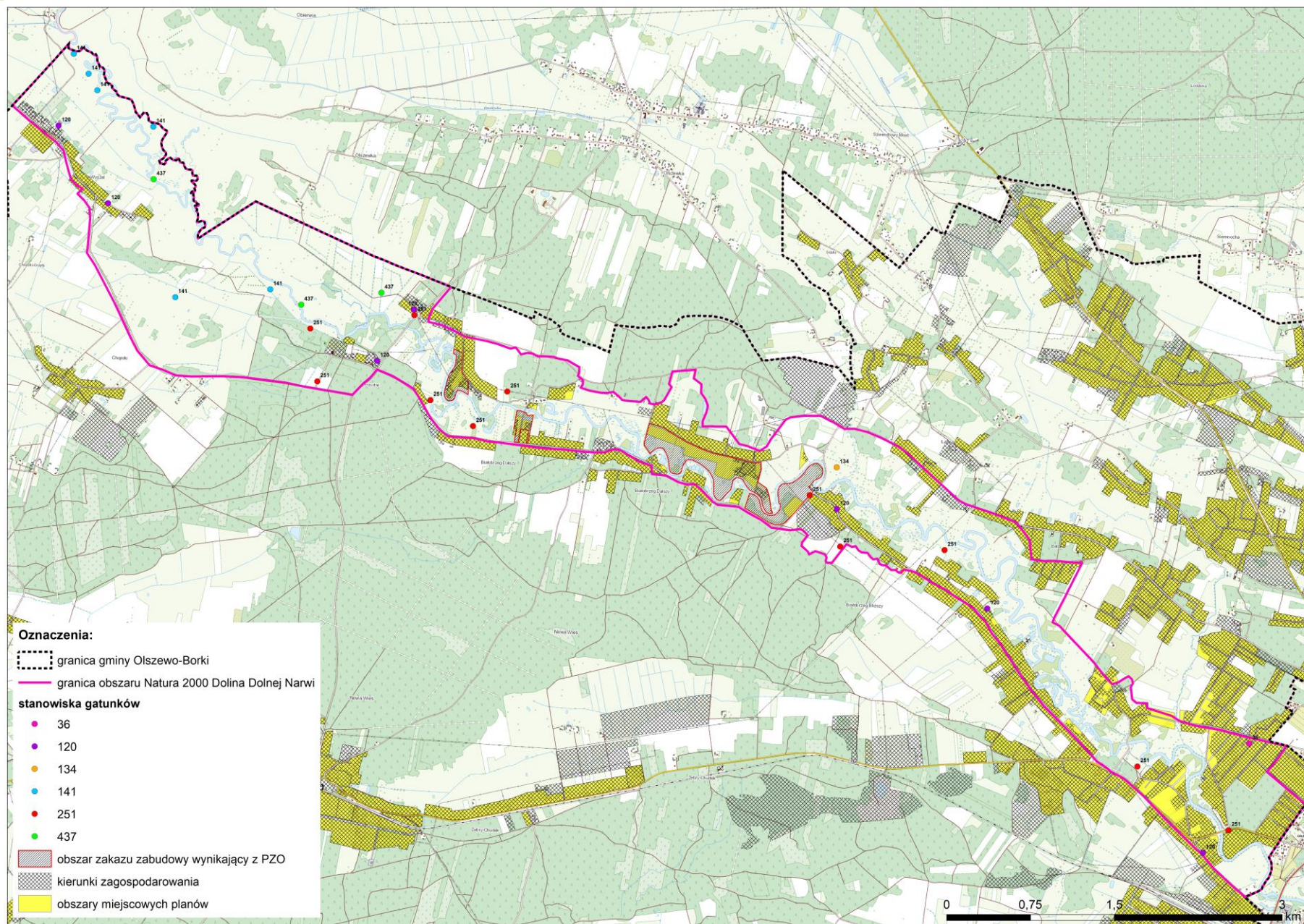
Analiza położenia stwierdzonych stanowisk gatunków w obrębie obszaru Natura 2000 Dolina Omulwi i Płodownicy PLB 140005 względem projektowanej zabudowy:

Obręb	Nr działki	GAT	Nazwa	Kolizja z projektowaną zabudową
Przystań	20-27	437	dudek	Brak bezpośredniej kolizji. Stanowiska gatunku stwierdzone na terenach otwartych, rolnych, z dala od obszarów projektowanej i istniejącej zabudowy.
Przystań	20-57	437	dudek	Brak bezpośredniej kolizji. Stanowiska gatunku stwierdzone na terenach otwartych, rolnych, z dala od obszarów projektowanej i istniejącej zabudowy.
Wyszel	26-204	437	dudek	Brak bezpośredniej kolizji. Stanowiska gatunku stwierdzone na terenach otwartych, rolnych, z dala od obszarów projektowanej i istniejącej zabudowy.
Białobrzeg Bliższy	2-85	120	bocian biały	Stanowiska gatunków zostały stwierdzone w obrębie istniejącej zabudowy. Projektowana zabudowa nie będzie stanowiła zagrożenia dla stwierdzonych stanowisk. Ustalenia studium adaptują istniejące zagospodarowanie.

Obręb	Nr działki	GAT	Nazwa	Kolizja z projektowaną zabudową
Wyszel	26-18	120	bocian biały	Stanowiska gatunków zostały stwierdzone w obrębie istniejącej zabudowy. Projektowana zabudowa nie będzie stanowiła zagrożenia dla stwierdzonych stanowisk. Ustalenia studium adaptują istniejące zagospodarowanie.
Drzewo	6-62	120	bocian biały	Stanowiska gatunków zostały stwierdzone w obrębie istniejącej zabudowy. Projektowana zabudowa nie będzie stanowiła zagrożenia dla stwierdzonych stanowisk. Ustalenia studium adaptują istniejące zagospodarowanie.
Przystań	20-182	120	bocian biały	Stanowiska gatunków zostały stwierdzone w obrębie istniejącej zabudowy. Projektowana zabudowa nie będzie stanowiła zagrożenia dla stwierdzonych stanowisk. Ustalenia studium adaptują istniejące zagospodarowanie.
Wyszel	26-54	120	bocian biały	Stanowiska gatunków zostały stwierdzone w obrębie istniejącej zabudowy. Projektowana zabudowa nie będzie stanowiła zagrożenia dla stwierdzonych stanowisk. Ustalenia studium adaptują istniejące zagospodarowanie.
Przystań	20-2048/16	120	bocian biały	Stanowiska gatunków zostały stwierdzone w obrębie istniejącej zabudowy. Projektowana zabudowa nie będzie stanowiła zagrożenia dla stwierdzonych stanowisk. Ustalenia studium adaptują istniejące zagospodarowanie.
Białobrzeg Bliższy	2-114/2	120	bocian biały	Stanowiska gatunków zostały stwierdzone w obrębie istniejącej zabudowy. Projektowana zabudowa nie będzie stanowiła zagrożenia dla stwierdzonych stanowisk. Ustalenia studium adaptują istniejące zagospodarowanie.
Białobrzeg Bliższy	2-166	251	lerka	Brak bezpośredniej kolizji. Stanowisko gatunku stwierdzono na terenie otwartym, rolnym, z dala od obszarów projektowanej i istniejącej zabudowy.
Białobrzeg Bliższy	2-448	251	lerka	Brak bezpośredniej kolizji. Stanowisko stwierdzono w obrębie przydrożnych zadrzewień. Stanowisko gatunku znajduje się poza obszarami projektowanej i istniejącej zabudowy. Istniejąca zabudowa znajduje się po drugiej stronie drogi. Ustalenia studium adaptują istniejące zagospodarowanie, teren objęty jest obowiązującym miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego.
Białobrzeg Dalszy	3-125	251	lerka	Brak bezpośredniej kolizji. Stanowisko gatunku stwierdzono na terenie otwartym, rolnym, z dala od obszarów projektowanej i istniejącej zabudowy.
Przystań	20-272	251	lerka	Brak bezpośredniej kolizji. Stanowisko gatunku stwierdzono na terenie otwartym, w rejonie kompleksu leśnego, z dala od obszarów projektowanej i istniejącej zabudowy.
Białobrzeg Bliższy	2-103/7	251	lerka	Brak bezpośredniej kolizji. Stanowisko gatunku stwierdzono na terenie otwartym, zadrzewionym. Ustalenia studium adaptują istniejące zagospodarowanie w sąsiedztwie, teren objęty jest obowiązującym miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego.
Przystań	20-347	251	lerka	Brak bezpośredniej kolizji. Stanowisko gatunku stwierdzono na terenie otwartym, zadrzewionym, poza obszarami projektowanej i istniejącej zabudowy. Projektowana zabudowa została skupiona wzdłuż istniejącej drogi, teren objęty jest obowiązującym miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego.
Drzewo	6-97	251	lerka	Brak bezpośredniej kolizji. Stanowisko stwierdzono w obrębie przydrożnych zadrzewień, w sąsiedztwie projektowanej zabudowy. Ustalenia studium adaptują ustalenia obowiązującego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.
Kruki	12-54/2	251	lerka	Brak bezpośredniej kolizji. Stanowisko gatunku stwierdzono na terenie otwartym, rolnym. Ustalenia studium adaptują istniejące zagospodarowanie w sąsiedztwie, teren objęty jest obowiązującym miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego.
Przystań	20-2050/3	251	lerka	Brak bezpośredniej kolizji. Stanowisko stwierdzono w obrębie przydrożnych zadrzewień, z dala od obszarów projektowanej i istniejącej zabudowy.
Przystań	20-185	251	lerka	Stanowisko stwierdzono w obrębie terenu już przekształconego. Ustalenia studium adaptują istniejące zagospodarowanie, teren objęty jest obowiązującym miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego.

Obręb	Nr działki	GAT	Nazwa	Kolizja z projektowaną zabudową
Przystań	20-2049/2	251	lerka	Brak bezpośredniej kolizji. Stanowisko stwierdzono w obrębie leśnego kompleksu. Stanowisko znajduje się poza obszarami projektowanej i istniejącej zabudowy. Na terenie sąsiedniej działki nr 75/3 ustalenia projektu studium adaptują istniejące zagospodarowanie - szkoła podstawowa, boiska, zabytkowy dwór wraz zabytkowym parkiem. Teren obejmuje obiekty i obszary (park) wpisane do rejestru zabytków oraz do gminnej ewidencji zabytków, co za tym idzie teren nie będzie podlegał istotnym przekształceniom. W związku z tym nie prognozuje się wystąpienia zagrożeń wymienionych w PZO dotyczących zabudowy terenów przyleśnych zwłaszcza na obszarach suchych, piaszczystych.
Drężewo	6-5/6	36	świergotek polny	Stanowisko stwierdzone w obrębie istniejącej zabudowy. Ustalenia studium adaptują istniejące zagospodarowanie, teren objęty jest obowiązującym miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego.
Chojniki	4-29	141	derkacz	Brak bezpośredniej kolizji. Stanowiska gatunku stwierdzone na terenach otwartych, rolnych, z dala od obszarów projektowanej i istniejącej zabudowy.
Wyszel	26-7	141	derkacz	Brak bezpośredniej kolizji. Stanowiska gatunku stwierdzone na terenach otwartych, rolnych, z dala od obszarów projektowanej i istniejącej zabudowy.
Wyszel	26-44	141	derkacz	Brak bezpośredniej kolizji. Stanowiska gatunku stwierdzone na terenach otwartych, rolnych, z dala od obszarów projektowanej i istniejącej zabudowy.
Wyszel	26-20/2	141	derkacz	Brak bezpośredniej kolizji. Stanowiska gatunku stwierdzone na terenach otwartych, rolnych, z dala od obszarów projektowanej i istniejącej zabudowy.
Wyszel	26-16/2	141	derkacz	Brak bezpośredniej kolizji. Stanowiska gatunku stwierdzone na terenach otwartych, rolnych, z dala od obszarów projektowanej i istniejącej zabudowy.
Przystań	20-2049/2	141	derkacz	Brak bezpośredniej kolizji. Stanowiska gatunku stwierdzone na terenach otwartych, rolnych, z dala od obszarów projektowanej i istniejącej zabudowy.
Białobrzeg Bliższy	2-51	134	kraska	Brak bezpośredniej kolizji. Stanowiska gatunku stwierdzone na terenach otwartych, rolnych, z dala od obszarów projektowanej i istniejącej zabudowy.

Rysunek 13 Kierunki zagospodarowania na tle miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego – obszar Natura 2000 Dolina Omulwi i Płodownicy PLB 140005.

Podsumowując powyższe ustalenia, nie stwierdza się, na obecnym etapie analizy oddziaływań, znacząco negatywnego oddziaływania planowanych ustaleń projektu Studium na obszary Natura 2000, nie prognozuje się również aby realizacja planowych ustaleń wpłynęła na integralność obszarów chronionych oraz przyczyniła się do znaczących przekształceń kluczowych procesów przyrodniczych w obrębie siedlisk i gatunków w obrębie obszaru chronionego. Ustalenia projektu studium adaptują istniejące zagospodarowanie oraz ustalenia obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Niezależnie od powyższego wskazuje się na konieczność dostosowania miejsc, terminów i zakresów prac do biologii ptaków. Rzeczywisty zasięg i rodzaj oddziaływań oraz szczegółowe wytyczne minimalizujące potencjalne negatywne oddziaływania powinny zostać opracowane w trakcie przeprowadzania procedury związanej z oceną oddziaływania na obszar Natura 2000 planowanego przedsięwzięcia. Konieczne jest zaktualizowanie inwentaryzacji przyrodniczych.

Przez ww. obszary Natura 2000 planowany jest przebieg **obwodnicy Ostrołęki**. W przypadku realizacji przedmiotowej inwestycji przeprowadzana ocena oddziaływania na środowisko powinna uwzględniać ocenę oddziaływania na obszary Natura 2000 i cele ich ochrony oraz wskazać środki minimalizujące potencjalne negatywne oddziaływania związane zarówno z etapem realizacji inwestycji, jak i jej eksploatacji.

W Załączniku Nr 29 do Zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku z dnia 23 kwietnia 2014 r. (z późn. zm.) zawarto wskazania do zmian w istniejących studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego gmin, dotyczące eliminacji lub ograniczenia zagrożeń wewnętrznych lub zewnętrznych, niezbędne dla utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony gatunków ptaków, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000 Dolina Dolnej Narwi PLB 140014:

Zgodnie z ww. Załącznikiem Nr 29 nie wskazano zmian do Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania gminy Olszewo-Borki.

Wskazano natomiast zmiany do miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego: Uchwała Nr XXX/193/2006 Rady Gminy Olszewo-Borki z dnia 30 czerwca 2006 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Olszewo-Borki (Dz. Urz. Woj. Maz. Nr 165, poz. 6505 oraz z 2008 r. Nr 218, poz. 9317)

Istnieje potrzeba przeprowadzenia aktualizacji zapisów miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dotyczących zabudowy letniskowej i mieszkaniowej na terenach rolniczych (ubogie grunty orne, pastwiska i łąki) w rejonie wsi Żerań Duży i Żerań Mały pod kątem zdiagnozowanych zagrożeń dla przedmiotów ochrony oraz celów działań ochronnych określonych w planie zadań ochronnych.

Na terenie gminy znajdują się obszary objęte prawnymi formami ochrony przyrody, na których obowiązują właściwe przepisy odrębne, których nakaz zachowania jest niezależny od ustaleń studium. Studium ustala zatem, że niezależnie od określonego na rysunku studium kierunku zagospodarowania na terenach objętych formami ochrony przyrody obowiązują przepisy ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody oraz właściwe przepisy wykonawcze, regulujące zasady zagospodarowania,

w tym zakazy i nakazy, a także dopuszczające stosowne odstępstwa od ich stosowania. Projektowane kierunki zagospodarowania gminy są podporządkowane formom ochrony przyrody i będą przestrzegane wszystkie przepisy prawne w tym zakresie, jak również, gdy stwierdzony zostanie taki obowiązek, przeprowadzona zostanie ocena oddziaływania przedsięwzięć mogących mieć potencjalny wpływ na obszar Natura 2000.

Aktualizacja zapisów miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego może nastąpić na etapie prowadzenia procedury jego zmiany, co stanowi odrębną procedurę od sporządzanego projektu Studium.

W Załączniku Nr 22 do Zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku z dnia 31 marca 2014 r. (z późn. zm.) zawarto wskazania do zmian w istniejących studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego gmin, dotyczące eliminacji lub ograniczenia zagrożeń wewnętrznych lub zewnętrznych, niezbędne dla utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony gatunków ptaków, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000 Dolina Omulwi i Płodownicy PLB140005

Zgodnie z ww. Załącznikiem Nr 22 nie wskazano zmian do Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania gminy Olszewo-Borki.

Wskazano natomiast zmiany do miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego: Uchwała Nr XXX/193/2006 Rady Gminy Olszewo-Borki z dnia 30 czerwca 2006 r. (Dz. Urz. Woj. Maz. z 2006 r., Nr 165, poz.6505).

1. *Działki ewidencyjne, w obrębach niżej wymienionych należy wyłączyć spod zabudowy mieszkaniowej i lotniskowej: obręb 0020 (Przystań): 214-251, 275, 276; obręb 0003 (Białobrzeg Dalszy): 132/3, 132/7-132/9, 132/12, 106-119, 171-173; obręb 0002 (Białobrzeg Bliższy): 58. obręb 0003 (Białobrzeg Dalszy): 133/1, 134/1.*

2. *Tereny otwarte pomiędzy drogą przebiegającą przez miejscowość Wyszel, a korytem Omulwi należy wyłączyć z zalesienia.*

Na terenie gminy znajdują się obszary objęte prawnymi formami ochrony przyrody, na których obowiązują właściwe przepisy odrębne, których nakaz zachowania jest niezależny od ustaleń studium. Studium ustala zatem, że niezależnie od określonego na rysunku studium kierunku zagospodarowania na terenach objętych formami ochrony przyrody obowiązują przepisy ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody oraz właściwe przepisy wykonawcze, regulujące zasady zagospodarowania, w tym zakazy i nakazy, a także dopuszczające stosowne odstępstwa od ich stosowania. Projektowane kierunki zagospodarowania gminy są podporządkowane formom ochrony przyrody i będą przestrzegane wszystkie przepisy prawne w tym zakresie, jak również, gdy stwierdzony zostanie taki obowiązek, przeprowadzona zostanie ocena oddziaływania przedsięwzięć mogących mieć potencjalny wpływ na obszar Natura 2000.

Aktualizacja zapisów miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego może nastąpić na etapie prowadzenia procedury jego zmiany, co stanowi odrębną procedurę od sporządzanego projektu Studium. Niezależnie od powyższego, w projekcie Studium wyznaczono obszary zakazu zabudowy

wynikające z powyższych wskazań. Na tych terenach (objętych zakazem zabudowy) ustalenia studium objęły wyłącznie tereny już zainwestowane.

Pomniki przyrody

Na terenie gminy znajduje się 6 pomników przyrody.

Ustalenia projektu Studium uwzględniają istniejące obiekty chronione i nie ingerują w ich ochronę, należy zachować ustalenia wynikające z ustawy o ochronie przyrody oraz rozporządzeń wykonawczych do ww. ustawy. Nie prognozuje się wyąpienia konfliktu z zakazami obowiązującymi dla przedmiotowych obiektów chronionych.

Gatunki roślin i zwierząt objęte ochroną

W przypadku stwierdzenia stanowisk gatunków chronionych należy zastosować właściwe przepisy. W stosunku do chronionych gatunków zwierząt oraz roślin obowiązują następujące przepisy prawne: Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz.U. 2016 poz. 2183 ze zm.), Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz.U. 2014 poz. 1409) oraz Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz.U. 2014 poz. 1408).

W przypadku konieczności złamania któregoś z zakazów obowiązujących w stosunku do gatunków chronionych przed uzyskaniem pozwolenia na budowę, wymagane będzie uzyskanie pozwolenia Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska lub/i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie (w zależności od zakazu) na odstępstwa od zakazów wymienionych w art. 51 i art. 52 ustawy o ochronie przyrody.

9 ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU OGRANICZANIE NEGATYWNEGO ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU STUDIUM

Ustalenia projektu Studium przewidują prawidłowe gospodarowanie zasobami przyrody, dostosowują projektowane zagospodarowanie do warunków środowiskowych. Ustalenia wskazują obszary oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody oraz krajobrazu kulturowego, nakazują stosowanie przepisów odrębnych. Na terenie gminy znajdują się obszary objęte prawnymi formami ochrony przyrody, na których obowiązują właściwe przepisy odrębne, których nakaz zachowania jest niezależny od ustaleń Studium.

Poniżej przedstawiono ustalenia projektu Studium odnoszące się do ochrony komponentów środowiska w tym zdrowia i życia ludzi.

9.1 Zasady zakresie ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody, środowiska i krajobrazu studium

- przed realizacją przedsięwzięć, które mogą potencjalnie znacząco oddziaływać na obszar Natura 2000 należy szczegółowo rozważyć ich wpływ na cele i przedmioty ochrony, a także na integralność i spójność sieci Natura 2000. Przy ocenie przedsięwzięć należy wzięc stosować ustalenia planu zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000;
- w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego należy dopuszczać ogrzewanie oraz zaopatrzenie w energię elektryczną budynków z odnawialnych źródeł energii o mocy do 500 kW w formie urządzeń pozyskujących energię ze słońca;
- maksymalna obsada jednego budynku inwentarskiego: na obszarach objętych formami ochrony przyrody – poniżej 40 DJP, na terenach objętych poszczególnymi kierunkami zagospodarowania, z wyjątkiem kierunku Tereny rolne – poniżej 40 DJP, na kierunku Tereny rolne - poniżej 60 DJP, przy czym w przypadku położenia danego terenu w strefach o różnych dopuszczalnych wartościach obsady należy wybrać wartość najniższą,
- w celu urozmaicenia krajobrazu rolniczego gminy należy w zagospodarowaniu zachowywać istniejące zadrzewienia śródpolne, małe kompleksy leśne, miedze, oczka wodne oraz te naturalne elementy danego fragmentu krajobrazu, które wyróżniają go od pozostałych;
- należy zachować naturalne zbiorowiska roślinne wzdłuż cieków wodnych oraz ograniczyć ich wykorzystanie rekreacyjne;
- doliny rzeczne i obniżenia terenu powinny przede wszystkim pełnić funkcje przyrodnicze przy towarzyszącej im funkcji ekstensywnego i ekologicznego rolnictwa;
- tereny podmokłe należy zachować w stanie dotychczasowym;
- tereny planowanych dolesień nie mogą powodować zmian warunków siedliskowych terenów podmokłych lub innych cennych siedlisk;
- przy zalesianiu terenów rolniczych oraz scalaniu gruntów należy mieć na uwadze zachowanie funkcjonowanie lokalnych ekosystemów, tak aby gospodarcze zalesienia nie pogarszały różnorodności biologicznej terenu a scalanie gruntów likwidowało w całości miedze i zadrzewień śródpolnych;
- kształtowanie ustaleń miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w zakresie parametrów zabudowy w sposób harmonizujący nową zabudowę z krajobrazem kulturowym gminy;
- w przypadku udokumentowania złóż surowców naturalnych, prowadzenie eksploatacji kopalni powinno odbywać się w gospodarczo uzasadnionych przypadkach, z racjonalnym ich wykorzystaniem, przy zastosowaniu środków ochrony przed negatywnym wpływem na

środowisko, z podejmowaniem niezbędnych działań zmierzających do optymalizacji bezpieczeństwa wykonywanych w ramach koncesji prac ze szczególnym uwzględnieniem zapobiegania szkodom w środowisku i zapobiegania jego zanieczyszczeniu, następnie należy sukcesywnie prowadzić działania rekultywacyjne terenów poeksploatacyjnych i przywracać właściwy stan elementów środowiska przyrodniczego na tych obszarach;

- przebudowa elementów systemów melioracyjnych, wynikająca z inwestowania na terenach zmeliorowanych, nie może powodować niekorzystnych zmian stosunków gruntowo - wodnych, zwłaszcza na terenach tworzących system przyrodniczy gminy;
- przedsięwzięcia mogące zawsze znacząco oddziaływać na środowisko należy lokalizować poza terenami przeznaczonymi pod zabudowę mieszkaniową oraz poza ustalonymi strefami ochrony sanitarnej ujęć wód; ograniczenie to nie dotyczy infrastruktury technicznej i komunikacyjnej oraz innych urządzeń i obiektów, niezbędnych do prawidłowego funkcjonowania tych terenów;
- zakaz rolniczego wykorzystania ścieków w strefach ochronnych ujęć i zbiorników wód powierzchniowych i podziemnych;
- gleby należy użytkować w sposób odpowiedni do ich klas bonitacyjnych.

9.2 Obszary i zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej

Celem proponowanej w Studium polityki przestrzennej jest zachowanie wartości dziedzictwa kulturowego i zabytków, w tym również dziedzictwa archeologicznego. Podejmowane działania dotyczyć będą w szczególności historycznych założeń przestrzennych; zespołów budowlanych i pojedynczych obiektów; zieleni komponowanej; miejsc upamiętniających wydarzenia historyczne; kapliczek, figur i krzyży przydrożnych. Wartości podlegające ochronie odnoszą się do ich walorów historycznych, architektonicznych i ekspozycyjnych.

Generalnymi zasadami ochrony wartości zabytkowych, którym należy podporządkować kształtowanie zagospodarowania przestrzennego w obszarach dziedzictwa kulturowego, są:

- zachowanie i konserwacja zabytkowej substancji,
- zachowanie zabytkowego układu i kompozycji przestrzennej zespołów zabudowy,
- podporządkowanie wymogom konserwatorskim dopuszczalnych przekształceń zabytkowej zabudowy i zagospodarowania terenu,
- wykluczenie lokalizowania nowych budynków dysharmonizujących z historycznym sąsiedztwem i przesłaniających obiekty zabytkowe,
- uwzględnianie wymogów ochrony archeologicznej,

- zachowanie układu mogił i kwater, konserwacji nagrobków, pielęgnacji starodrzewu na zabytkowych cmentarzach,
- prace pielęgnacyjne drzewostanu w zabytkowych parkach,
- zachowanie przydrożnych krzyży i kapliczek,
- zachowanie zasadniczych elementów rozplanowania zespołów osadniczych tj.: ulic, podziałów parcelacyjnych oraz linii zabudowy.

Obiekty i obszary znajdujące się w ewidencji zabytków, będące charakterystycznymi elementami historycznej zabudowy, należy przewidzieć do trwałej adaptacji, z zachowaniem tradycyjnych dla miejsca form i faktur. Adaptacja winna odbywać się na zasadach zapewniających zachowanie istotnych dla miejscowej tradycji form architektonicznych, proporcji, detalu, materiałów i faktur wypraw zewnętrznych.

W stosunku do obszarów i obiektów zabytkowych wpisanych do rejestru i ewidencji zabytków wszelkie działania inwestycyjne (zwłaszcza w przypadku prowadzenia prac remontowo-konserwatorskich, restauratorskich przy zabytku oraz jego otoczenia, dokonywania podziału nieruchomości, wycinki drzew, zmiany przeznaczenia obiektu, a także umieszczania na nim urządzeń technicznych, tablic, reklam, nośników informacji wizualnej) powinny być prowadzone zgodnie z przepisami odrębnymi w zakresie ochrony zabytków i opieki nad zabytkami oraz prawa budowlanego. Obiekty wpisane do rejestru i ewidencji zabytków wskazano na rysunku „Kierunków”. Stanowiska archeologiczne oznaczono na rysunku studium w formie punktowej ze względu na skalę mapy. Ostateczny zasięg każdego stanowiska na etapie sporządzania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego należy określić na podstawie danych z kart ewidencyjnych stanowisk archeologicznych.

9.3 Rolnicza i leśna przestrzeń produkcyjna

Postuluje się utrzymanie rolniczego wykorzystania gruntów rolnych nieobjętych nierolnym kierunkiem zagospodarowania przestrzennego. Gminne rolnictwo winno opierać się na uprawie roślin oraz chowie i hodowli zwierząt. Ponadto studium ustala następujące kierunki kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej:

- na całym terenie gminy dopuszcza się zalesianie gruntów rolnych,
- wskazuje się na konieczność poprawy stanu technicznego systemów melioracji wodnych oraz ich rozbudowy i przebudowy,
- zapobieganie degradacji użytków rolnych oraz rekultywacja terenów zdewastowanych,
- wzbogacanie terenów rolniczej przestrzeni produkcyjnej zadrzewieniami śródpolnymi, wiatrochronnymi oraz realizacją zieleni wzdłuż ciągów komunikacyjnych oraz cieków wodnych i wód powierzchniowych, które zapobiegają erozji oraz zanieczyszczeniu wód oraz gleb,

- zachowanie istniejących niewielkich zbiorników wodnych,
- prowadzenie gospodarki leśnej zgodnie z planami urządzania lasów,
- udostępnianie i przystosowywania kompleksów leśnych do celów turystyczno-wypoczynkowych.

9.4 Obszary szczególnego zagrożenia powodzią oraz obszary osuwania się mas ziemnych

Na terenie gminy Olszewo-Borki występują obszary szczególnego zagrożenia powodzią, dla których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie (1%) i wysokie (10%). Są to tereny położone wzdłuż rzeki Narew i Omulwi. Zasięg wymienionych obszarów został przedstawiony na rysunku studium. Tereny te należy kształtować przede wszystkim jako tereny różnych form zieleni urządzonej i nieurządzonej. Zakazuje się zmiany ukształtowania terenu i lokalizowania zabudowy poza ustalonymi kierunkami, z wyjątkiem sieci infrastruktury oraz obsługujących ich urządzeń.

Nową zabudowę na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią w granicach ustalonych kierunków należy lokalizować zgodnie z poniższymi zasadami:

- obowiązują zakazy i ograniczenia zgodnie z aktualnymi przepisami prawa wodnego,
- przy realizacji budynków i innych obiektów budowlanych należy uwzględnić maksymalną rzędną powodziową oraz głębokość wody powodziowej,
- budowa nowych oraz rozbudowa i nadbudowa istniejących obiektów budowlanych dopuszczalna jest jedynie w strefie tzw. płytkiego zalewu (do 0,5 m),
- należy zabezpieczyć nowe obiekty budowlane w obszarze szczególnego zagrożenia powodzią poprzez wyniesienie posadzki parteru obiektów budowlanych powyżej poziomu wody powodziowej o co najmniej na 0,7 m powyżej tego poziomu,
- zakazuje się podpiwniczania budynków,
- w konstrukcjach budynków należy stosować rozwiązania odpowiednio zabezpieczające przed skutkami powodzi,
- nową infrastrukturę planować i wykonywać jako odporną na działanie wód wezbraniowych.

W gminie nie występują obszary osuwania się mas ziemnych.

10 ISTNIEJĄCE PROBLEMY I CELE OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

Przy sporządzaniu Studium miały zastosowanie m.in. cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu krajowym istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu zgodnie z celami ochrony środowiska na szczeblu międzynarodowym i wspólnotowym. Spośród głównych celów odnoszących się do problematyki ochrony środowiska, wymienić należy przeciwdziałanie zmianom klimatu, ochronę różnorodności biologicznej, ograniczenie zanieczyszczeń środowiska m.in. po przez:

- utrzymanie norm odnośnie jakości wód poprzez prowadzenia odpowiedniej gospodarki wodno-ściekowej określonych w przepisach szczegółowych,
- utrzymanie norm odnośnie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku, określonych w przepisach szczegółowych,
- utrzymanie norm odnośnie jakości powietrza określonych w przepisach szczegółowych,
- prawidłowej gospodarki odpadami, określonej w przepisach szczegółowych.

Zapisy projektu Studium są zgodne z przepisami prawa dotyczącymi ochrony środowiska. Na szczeblu krajowym cele te realizowane są na podstawie m.in. ustawy prawo ochrony środowiska, ustawy o ochronie przyrody oraz przepisów szczegółowych dotyczących poszczególnych dziedzin. Prawo krajowe, w wyniku przystąpienia Polski do Unii Europejskiej, zobligowane zostało do stosowania zasad i celów w realizacji zrównoważonego rozwoju i ochrony środowiska określonych przez Unię. Programy obejmujące ww. cele oraz realizowane działania na terenie gminy zostały omówienie w rozdziale 5 *STAN ŚRODOWISKA I JEGO ZAGROŻENIA*.

Urbanizację gminy można uznać za kontrolowaną. Analiza polityki przestrzennej zawartej w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego pozwala stwierdzić, że dalszy rozwój zagospodarowania przestrzennego będzie wykazywał przede wszystkim tendencje do skupiania zabudowy wokół terenów istniejącej zabudowy, podporządkowując się z reguły istniejącemu układowi drogowemu oraz dostępności infrastruktury wodno-kanalizacyjnej.

W przypadku intensyfikacji sposobu zagospodarowania, przy jednoczesnym braku systemowych rozwiązań w zakresie infrastruktury technicznej (m.in. sieci wodociągowe i kanalizacyjne) pogłębiać się będzie bezpośrednie zagrożenia dla środowiska. Na nieskanalizowanych obszarach zabudowanych nasilać się może zjawisko niekontrolowanej emisji ścieków do środowiska co doprowadzi do zmian w szacie roślinnej, skażenia gleb, pogorszenia stanu wód podziemnych.

Cele środowiskowe z poprzedniego cyklu planistycznego dla jednolitych wód powierzchniowych rzecznych nie zostały osiągnięte. Zazwyczaj pogarszanie się jakości wód powierzchniowych następuje przede wszystkim w wyniku ich zanieczyszczenia ściekami bytowo-gospodarczymi, wynikającego z niedostatku sieci kanalizacyjnych, spływu zanieczyszczeń z terenów użytkowanych rolniczo. Stan chemiczny oraz jakościowy wód podziemnych został oceniony jako dobry. Celem środowiskowym według Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły jest utrzymanie dobrego stanu chemicznego i ilościowego. Cel nie jest zagrożony.

W zakresie jakości powietrza obrębie strefy mazowieckiej stwierdzono obszary przekroczenia standardów imisyjnych dla benzo(a)pirenu w pyłe PM₁₀. Według kryterium ochrony zdrowia strefa została zakwalifikowana do klasy C. Podobnie jak w latach poprzednich, wysokie wartości stężeń tego zanieczyszczenia rejestrowano w okresach grzewczych (styczeń-marzec, październik-grudzień).

Przekroczenie poziomu docelowego benzo(a)pirenu zawartego w pyłe zawieszonym PM10 zarejestrowano w 2022 r. na połowie stacji pomiarowych w województwie mazowieckim. Główną przyczyną przekroczeń była emisja pochodząca z indywidualnego ogrzewania budynków.

Wpływ na poprawę sytuacji zakresie poprawy jakości powietrza atmosferycznego zgodnie z ww. dokumentami miałyby przedsięwzięcia związane m.in. z wymianą starych, niskosprawnych i nieekologicznych kotłów i pieców węglowych bądź związane z wykorzystaniem źródeł energii odnawialnej (m.in. energia wiatrowa, słoneczna). Istotne jest również podejmowanie działań skierowanych na większe uświadomienie społeczeństwa i propagowanie szerszego wykorzystania paliw typu gaz ziemny, olej opałowy, brykiet, energię elektryczną lub energię odnawialną, bardziej przyjaznych środowisku, których wykorzystanie przyczyni się do zmniejszenia tzw. niskiej emisji, jak również wyeliminuje problem spalania odpadów. W celu zmniejszenia emisji zanieczyszczeń pochodzących z dróg zaleca propagowanie wykorzystania mniej uciążliwych dla środowiska form ruchu, np. ruch rowerowy, pieszy (budowa ścieżek rowerowych, budowa chodników, remont poboczy dróg) oraz rozwój transportu zbiorowego.

Z punktu widzenia realizacji ustaleń projektu dokumentu potrzeby ochrony środowiska mogą wynikać również z faktu występowania na przedmiotowym terenie zasobów środowiska podlegających ochronie, a przede wszystkim form ochrony przyrody, które należy zachować i chronić.

11 STAN ŚRODOWISKA NA OBSZARACH PRZEWIDYWANEGO ZNACZĄCEGO ODDZIAŁYWANIA USTALEŃ DOKUMENTU

Na etapie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko do Studium gminy Olszewo-Borki nie przewiduje się wystąpienia znaczących oddziaływań rozumianych, jako zasadnicza zmiana czy przekroczenie określonych prawem parametrów i standardów jakości środowiska, naruszenia trwałości zasobów i ciągłości funkcji ekologicznych na dużą skalę, zagrożenia dla liczebności i bioróżnorodności gatunków, istotnych barier dla migracji, zagrożenia dla obszarów przyrodniczo cennych wynikających z realizacji zapisów projektu Studium, co zostało szerzej omówione w rozdziale charakteryzującym oddziaływanie na poszczególne komponenty środowiska.

W ramach inwestycji ponadlokalnych planowana jest **budowa obwodnicy Ostrołęki** – budowa południowej obwodnicy Ostrołęki, której fragment zlokalizowany ma być na terenie gminy, a także budowa zachodniej obwodnicy Ostrołęki. Orientacyjne przebiegi dróg zostały wskazane na rysunku studium. Analiza oddziaływania na środowisko w tym obszary Natura 2000 planowanej inwestycji będzie odbywać się w ramach odrębnej procedury związanej z uzyskaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach przedsięwzięcia. Dla inwestycji zostanie opracowany raport oddziaływania na środowisko.

12 POTENCJALNE ZMIANY STANU ŚRODOWISKA W PRZYPADKU BRAKU UCHWALENIA STUDIUM

W sytuacji gdy postanowienia studium nie zostaną zrealizowane należy spodziewać się pewnych zmian w funkcjonowaniu środowiska. Może nastąpić dysproporcja i chaos w przeznaczeniu terenów pod zagospodarowanie pod funkcje mieszkaniowe, usługowe oraz przemysłowo-produkcyjne itd..

Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji studium to:

- obniżenie walorów krajobrazowych poprzez chaotyczną lokalizację obiektów realizowaną bez zasad zachowania ładu przestrzennego,
- zubożenie różnorodności biologicznej poprzez nadmierną antropopresję,
- zubożenie zasobów środowiska naturalnego, szczególnie przyrody ożywionej,
- degradacja gleb na skutek wprowadzania nowej niezorganizowanej zabudowy,
- wzrost zanieczyszczenia wód i gleby z terenów nowo zainwestowanych z powodu braku ustaleń odnośnie gospodarki ściekowej,
- zwiększenie uciążliwości hałasu i zanieczyszczeń komunikacyjnych wzdłuż dróg ze względu na brak przepustowości

Celem dokumentu Studium jest kształtowanie polityki przestrzennej gminy, zapewnienie ładu przestrzennego w zgodzie z ochroną środowiska.

13 PRZEWDYWANE METODY ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI USTALEŃ STUDIUM

Zgodnie z *art. 25 ustawy Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 r.* wpływ ustaleń projektu tegoż dokumentu na środowisko przyrodnicze w zakresie: jakości poszczególnych elementów przyrodniczych, dotrzymywaniu standardów jakości środowiska, obszarach występowania przekroczeń, występujących zmianach jakości elementów przyrodniczych i przyczynach tych zmian kontrolowany będzie w ramach systemu Państwowego Monitoringu Środowiska. Wyniki prowadzonego monitoringu prezentowane będą corocznie w Raportach o stanie środowiska, wydawanych w formie ogólnodostępnej publikacji, ale źródłami danych w tym zakresie mogą też być: źródła administracyjne wynikające z obowiązków sprawozdawczych lub zapisów ustawowych (decyzje, zezwolenia, pozwolenia) czy badania statystyczne Głównego Urzędu Statystycznego.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego określa planowany sposób zagospodarowania i zawiera informacje o lokalizacji obszarów przeznaczonych pod zabudowę i inne funkcje, o przebiegu głównych szlaków komunikacyjnych, o położeniu obiektów infrastruktury technicznej, terenów chronionych, terenów leśnych. Studium stanowi podstawę do opracowania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Przewidywane metody analizy realizacji postanowień studium pod kątem wpływu na środowisko mogą się odnosić do:

- oddziaływania projektowanego zagospodarowania terenu,
- przestrzegania ustaleń dotyczących przeznaczenia terenu, ukształtowania zabudowy i zagospodarowania terenu, ustaleń dotyczących wyposażenia w infrastrukturę techniczną, ochrony i kształtowania środowiska i ładu przestrzennego, ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków.

W zakresie oddziaływania projektowanego zagospodarowania terenu na środowisko:

- w odniesieniu do przedsięwzięć, dla których wydano decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach realizacji przedsięwzięcia, obowiązywać będzie monitoring środowiska w zakresie i metodach określonych w wydanej decyzji,
- w odniesieniu do pozostałych terenów może to być monitoring państwowy środowiska, prowadzony przez odpowiednie organy administracji państwowej, powołane do badania stanu środowiska.

Ocena realizacji przyjętych ustaleń będzie następowała na podstawie oceny zbieżności zapisów studium z wprowadzeniem ustaleń w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. Projekt planu miejscowego powinien być wykonany wraz z prognozą oddziaływania na środowisko, uwzględniając zapisy studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. W zakresie realizacji przestrzegania ustaleń miejscowego planu powinny być okresowe przeglądy zainwestowania obszaru i realizacji miejscowego planu, wykonywane przez administrację samorządową na potrzeby oceny prowadzonej polityki przestrzennej.

14 ODDZIAŁYWANIA TRANSGRANICZNE NA ŚRODOWISKO

Mianem oddziaływania transgranicznego określa się jakiegokolwiek oddziaływanie na terenie danego państwa, spowodowane planowaną działalnością, której fizyczna przyczyna jest w całości lub częściowo położona na terenie innego państwa i nie mające wyłącznie charakteru globalnego. Specjalnej analizie podlegają inwestycje zlokalizowane blisko granic, a także te realizowane dalej, w których ze względu na rozmiar przedsięwzięcia mogą powodować znaczące emisje lub zmiany w środowisku. Realizacja ustaleń studium nie powoduje skutków środowiskowych, których charakter mógłby posiadać znaczenie transgraniczne.

15 STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Niniejsze opracowanie stanowi prognozę skutków ustaleń oddziaływania na środowisko do studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Olszewo-Borki.

Prognoza oddziaływania na środowisko jest jednym z podstawowych dokumentów niezbędnych w procedurze postępowania w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektu studium i sporządzana zgodnie z ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu

informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

Niniejsza prognoza opracowana została w celu dokonania oceny skutków ewentualnych oddziaływań na środowisko, jakie mogą nastąpić w wyniku realizacji ustaleń studium. Uwzględnia ona wszystkie najważniejsze komponenty środowiska naturalnego.

Zestawienie w prognozie potencjalnych zagrożeń oraz przedstawione przewidywane skutki realizacji studium nie są równoznaczne z likwidacją czy wyeliminowaniem wszelkich zagrożeń dla środowiska, jakie mogą w przyszłości powstać w skutek realizacji inwestycji. Na etapie sporządzania prognozy skutków ustaleń oddziaływania na środowisko do studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania sygnalizuje się możliwość wystąpienia zagrożeń, zaś likwidacja bądź ich zmniejszenie możliwe jest dopiero na późniejszych etapach, np. na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, czy idąc dalej na etapie uzyskiwania pozwolenia na budowę.

Dotychczas na obszarach powstającej zabudowy nastąpiła degradacja gleb, przekształcenie naturalnego ukształtowania powierzchni terenu, likwidacji uległy ekosystemy, zlikwidowane zostały biologicznie czynne powierzchnie, na miejscu których powstała zabudowa i inne powierzchnie utwardzone, przekształceniu uległy również lokalne warunki wodne. Do zagrożenia środowiska ze strony terenów zainwestowanych przyczyniła się również działalność rolnicza oraz produkcyjna. Wraz z rozwojem urbanizacji nastąpił wzrost emisji zanieczyszczeń do środowiska poprzez wytwarzanie odpadów, zrzuty ścieków komunalnych oraz ścieków rolno-hodowlanych co doprowadziło do przekształceń stanu naturalnego między innymi gleb, wód powierzchniowych i podziemnych czy powietrza.

Dotychczasowy rozwój zabudowy następował etapami rozłożonymi w dłuższym czasie, co pozwoliło na zachowanie ogólnej równowagi w środowisku przyrodniczym oraz w nieznacznym stopniu wpłynęło na klimat i morfologię.

W przypadku braku realizacji ustaleń projektu studium zostanie ograniczona możliwość dalszego rozwoju gospodarczego i aktywizacja terenów miasta. Zahamowane zostaną działania zmierzające do wprowadzenia ładu przestrzennego i wdrożenia zasad zrównoważonego rozwoju, polegającego na wykorzystywaniu przez człowieka zasobów przyrody przy minimalnych represjach na środowisko.

Przekształcenie terenów otwartych w tereny zainwestowane będzie następować etapami poprzez realizację ustaleń zawartych w kolejno sporządzanych miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego dla poszczególnych terenów oraz planów już obowiązujących. Miejscowe plany powinny być zgodne z projektem studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy.

Przypuszcza się, że dotychczasowe oddziaływania na środowisko i krajobraz zostaną utrzymane na zadowalającym poziomie. Należy pamiętać, że wraz ze wzrostem urbanizacji nieunikniony jest wzrost presji na środowisko przyrodnicze. Nowe zagospodarowanie choć w pewnym stopniu będzie negatywnie oddziaływać na środowisko przyrodnicze będzie równocześnie generować pozytywne zjawiska np. poprzez zwiększenie bazy mieszkaniowej oraz zwiększenie ilości miejsc pracy (rozwój terenów przemysłowych, produkcyjnych, usługowych).

W procesach zagospodarowania przestrzennego niezwykle ważna jest świadomość pojawiania się nieuniknionych presji w związku z powstającymi inwestycjami oraz odpowiedzialność za ich wprowadzanie do środowiska, a co za tym idzie niezbędne jest wdrażanie odpowiednich środków ochrony.

W związku z realizacją ustaleń projektu studium na przedmiotowym obszarze zostaną zachowane pozytywne oddziaływania istniejących terenów zielonych a przede wszystkim terenów objętych formami ochrony przyrody, kompleksów leśnych, zbiorników, cieków, terenów łąk, pastwisk itp.

Projekt studium nie zakłada istotnych zmian przestrzennych powodujących ograniczenia w ochronie istniejących terenów chronionych, co oznacza iż ewentualny negatywny wpływ na tereny chronione wskutek powstania nowych inwestycji, nie będzie bezpośredni lub utrzyma się na obecnym poziomie.

Ocenia się, że w zakresie dewastacji terenów biologicznie czynnych (wierzchniej warstwy gleby), działaniami minimalizującym negatywne zjawiska będą między innymi: zastosowanie stosunkowo niskiej intensywności dla zabudowy, wprowadzanie bogatego programu zieleni towarzyszącej, stosowanie nasadzeń zieleni izolacyjnej, stosowanie gatunków zieleni rodzimej, pozostawianie terenów biologicznie czynnych poza działaniami ingerencji.

W zakresie utrzymania dobrej jakości powietrza działania takie można uzyskać przez ograniczenie stosowania szkodliwych dla środowiska technologii, unowocześnianie technologii produkcyjnych, zmniejszenie oddziaływania obszarów niskiej emisji (paleniska domowe, osiedlowe kotłownie), poprzez zwiększenie wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych (ogniwa fotowoltaiczne).

Ważne jest zachowanie w miarę możliwości istniejących na terenie gminy wód powierzchniowych, bagien, oczek wodnych, użytków zielonych, zadrzewień, zakrzewień oraz zwiększanie ich powierzchni. Przyczyni się do uzyskania i utrzymania różnorodności biologicznej. Zadrzewienia śródpolne służą ochronie gleb przed erozją wietrzną i wodną – powodują zmniejszenie prędkości wiatru i parowanie, zwiększają również pojemność wodną gleb i poprawiają bilans wody w gruncie. Ponadto zadrzewienia i pasy zadrzewień śródpolnych stanowią nisze ekologiczne dla wielu gatunków ptaków i drobnych ssaków.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego wprowadza ład przestrzenny, a ustalenia tego dokumentu przyczyniają się do ograniczania potencjalnych negatywnych oddziaływań na środowisko przewidzianych w Studium form zagospodarowania przestrzeni i zainwestowania terenów. W sytuacji, gdy postanowienia Studium nie zostaną zrealizowane należy spodziewać się pewnych zmian w funkcjonowaniu środowiska. Może nastąpić dysproporcja i chaos w przeznaczeniu terenów pod różne funkcje.

W wyniku przeprowadzonych analiz i ocen stwierdza się, iż zaprojektowane w Studium funkcje będą miały w przewadze wpływ neutralny (brak wpływu, wpływ nieznaczący) lub negatywny (rozumiany jako oddziaływanie zauważalne lecz nie powodujące naruszenia standardów środowiskowych). Nie przewiduje się oddziaływań znacząco negatywnych tj. powodujących zasadniczą zmianę określonych parametrów jakości środowiska, zagrożenia dla liczebności i bioróżnorodności gatunków, bariery dla migracji, zagrożenia dla obszarów przyrodniczo cennych. Powyższe stwierdzenia są uwarunkowane wypełnieniem wszystkich działań i rozwiązań zapobiegających oraz minimalizujących czy eliminujących potencjalne negatywne oddziaływania na środowisko. W ramach inwestycji ponadlokalnych planowana jest budowa obwodnicy Ostrołęki – budowa południowej obwodnicy Ostrołęki, której fragment zlokalizowany ma być na terenie gminy, a także budowa zachodniej obwodnicy Ostrołęki. Orientacyjne przebiegi dróg zostały wskazane na rysunku studium. Analiza oddziaływania na środowisko w tym obszarze Natura 2000 planowanej inwestycji będzie odbywać się w ramach odrębnej procedury związanej z uzyskaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach przedsięwzięcia. Dla inwestycji zostanie opracowany raport oddziaływania na środowisko.

16 SPIS RYSUNKÓW:

Rysunek 1 Położenie administracyjne gminy na tle mezoregionów na podkładzie mapy topograficznej.....	6
Rysunek 2 JCWP i JCWPd w obrębie i otoczeniu gminy Olszewo-Borki, wody powierzchniowe.....	12
Rysunek 3 Obszary szczególnego zagrożenia powodzią na terenie gminy Olszewo-Borki.....	20
<i>Rysunek 4 Obszary chronione oraz przebieg korytarzy ekologicznych w obrębie i otoczeniu gminy Olszewo-Borki.</i>	40
Rysunek 5 Tereny rozwoju zabudowy mieszkalno-usługowej i zagrodowej na tle istniejącego zagospodarowania.	53
Rysunek 6 Tereny rozwoju zabudowy mieszkalnej jednorodzinnej i letniskowej na tle istniejącego zagospodarowania.....	54
Rysunek 7 Tereny rozwoju zabudowy usługowej z dopuszczeniem składów i magazynów na tle istniejącego zagospodarowania.....	55
Rysunek 8 Tereny sportu i rekreacji na tle istniejącego zagospodarowania.....	56
Rysunek 9 Tereny rozwoju zabudowy przemysłowo-usługowej na tle istniejącego zagospodarowania.....	60
Rysunek 10 Tereny urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii wykorzystujących energię słońca na tle istniejącego zagospodarowania.....	67
Rysunek 11 Tereny wydobywania surowców na tle istniejącego zagospodarowania.....	70
Rysunek 12 Kierunki zagospodarowania na tle miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego – obszar Natura 2000 Dolina Dolnej Narwi PLB 140014.....	86

17 OŚWIADCZENIE

Oświadczam, iż spełniam wymagania o których mowa w art. 74a ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. 2023 poz. 1094). Jestem świadoma odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

Sylwia Długosz